

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Пленарне засідання тридцять сьомої позачергової сесії восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

24 грудня 2024 року

№ 887

Про виконання Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2023 рік

Керуючись пунктом 16 частини першої статті 43, пунктом 1 частини першої статті 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та пунктами 3, 5 статті 2, пунктом 1 статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», заслухавши звіт тимчасово виконувача обов'язків директора Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій обласної державної (військової) адміністрації Касянова Я.А. про виконання Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2023 рік, з метою контролю за ключовими заходами та показниками соціально-економічного розвитку,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

звіт про виконання Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2023 рік, яка затверджена рішенням пленарного засідання двадцятої позачергової сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 23 грудня 2022 року № 514, що додається на 83 аркушах, взяти до відома.

Голова обласної ради

Олександр БІЛЕНЬКИЙ

ПОЛТАВСЬКА
ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

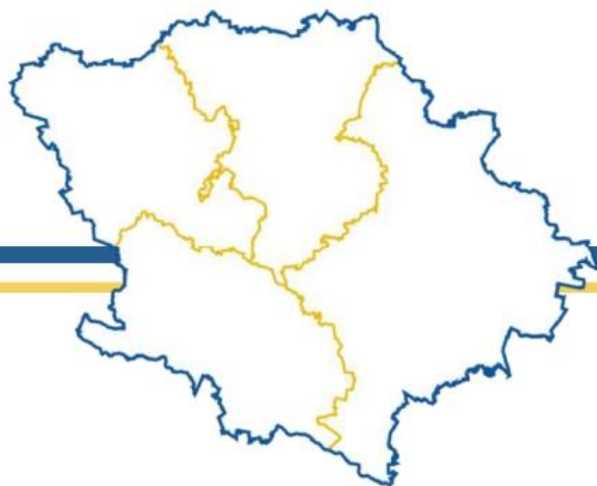
Додаток
до рішення пленарного засідання
тридцять сьомої позачергової сесії
обласної ради восьмого скликання
24.12.2024 № 887

ЗВІТ

про виконання

**Програми економічного і соціального
розвитку**

**Полтавської області
на 2023 рік**

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1 Фінансова самодостатність, в т. ч. територіальних громад	4
2 Промисловий комплекс.....	5
3 Розвиток агропромислового комплексу.....	8
4 Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність	10
5 Міжнародна діяльність.....	16
6 Будівельна активність та житлова політика.....	19
7 Цифровізація, розвиток мережі ЦНАП.....	26
8 Розвиток інфраструктури.....	29
9 Мале і середнє підприємництво.....	32
10 Управління об'єктами комунальної та державної власності.....	34
11 Культура та туризм.....	35
12 Охорона здоров'я.....	39
13 Освіта.....	43
14 Фізична культура, спорт та реалізація державної молодіжної політики.....	50
15 Соціальний захист; служба у справах дітей.....	51
16 Гуманітарна допомога	59
17 Зайнятість та ринок праці; грошові доходи населення та пенсійне забезпечення.....	60
18 Житлово-комунальне господарство та енергоефективність.....	64
19 Екологічна безпека та природні ресурси.....	67
20 Оборонна робота, безпека та цивільний захист.....	69
21 Збройна агресія російської федерації.....	76
22 Розбудова інформаційного суспільства та посилення взаємодії з громадськістю.....	78

Вступ.

2023 рік був складним періодом випробувань у боротьбі із загарбником – російською федерацією, але разом з тим, доленосним в сучасній історії незалежної України. Попри всі виклики, ми вистояли, стали сильнішими, створили передумови для майбутньої перемоги, для відновлення та повоєнного розвитку.

Другий рік повномасштабної війни прожили з постійними повітряними тривогами, переховуванням в укриттях та комендантською годиною і найстрашнішим – масованими ракетними ударами.

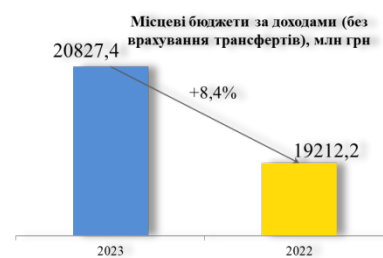
Головними пріоритетами розвитку області залишається посилення обороноздатності, всебічна допомога військовослужбовцям Збройних Сил України в опорі та вигнанні агресора з територій нашої незалежної та суверенної держави, підтримка внутрішньо переміщених осіб, допомога фронтовим областям і забезпечення повернення життя Полтавщини в нормальне русло. Акцентуємо увагу та зусилля на соціальних та економічних питаннях. Створюємо умови для розвитку бізнес-середовища регіону, адже міцна економіка – міцна область.

Працюємо надалі із вірою в те, що найближче майбутнє принесе нам перемогу та справедливий мир. Будемо наполегливо відновлювати та розвивати наш регіон.

Постійно пам'ятаємо як тяжко виборюється кожен день і перемога України! Спільно та кожен на своєму місці зміцнюємо й розвиваємо Полтавщину. Слава Україні!

1. Фінансова самодостатність, в т. ч. територіальних громад.

За 2023 рік місцеві бюджети за доходами (без врахування трансфертів) виконано в сумі 20 827,4 млн грн. Порівняно з 2022 роком надходження збільшилися на 1 615,2 млн грн або на 8,4%. Планові показники виконано на 102,8%.

До загального фонду місцевих бюджетів (без врахування трансфертів) надійшло 19 613,6 млн грн, що на 62,7 млн грн (0,3%) менше за планові показники та на 1 300,4 млн грн (7,1%) більше ніж за 2022 рік.

Фактичні надходження податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів, питома вага якого в загальному фонді – 63,6%, становлять 12 483,6 млн грн, що на 74,3 млн грн (0,6%) більше планових показників.

В порівнянні з надходженнями за 2022 рік податку надійшло більше на 1 432,5 млн грн або на 13,0%.

Податку на майно в частині плати за землю надійшло 1 753,4 млн грн (111,1% від плану). Порівняно з 2022 роком надходження збільшилися на 246,8 млн грн (16,4%).

Єдиного податку до місцевих бюджетів надійшло 2 115,6 млн грн (102,8% до планових показників). Порівняно з 2022 роком приріст надходжень становить 441,3 млн грн (26,4%).

В розрахунку на душу населення області обсяг доходів зріс на 8,4% (1 194 грн) і склав 15 402 грн.

Фінансування заходів.

Загальний обсяг видатків (з урахуванням трансфертів, що передаються до державного бюджету) у 2023 році по загальному та спеціальному фондах місцевих бюджетів Полтавської області становить 27 245,3 млн грн або 89,2% до уточненого плану на рік. У 2022 році видатки становили 22 277,8 млн грн або 82,4% до уточненого плану на рік, що менше відповідного показника 2023 року на 4 967,5 млн грн.

По загальному фонду видатки місцевих бюджетів Полтавської області за 2023 рік становлять 20 628,3 млн грн або 92,9% до уточненого плану на рік. За відповідний період 2022 року видатки становили 19 014,8 млн грн або 90,2% до уточненого плану на рік, що менше відповідного показника 2023 року на 1 613,5 млн грн.

У розрізі основних галузей бюджетної сфери виконання загального фонду за 2023 рік становить:

освіта – 8 876,0 млн грн при уточненому плані 9 345,8 млн грн (95,0%);

охорона здоров'я – 1 749,5 млн грн при уточненому плані 1 818,1 млн грн (96,2%);

соціальний захист – 1 726,7 млн грн при уточненому плані 1 841,9 млн грн (93,7%);

культура – 833,6 млн грн при уточненому плані 885,1 млн грн (94,2%);

фізична культура – 414,5 млн грн при уточненому плані 438,2 млн грн (94,6%).

Видатки спеціального фонду у 2023 році виконанні у сумі 6 617,0 млн грн, що становить 79,1% від річного плану (8 360,4 млн грн), в тому числі капітальні – 5 553,8 млн грн. За відповідний період 2022 року видатки становили 3 263,0 млн грн або 54,9% до уточненого плану на рік, що менше відповідного показника 2023 року на 3 354 млн грн.

Станом на 01.01.2024 залишок коштів загального фонду (котлові рахунки) місцевих бюджетів Полтавської області становить 2 639,5 млн грн, що на 974,2 млн грн (27,0%) менше відповідного показника на 01.01.2023.

Протягом 2023 року 42 територіальні громади отримували базову дотацію, 16 громад – реверсну дотацію, 2 громади – Гребінківська та Сенчанська – мали збалансовані бюджети.

Найбільшу базову дотацію отримували громади: Кам'янопотоківська сільська – 29,2 млн грн (або 32,3% в загальних доходах громади), Кобеляцька міська – 33,2 млн грн (або 11,9%), Гадяцька міська – 27,9 млн грн (або 11,3%) та Новосанжарська селищна – 27,7 млн грн (або 10,2%).

Серед громад з найбільшим рівнем реверсної дотації: Полтавська (409,6 млн грн), Кременчуцька (211,1 млн грн), Горішньоплавнівська (106,3 млн грн), Мачухівська (52,1 млн грн) та Новоселівська (38,6 млн грн).

2. Промисловий комплекс.

Незважаючи на повномасштабну війну, розв'язану російською федерацією проти України, промисловість залишається вагомим частиним економіки Полтавщини, так і всієї держави. У промисловому секторі економіки працює майже 1400 підприємств різних форм власності, з них 200 – великих та середніх, решта (1200) – малі та мікропідприємства. Як базис регіональної економіки промисловий комплекс стабільно забезпечує майже 50% валової доданої вартості, понад третину зайнятих осіб в економіці області; половина надходжень до зведеного бюджету сплачено ТОП-10 найбільшими промисловими підприємствами регіону (35,0 млрд грн).

В структурі промислового виробництва області найбільша частка належить нафтогазовидобувному комплексу, гірничодобувній та харчовій промисловості, а також машинобудуванню.

Деякі з підприємств у 2023 році, навіть у період дії воєнного стану, забезпечили позитивну динаміку промислового виробництва у галузях (за останніми оперативними даними підприємств):

добувної промисловості і розроблення кар'єрів:

ГПУ „Полтавагазвидобування”: нафти – на 14,8%; АТ „ККУ „Кварц” – відсів – на 41,9%; ПрАТ „Кременчуцький річковий порт” – пісок річковий – в

2 рази більше; ТОВ „Мало-Кохнівський кар’єр” – щебінь – в 3 рази більше; ВП „Крюківський кар’єр” філії „ЦУП” АТ „Укрзалізниця” – на 3,6%;

машинобудування:

ПП „Лубнимаш” – силоси металеві уніфіковані – на 28,8%, дробарки зернові – на 7,3%, норії універсальні – на 24,1%; ПрАТ „Хорольський механічний завод” – шнеки та норії – на 42,5%; ПрАТ „Обод” – колеса до легкових автомобілів – на 17,1%; ПрАТ „Полтавамаш” – вузли до парових турбін – на 50,2%; ВП „Лубенський верстатобудівний завод” ПАТ „Мотор січ” – в 6 разів більше; ТОВ „Вентиляторний завод „Горизонт” – на 12,7%; ПП ВКП „Альфатекс” – сміттєвози та самоскиди – в 4 рази більше; автогідропідйомники – на 87,5%, автомобілі вакуумні – на 37,5%;

виробництва фармацевтичних продуктів та препаратів:

ПрАТ „Склоприлад” – термометри побутові – на 85,3%, ареометри – в 3,2 рази більше;

легкої промисловості:

ТОВ „Валтекс - маркетинг Плюс” – на 3,3%;

харчової промисловості:

ПрАТ „Кобеляцький завод продтоварів „Мрія” – на 0,9%; ТОВ „Домінік-Ко” – вироби сахарні, печиво та здобні хлібобулочні вироби довготривалого зберігання – на 2,6%; ПрАТ „КрКф „Рошен” – на 19,2%; Решетилівська філія ТОВ „ТЕРРАФУД” – сир плавлений – на 17,7%; ТОВ „Пирятинський сирзавод” – сухі молочні продукти – на 2,5%; ТОВ „Оржицький молокозавод” – сир – на 37,8%, масло – на 16,8%, сироватка – на 32,5%; ТОВ „Глобинський маслосирзавод” – масло – на 31,2%, сироватка згущена – на 29,2%, сири тверді – на 56,0%; ТОВ „НВП „Глобинський м’ясомолочний комплекс” – молоко коров’яче незбиране екстра гатунок – на 47,5%, молоко – на 61,9%; ПП „Білоцерківська агропромислова група” – плавлені сирки – на 74,9%, суха сироватка – 29,1%.

Водночас, на більшості промислових підприємств області відбулося скорочення обсягів виробництва продукції:

добувної промисловості і розроблення кар’єрів:

ГПУ „Полтавагазвидобування: газ природній – на 3,2% та газового конденсату – на 8,2%;

у галузі з розроблення кар’єрів ПрАТ „Полтавський ГЗК”, в порівнянні з 2022 роком, зменшив видобуток залізної руди – на 32,8%, обкотишів – на 36,5%, залізорудного концентрату – на 21,8%;

також, зниження виробництва демонструє АТ „ККУ „Кварц” – видобуток щебня – на 2,0%;

машинобудування:

ПАТ „Крюківський вагонобудівний завод” – вагони вантажні – на 33,6%, вагони пасажирські та вагонокомплекти – на 76,9%; ТОВ ВКО „Кисень” – на 40,5%; ПрАТ „Хорольський механічний завод” – сепаратори зернові – на 16,4%; ПрАТ „Склоприлад” – термометри технічні – на 43,6%; ПрАТ „Кременчуцький колісний завод” – на 92,7%; ПрАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин” – на 25,0%;

легкої промисловості:

ПрАТ „КВТФ „Кремтекс” – на 35,9%;

харчової промисловості:

ТОВ „Глобинський м'ясокомбінат” – ковбасні вироби – на 3,8%; ТОВ „Пирятинський делікатес” – на 18,3%; ТОВ „Домінік-Ко” – какао, шоколад та кондитерські вироби – на 7,7%; ТОВ „Хорольський завод дитячих продуктів харчування” – масло вершкове – на 6,3%.

Загальними чинниками значного спаду в промисловому комплексі є:

відмова у бронюванні працівників та відтік кадрів. Головною причиною відмови у бронюванні (поверненні списків) є невідповідність старої військово-облікової спеціальності працівника новим військово-обліковим спеціальностям, внаслідок чого втрачається значний час на уточнення спеціальностей через ТЦК та СП, працівники деякий період знаходяться без бронювання та звільняються;

труднощі із логістикою, особливо для експортоорієнтованих галузей промислового комплексу. Через це спостерігається зростання собівартості продукції регіону, що призводить до зменшення конкурентоспроможності її на зовнішньому ринку;

часткова втрата постачальників та ринків збуту;

обмеження щодо транскордонних переказів валютних цінностей, внаслідок чого підприємства втрачають можливість виконувати свої зобов'язання за раніше укладеними договорами, оплачувати участь у виставкових заходах європейського рівня та маркетингові послуги вже залученим європейським дистриб'юторам.

Станом на 01.01.2024 загальна заборгованість із заробітної плати в області становила 45,6 млн грн, із них 53,9% (24,6 млн грн) припадає на промислові підприємства, а саме: ПрАТ „АвтоКрАЗ” – 15,0 млн грн, ТОВ „НВФ „Техвагонмаш” – 3,3 млн грн, ПрАТ „Кременчуцький колісний завод” – 5,2 млн грн, ПАТ „Обод” – 1,1 млн грн.

Крім того, важливим фактором, що і на сьогодні стримує промисловий розвиток, є відсутність затвердженої державної стратегічної програми промислового розвитку, яка б містила чітко визначені цілі та пріоритети розвитку, механізми і джерела фінансування впровадження необхідних заходів у промисловості.

З метою сприяння ефективному функціонуванню реального сектору економіки (в тому числі промисловості), підвищенню економічної стійкості в умовах сьогодення в області проводяться відповідні заходи. Так, протягом 2023 року проведено круглий стіл щодо перспектив розвитку промислового комплексу області та сприяння адаптації релокованого бізнесу; виїзні зустрічі з бізнесом у територіальних громадах щодо актуальності державних програм підтримки, зокрема проекту „єРобота” як одного з інструментів сталого розвитку переробних підприємств. Завдяки тісній співпраці та багаточисленним зверненням обласної державної (військової) адміністрації до керівництва країни, в повному обсязі погашено заборгованість АТ „Укрзалізниця” перед ПАТ „Крюківський вагонобудівний завод” за поставлені у межах державного замовлення 100 пасажирських вагонів.

3. Розвиток агропромислового комплексу.

Сільське господарство – одна з провідних галузей Полтавщини, яке формує біля 16% валової доданої вартості регіону, а в сукупності з переробною промисловістю – 28,5%.

Обсяг виробництва валової продукції сільського господарства в області очікується в сумі 43,3 млрд грн, що становить 102,6% до 2022 року.

Аграріями Полтавщини зібрано 6,9 млн тонн основних сільськогосподарських культур, у тому числі 5,3 млн тонн зернових та зернобобових культур (це 1 місце по Україні). Вироблено 229,2 тис. тонн цукру, що на 55,7% більше 2022 року.

Під урожай 2024 року в області посіяно озимих зернових культур на площі 257,2 тис. га, із них пшениці – 247,6 тис. га, що на 12,7% більше попереднього року.

В області рахується 50,8 тис. га зрошувальних земель, 64 стаціонарні поливні системи. Площа поливу у 2023 році склала 6,5 тис. га, що на 7% більше показника 2022 року. В 2023 році створено 3 організації водокористувачів.

Полтавська область є лідером серед регіонів по виробництву продукції тваринництва. За кількістю поголів'я великої рогатої худоби, в тому числі корів у сільськогосподарських підприємствах, область посідає 1 місце в Україні. В усіх категоріях господарств, включаючи населення, по кількості великої рогатої худоби, в тому числі корів, область займає 2 місце в державі.

В порівнянні з 2022 роком в області не допущено зменшення виробництва продукції тваринництва. В сільськогосподарських підприємствах вироблено молока на 7,5% більше, реалізація м'яса зросла на 3,9%, яєць – на 2,5%.

Серед регіонів України по виробництву молока в усіх категоріях господарств область займає 2 місце, в сільськогосподарських підприємствах – 1 місце.

В агропромисловому комплексі продовжують впроваджуватися інвестиційні проекти вартістю 3,3 млрд грн. В поточному році планується

введення в експлуатацію двох доїльних залів в СТОВ „Скіф” Полтавського району та ТОВ „Білагро” Миргородського району.

Середньорічний обсяг реалізації продукції підприємствами перероблення сільськогосподарської продукції та виробництва харчової продукції становить понад 42 млрд грн. В структурі експорту товарів сільського господарства продукція харчової промисловості займає 5 частину.

У 2023 році 521 аграрне підприємство Полтавщини отримало понад 3,4 млрд грн банківських кредитів на розвиток господарств. Із них за державною програмою „Доступні кредити 5-7-9%” сільськогосподарські підприємства залучили 1,9 млрд грн, у тому числі під державні гарантії понад 1 млрд грн.

У рамках урядової грантової програми підтримки малого та середнього бізнесу „єРобота” 4 агропідприємства отримали майже 23,9 млн грн. Кошти отримані підприємствами спрямовані на розвиток ягідництва та тепличного господарства. Завдяки отриманим коштам площа насаджень ягідних культур збільшиться на 47,5 га, площа теплиць на 1,6 га.

Обсяг експорту товарів сільського господарства і харчової промисловості за 2023 рік склав 813,4 млн дол. США, що на 17,2% більше 2022 року.

В структурі загального обсягу експорту товари сільського господарства та харчової промисловості складають 56,7%.

В рамках обласної Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2027 року на підтримку дорадчих служб використано 1,0 млн грн. Суб'єктами дорадчої діяльності в 2023 році проведено 39 навчальних заходів (семінарів) у 28 територіальних громадах області.

Відповідно до Програми ефективного використання земельних ресурсів Полтавщини на період 2022 – 2027 років передбачено проведення інвентаризації 20,0 тис. га земель під полезахисними лісовими смугами та 16,5 тис. га земель водного фонду. Це дасть можливість юридично визначити власників земель і посилити відповідальність територіальних громад за їх збереження і використання.

Протягом 2023 року на території 19 територіальних громад проведена інвентаризація 1 987 земельних ділянок, зайнятих полезахисними лісовими смугами, розташованих на землях сільськогосподарського призначення, площею 3,0 тис. га.

На території 6 територіальних громад області проведено інвентаризацію 20 земельних ділянок водного фонду площею 265,8 га.

20 територіальних громад області створили служби з контролю за використанням та охороною земель.

Протягом 2023 року проводилася координація роботи по створенню регіонального кластеру „Агроіндустрія 4.0” та впровадження цифрових

технологій в агросекторі Полтавської області. Створено інформаційну базу інноваторів Індустрії 4.0, яка включає 118 підприємств.

Відбулася презентація громадської спілки „Агрокластер Грант”, основна мета якого – підтримка населення громад у залученні державних та міжнародних грантових коштів для вирощування та переробки сільськогосподарської продукції, отриманої з присадибної ділянки.

4. Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність.

Зовнішньоекономічна діяльність.

Зовнішньоторговельний оборот товарів підприємств Полтавської області з країнами світу за підсумками 2023 року склав 2,4 млрд дол. США, що на 23,3% менше показника 2022 року.

У зовнішній торгівлі Полтавщина традиційно утримує позитивне сальдо щодо переваги обсягів експорту продукції над її імпортом, яке за 2023 рік складає 512,0 млн дол. США (665,6 млн дол. США – 2022 рік). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,56 (1,55 – у 2022 році). Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами зі 136 країн світу.

За обсягами експорту товарів на закордонні ринки Полтавська область займає 7 місце серед регіонів України. За підсумками 2023 року вартісна частина регіонального експорту становить 4,0% від загальнодержавного обсягу експорту українських товарів на закордонні ринки (4,2% – у 2022 році).

Обсяг експорту товарів становив 1 433,2 млн дол. США та зменшився на 23,2% в порівнянні з 2022 роком.

Товарна структура регіонального експорту:

продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості області (продукція рослинного походження, готові харчові продукти, жири і олії, живі тварини та продукція тваринного походження) – 56,7%;

мінеральні продукти – 34,0% (переважно руда);

продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 2,1%;

машини, обладнання, механізми та електротехнічне обладнання – 1,6%;

інша продукція – 5,6%.

Для відновлення зростання обсягів експортної торгівлі необхідне подальше удосконалення логістичних шляхів експорту продукції та доступності портів для вивезення товарів на зовнішні ринки, а також стабільне виробництво експортної продукції.

Покращенню доступу виробників Полтавщини на закордонні ринки значно сприятиме й підписання Україною в 2023 році Угоди про цифрову торгівлю з Великою Британією та подовження Урядом Великобританії тимчасового скасування ввізних мит та тарифних квот в двосторонній торгівлі, а також оновлення двосторонніх угод про вільну торгівлю із Канадою та Туреччиною.

Також позитивний вплив на активізацію зовнішньої торгівлі підприємств Полтавської області матиме:

продовження з країнами ЄС у 2024 році „транспортного безвізу” на перевезення українських товарів без отримання відповідних дозволів (діє до

30 червня 2024 року), а також „економічного безвізу”, щоб український бізнес міг і далі експортувати продукцію на європейський ринок без жодних мит і квот;

укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятності промислової продукції (АСАА) („промислового безвізу”), а також угоди про зону вільної торгівлі з Об’єднаними Арабськими Еміратами;

лібералізація торгівлі та розширення експорту українських товарів та послуг на перспективному ринку країн Африки.

Обсяг імпорту становив 921,2 млн дол. США, який зменшився на 23,3% порівняно із показниками 2022 року.

Товарна структура імпорту товарів продукції до області наступна: мінеральні продукти (переважно палива мінеральні, нафта та продукти її перегонки) – 25,4%;

машини, обладнання, механізми та електротехнічне обладнання – 17,0%;

продукція хімічної та пов’язаних з нею галузей промисловості – 14,0%;

готові харчові продукти – 6,6%;

недорогоцінні метали та вироби із них – 6,5%;

засоби наземного транспорту, крім залізничного – 5,0%;

текстильні вироби та матеріали – 5,2%;

інша продукція – 20,3%.

У 2023 році з метою популяризації експортного потенціалу області та сприяння просуванню продукції виробників Полтавщини на закордонні ринки створено промоційний каталог „Продукція експортерів Полтавщини/ Products of exporters of Poltava Region”, у якому представлена продукція 76 регіональних виробників (поширюється через закордонні та вітчизняні дипломатичні установи, міжнародні бізнес-організації, торгові палати, а також під час проведення ділових заходів за участю представників іноземного бізнесу).

З метою збільшення обсягів експорту продукції підприємств Полтавщини, виходу на зовнішні ринки експортерів-початківців, розширення кола партнерів протягом 2023 року представників регіонального бізнесу було залучено до наступних заходів:

- щодо отримання нових можливостей для розвитку торгівлі для українських підприємств від сервісу Міністерства закордонних справ України „Nazovni”;

- онлайн-зустрічі з дипломатами економічних відділів посольств України за кордоном, яка проводилася Міністерством закордонних справ України у співпраці з платформою „Nazovni” та ГС „Органічна Україна” з метою сприяння українським експортерам органічної продукції у виході на іноземні ринки;

- тренінгу „Експорт для виробників Полтавщини” від національного проекту „Дія. Бізнес” та Міжнародної організації з міграції „ІОМ Ukraine” для виробників крафтової продукції області;

- щодо отримання нових можливостей для розвитку експортної діяльності

регіонального бізнесу із використанням можливостей нової платформи для пошуку бізнес-партнерів Україна-Італія, а також участі у бізнес-зустрічах (B2B) між італійськими та українськими компаніями в режимі онлайн;

- Міжнародного форуму „Reconstruction of Ukraine” в режимі онлайн. Захід проведено Торгово-промисловою палатою Італії у співпраці з FederCamere з метою сприяння впровадженню заходів з відновлення та перезапуску країни у співпраці із європейською спільнотою та іншими іноземними державами;

- „Myrhorod Business Fest” в межах програми EU4Business – перший бізнес-форум Миргородської міської територіальної громади”. Захід організовано „Центром Дія. Бізнес. Полтава” в межах програми міжнародної співпраці „EU4Business: відновлення, конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП”, яку ініціювали ЄС та уряд Німеччини, що фінансується німецькою федеральною компанією „Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ GmbH”;

- вебінару „Пошук потенційних клієнтів за кордоном”, який було проведено Міністерством економіки України та проектом „Export booster” для українських виробників, що вже експортують продукцію або планують започаткувати експорт власної продукції;

- практичної програми з виходу на ринок Швеції для виробників харчових продуктів – „Export to Sweden”, яку започатковано в межах національного проєкту „Дія.Бізнес” спільно з урядовою організацією Open Trade Gate Sweden (National Board of Trade Sweden);

- заходу щодо можливості участі у відборі компаній від Офісу та Міністерства цифрової трансформації України щодо отримання спеціалізованих консультаційних сесій з міжнародними бізнес-експертами на Платформі „OnFrontiers” – глобальному маркетплейсі, який надає вигідні та ефективні послуги українському бізнесу;

- розміщення інформації про власну продукцію на сторінках Каталогу продукції експортерів Полтавщини з метою подальшої співпраці з потенційними міжнародними партнерами;

- налагодження ділового співробітництва зі Спілкою підприємців та роботодавців Польщі (ZPP) та польськими діловими колами;

- налагодження експорту продукції на ринок Сінгапуру та країн Азії із використанням можливостей платформи „Nazovni” Міністерства закордонних справ України,

- серії онлайн-брифінгів з керівниками закордонних дипломатичних установ України, які наразі започатковує Міністерство закордонних справ України спільно з міжнародною платформою Nazovni, зокрема вже відбулись зустрічі з керівниками закордонних дипломатичних установ України в Іспанії та Італії;

- щодо здійснення експорту товарів із використання встановлених критеріїв для проведення верифікації експортерів сільськогосподарської

продукції в рамках реалізації експериментального проєкту з верифікації суб'єктів агропромислового комплексу в умовах воєнного стану;

- онлайн-заходу з пошуку партнерів у сфері зерна та агропродукції, який проводився 28.11.2023 консорціумом EEN-Ukraine за дорученням Європейської Комісії в рамках Платформи солідарності Україна-ЄС;

- можливості розмістити інформацію про власну компанію та товари в Каталозі українських виробників, які планують експортувати до Республіки Польща в рамках розширення пілотної програми підтримки малого та середнього бізнесу у виході на ринок Республіки Польща, яку нині запропоновано бізнесу ДУ „Офіс з розвитку підприємництва та експорту” та партнерами за підтримки уряду Великої Британії (UK Aid).

Протягом 2023 року проведено комунікаційні заходи з товаровиробниками області щодо залучення представників регіонального бізнесу до участі у наступних заходах щодо:

- участі у довгостроковій освітній програмі для експортерів „Export Academy 2023”, яка надає нові можливості для трансформації та розвитку експорту (онлайн академія для бізнесу) в рамках проєкту EU4Business: Connecting Companies;

- використання сучасних можливостей ресурсу TRACES NT – багатомовної санітарно та фітосанітарної онлайн-платформи Європейської Комісії по сертифікації та підтримці експорту тварин, продукції тваринного та рослинного походження, харчових продуктів, кормів до ЄС при здійсненні торгівлі до країн ЄС;

- актуальних тендерних можливостей для представників легкої промисловості та запитів на партнерство від німецьких, французьких та австрійських компаній, які зібрано для українського бізнесу в оновленому дайджесті Офісу;

- серії безоплатних вебінарів „Тренди зовнішніх ринків” для представників компаній харчового сектору, що проводилися спільно з національним проєктом „Дія.Бізнес” у співпраці з компанією Pro-Consulting – аналіз ринків на замовлення за підтримки Програма USAID „Конкурентоспроможна економіка України”;

- долучення представників бізнесу до опитування щодо проблем, викликів та можливостей для ведення бізнесу, яке проводилося спільно з національним проєктом „Дія.Бізнес”, Центром розвитку інновацій та Advanter Group в межах Ініціативи для відновлення економіки України та у співпраці з Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, Державною регуляторною службою за сприяння Програми розвитку ООН в Україні в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки ЄС;

- навчального практикуму „E-Export Intensive”, що було започатковано спільно з партнерами в рамках вебінарного проєкту від Укрпошти для малого та середнього бізнесу „E-Export School”;

- нової освітньої програми „Export Consultants Mastery” від Visionest Institute – бізнес-школою з експорту та маркетингу (Республіка Естонія);

- нової освітньої програми „Ukraine Rebuilding Task Force”, яку проведено з метою підвищення навичок бізнесу у доступі до західних ринків та співробітництві з міжнародними компаніями щодо відбудови України;

- освітнього курсу „Виведіть свій бізнес на міжнародний ринок”, який започатковано спільно з Google Україна;

- нової навчальної програми для експортерів „Global E-commerce Access”, у ході якої її учасники отримали найсучасніші стратегії та інструменти, необхідні для успішного виходу на світовий ринок через e-commerce-платформи;

- участі в серії безкоштовних онлайн-заходів E-Export School від Укрпошти з ознайомлення бізнесу щодо специфіки продажів на AMAZON, а також на тему: „Ефективні сторінки на Shopify: реалізація потенціалу вашого магазину”;

- участі у наборі представників бізнесу на онлайн-навчання „Перші кроки експортера” за сприяння Програми USAID „Конкурентоспроможна економіка України” в межах програми „Мій експорт”, що розроблена Новою поштою та АТ „Ощадбанк”.

Протягом 2023 року проведено заходи щодо залучення виробників області до участі у міжнародних виставкових заходах за кордоном, зокрема:

- у роботі українського павільйону на Десятій Міжнародній сільськогосподарській виставці „Qatar International Agricultural Exhibition – AGRITEQ-2023 ” у м. Доха (Держава Катар);

- у Баварсько-Українському інформаційному онлайн-заході „Баварія – країна інновацій” з метою ознайомлення представників та керівників українських підприємств із можливостями участі в інноваційних та дослідницьких проектах та програмах Вільної землі Баварія;

- можливості експорту власної продукції на ринок Сінгапуру та країн Азії із використанням можливостей платформи „Nazovni”, а також за сприяння Міністерства закордонних справ України представити власну продукцію на міжнародній виставці агропродовольчої продукції „FOOD AFRICA 2023” у місті Каїр (Арабська Республіка Єгипет);

- участі виробників сільськогосподарської та харчової продукції області у наборі компаній для представлення власної продукції в українському павільйоні на всесвітній продовольчій виставці „FOODEX Japan” у березні 2024 року (м. Токіо, Японія) за сприяння японської організації зовнішньої торгівлі (JETRO), у координації з Посольством України в Японії, платформою „Nazovni” та Державною установою „Офіс з розвитку підприємництва та експорту”;

- участі представників регіонального бізнесу в наборі українських підприємств щодо представлення власної продукції на міжнародній виставці „Ambiente” у січні 2024 року (м. Франкфурт-на-Майні, Федеративна Республіка Німеччина), який здійснюється Громадською організацією „Український центр сприяння інвестиціям та торгівлі” за підтримки Програми USAID „Конкурентоспроможна економіка України” та Міжнародної організації з міграції;

- участі в міжнародній виставці „AGROmashEXPO and Agricultural

Machinery 2024” (м. Будапешт, Угорщина) за сприяння Міністерства закордонних справ України та платформи „Nazovni”;

- участь в Міжнародній спеціалізованій виставці машин, обладнання та технологій для агропромислового комплексу „MOLDAGROTECH (spring) 2024” (м. Кишинів, Республіка Молдова) за сприяння Міністерства закордонних справ України та платформи „Nazovni”;

- нової можливості щодо участі виробників в українському колективному стенді на міжнародній спеціалізованій виставці „Alimentaria 2024” (м. Барселона, Королівство Іспанія) за сприяння Міністерства закордонних справ України та платформи „Nazovni”.

Інвестиційна діяльність.

Останній період, на який наявна статистична інформація за напрямом „Інвестиційна діяльність” – 2022 рік.

Протягом 2022 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування (у тому числі за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, власних коштів підприємств і організацій, кредитів банків та інших позик, коштів інвесторів-нерезидентів) освоєно 17,5 млрд грн капітальних інвестицій. За цим показником область займає 4 місце серед регіонів України.

У 2022 році відбулось скорочення обсягів освоєних капітальних інвестицій на 37,5% в порівнянні з попереднім 2021 роком.

Найбільше капітальних інвестицій у 2022 році було освоєно підприємствами:

промисловості – 8,2 млрд грн (46,8%);

сільського, лісового та рибного господарства – 4,2 млрд грн (24,1%);

державного управління й оборони – 1,1 млрд грн (6,5%);

оптової та роздрібною торгівлі – 0,95 млрд грн (5,4%);

будівництва – 0,66 млрд грн (3,8%).

Станом на 31.12.2022 накопичений обсяг прямих іноземних інвестицій (інструменти участі у капіталі) склав 1658,8 млн дол. США (4,9% від загального обсягу по Україні – 3 місце серед областей України).

Протягом 2022 року до статутних капіталів підприємств Полтавщини надійшло 232,3 млн дол. США виключно за рахунок реінвестування доходів, тоді як у 2021 році цей показник становив 1 126,0 млн дол. США (у тому числі за рахунок реінвестування доходів – 1 111,3 млн дол. США).

Спостерігаючи значне зниження накопичених обсягів прямих іноземних інвестицій в економіці Полтавської області – на 42,4% відповідно до показників станом на 31.12.2021, маємо вказати на сталість їх галузевої структури.

Найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій зосереджено у статутних капіталах підприємств промислового сектору регіону – 85,3% (1414,3 млн дол. США), переважно це галузь добувної промисловості і розроблення кар’єрів – 83%.

Прямі іноземні інвестиції в Полтавську область надходять із 36 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає близько 96,7% загального обсягу

прямих іноземних інвестицій, належать: Швейцарія, Нідерланди, Кіпр, США. При цьому, з країн ЄС надійшло 26,8% загального обсягу накопичених у статутних капіталах підприємств області іноземних інвестицій.

З метою реалізації інвестиційних проєктів на території Полтавської області, створення нових виробництв та розміщення виробних потужностей суб'єктів господарювання, у тому числі з територій де ведуться бойові дії або є загроза бойових дій, створено електронні бази:

– земельних ділянок, які можуть бути запропоновані потенційному інвестору для реалізації інвестиційних проєктів зі створення нових виробництв („Інвестиційні об'єкти „Greenfield” 2023 Полтавської області” українською та англійською мовою), яка містить інформацію про понад 200 об'єктів для інвестування, а саме:

59 земельних ділянок загальною площею до 1 га;

103 земельні ділянки загальною площею 1-10 га;

41 земельна ділянка загальною площею понад 10 га;

– вільних виробничих приміщень („Brownfield” українською та англійською мовою), що налічує 197 об'єктів у Полтавській області, які можуть бути запропоновані потенційному інвестору, а саме:

49 вільних виробничих приміщень до 100 м²;

108 вільних виробничих приміщень від 100 до 1000 м²;

40 вільних виробничих приміщень понад 1000 м².

5. Міжнародна діяльність.

У 2023 році на території Полтавської області впроваджувалось 104 проєкти та ініціативи міжнародної технічної допомоги, у тому числі 30 проєктів із залученням коштів міжнародних фінансових організацій.

Партнерами з розвитку, що фінансували найбільше проєктів та ініціатив, які впроваджувались на території області є: Європейський інвестиційний банк (29 проєктів); Європейський Союз (16 проєктів), Уряд США (15 проєктів), Уряд Швейцарії (5 проєктів); Уряд Німеччини (12 проєктів); Північно-Екологічна Фінансова Корпорація (НЕФКО) (3 проєкти); Програма розвитку ООН (3 проєкти); Європейський банк реконструкції та розвитку (2 проєкти); Міжнародна організація з міграції (МОМ) (6 проєктів); Міністерство закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (3 проєкти); Міжнародний благодійний фонд „СНІД ФОНД СХІД-ЗАХІД” (2 проєкти); Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку (BMZ) (Німеччина, Швейцарія) (2 проєкти); Міністерство енергетики США (1 проєкт); Представництво Данської ради у справах біженців в Україні (1 проєкт).

Секретаріатом Кабінету Міністрів України зареєстровані 9 проєктів міжнародної технічної допомоги, за якими Полтавська обласна державна (військова) адміністрація є бенефіціаром та/або реципієнтом. У 2023 році Полтавська обласна державна (військова) адміністрація виступала бенефіціаром 5 проєктів міжнародної технічної допомоги:

Проект „Підвищення енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук” (фінансується ЄБРР), загальною вартістю 10 млн євро, в тому числі: кредит ЄБРР – 7,5 млн євро; грант – 1,5 млн євро; місцевий внесок – 1 млн євро. Реципієнт проекту: „КП Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія” Кременчуцької міської ради. Передбачено: енергоефективні заходи та термомодернізацію 66 будівель бюджетної сфери у м. Кременчуці (61 заклад освіти та 5 лікарень). Результат: модернізовано 12 індивідуальних теплових пунктів; утеплено 3 тис. м² стін; встановлено 1636 одиниць віконних конструкцій; 12 дверних конструкцій; встановлені системи вентиляції з рекуператорами в ігрових кімнатах. Станом на 01.01.2024 отримано: кредит ЄБРР – 3,9 млн євро, грант ЄБРР – 347,7 тис. євро. Подано документи на продовження терміну реалізації проекту.

Проект ЄС „Розбудова ланцюжків доданої вартості у молочному та ягідному кластерах Пирятинської громади” є прикладом ефективного стимулювання розвитку підприємницького потенціалу жителів громади, в тому числі молоді. Загальна вартість: 1,16 млн євро, в тому числі грантові кошти – 999 тис. євро. Використано у 2023 році 341 942,1 тис. євро гранту (введено в експлуатацію 3 міні-ферми; вироблено 1 161 тук туюваної продукції, забезпечено збереження 1 200 тон зерна місцевих фермерів в 6 полімерних рукавах; перероблено 60 тон соломи, вироблено 56 тон паливних брикетів; створено 2 нових робочих місця; відібрано 11 пілотних господарств, яким здійснюється консультативна підтримка; погоджено місце розташування тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності вздовж автошляху М-03 Київ-Харків-Довжанський в межах м. Пирятин). Термін реалізації: до 01.02.2025.

Швейцарсько-Український проєкт DESIDE – „Децентралізація для розвитку демократичної освіти”, який спрямовано на підтримку двох ключових реформ в Україні – освіти та децентралізації. Реципієнти: Полтавська обласна державна (військова) адміністрація та територіальні громади (Білоцерківська, Терешківська, Мачухівська, Решетилівська, Миргородська, Великобудушанська). У 2023 році підтримано громади у розробці Стратегій розвитку освіти, прийнято 3 таких Стратегії; розроблено 5 проєктів Стратегій розвитку закладів освіти територіальних громад-партнерів; затверджено Дорожню карту реалізації Стратегії розвитку освіти Полтавської області; створено піклувальні ради закладів освіти, як органів громадського нагляду при органах місцевого самоврядування. Термін реалізації: до 31.01.2025.

Проект „EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні”, партнером з розвитку якого є Європейський Союз, через Програму розвитку Організації Об’єднаних Націй (ПРООН). Реципієнти: Головне управління Національної поліції в Полтавській області, Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Полтавській області, Кременчуцька Миргородська, Полтавська, Пирятинська, Лубенська, Котелевська, Опішнянська, Великосорочинська, Решетилівська, Мачухівська територіальні громади. В рамках проєкту передбачено: підтримка медичних закладів і працівників, інших служб для ефективного надання послуг у сфері фізичного,

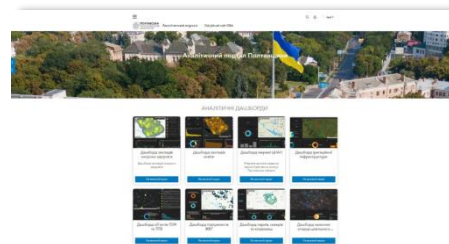
психічного здоров'я та психосоціальної підтримки; покращення ефективності надання соціальних та адміністративних послуг; відновлення соціальної інфраструктури; підтримка екстрених служб для проведення ефективних аварійно-рятувальних робіт і служб громадської безпеки тощо. Термін реалізації: до 30.09.2024.

Проект ЄС „Підтримка жінок і дівчат, які постраждали внаслідок війни в Україні”. Проектом передбачено захист прав жінок та дітей в Україні, які постраждали від війни, відповідно до національного та міжнародного права шляхом надання комплексних послуг жінкам-жертвам війни. У 2023 році у містах Полтава і Миргород – створено 2 центри підтримки мам і дітей для тривалого перебування, які надають можливість жінкам і дітям перебувати в безпеці та отримувати необхідні базові соціальні послуги включаючи психологічну, фінансову та правову підтримку.

Полтавська обласна державна (військова) адміністрація у 2023 році була реципієнтом у 4 проєктах міжнародної технічної допомоги:

Проект „Крила” (Жінки залучені: шлях до зростання та економічної безпеки), який виконується за підтримки Уряду Канади. Громади – учасники: Полтавська, Козельщинська, Глобинська, Шишацька, Білицька, Диканська. Результати станом 01.01.2024: проведено тренінги для жінок на рівні громад з самозайнятості, навичок працевлаштування, започаткування власної справи; близько 600 жінок взяли участь у програмі „Майстерня Можливостей”, 185 жінок узяли участь у тренінгах з навичок працевлаштування; 26 жінок направлено на професійні курси, 30 – стали учасницями курсів з базових ІТ-навичок і 18 – просунутих ІТ-курсів. У тренінгах з започаткування та ведення бізнесу взяли участь 225 жінок, з яких 102 жінки отримали стартове фінансування на підтримку самозайнятості та 11 жінок – стартове фінансування на започаткування або розширення власного бізнесу на загальну суму 61,7 тис. дол. США. Термін реалізації проєкту – 31.03.2025.

Проект USAID „Підвищення ефективності роботи та підзвітності органів місцевого самоврядування (ГОВЕРЛА)”. Учасники: Полтавська обласна державна (військова) адміністрація та Миргородська, Оржицька, Диканська, Лубенська, Сенчанська громади. Проектом передбачено експертну підтримку оновлення Стратегії розвитку Полтавської області та розробки Стратегій розвитку 8 громад області (Миргородська, Семенівська, Сенчанська, Великорублівська, Хорольська, Чорнухинська, Оржицька, Лубенська) проведено тренінги і семінари з різних питань ефективного розвитку громад. У 2023 році у Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації за підтримки Проєкту USAID „ГОВЕРЛА” розроблено геоніформаційну систему „Аналітичний портал Полтавщини”; надано потужні генератори та пальне до них.

Проект USAID „Демократичне врядування у Східній Україні”. У межах Проєкту забезпечено безперебійне електропостачання низки комунальних закладів. Проектом надано обласній державній (військовій) адміністрації

91 генератор, який розподілений серед 28 комунальних закладів сфери освіти, охорони здоров'я та комунальних підприємств критичної інфраструктури області.

Проект „Захист довкілля в усьому світі”, що виконується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ). Проектом передбачено створення більш сприятливого середовища та розвиток ринків для запровадження та довгострокового застосування інноваційних інтегрованих технологій захисту довкілля, а також створення інноваційної зеленої інфраструктури. Запровадження системи роздільного збору відходів на принципах співробітництва територіальних громад у Полтавській області. Загальна вартість проекту 922 тис. євро. Термін реалізації проекту – 31.03.2025.

В області створено консультативно-дорадчий орган – Регіональний офіс міжнародного співробітництва – це ключове вікно для міжнародних партнерів, які прагнуть співпрацювати на рівні області та територіальної громади; це інформаційно-аналітичний майданчик. Для забезпечення виконання завдань створено Базу даних Регіонального офісу міжнародного співробітництва Полтавської області – веб-ресурс для збору та систематизації даних. До заповнення Базу даних долучилися і міжнародні гуманітарні організації, яким ця База надасть можливість ефективно та оперативно взаємодіяти, мати загальну картину потреб та наданої допомоги у розрізі громад і забезпечити ефективне надання допомоги саме там, де це найбільш необхідно.

6. Будівельна активність та житлова політика.

У 2023 році в області прийнято в експлуатацію 141,9 тис. м² житла. Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у 2023 році порівняно з 2022 роком становить 60,2%.

В області продовжується реалізація окремих житлових програм, що сприяють забезпеченню житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов, а саме: Програма забезпечення молоді житлом та цільова обласна програма „Власний дім”.

У 2023 році на фінансування Обласної програми забезпечення молоді житлом передбачено 16 999,2 тис. грн, в тому числі: з обласного бюджету – 4 964,1 тис. грн, з міських бюджетів м. Кременчука – 6 445,1 тис. грн, м. Горішні Плавні – 5 590,0 тис. грн. Фінансування програми забезпечено на 100% з усіх джерел. За рахунок цих коштів надано 12 кредитів молодим сім'ям.

У 2023 році на фінансування Цільової обласної програми „Власний дім” передбачено 9 442,8 тис. грн, в тому числі: з державного бюджету – 2 300,0 тис. грн, з обласного бюджету – 6 414,6 тис. грн, з районних, сільських, селищних бюджетів – 728,2 тис. грн.

Станом на 01.01.2024 надано 39 кредитів сільським забудовникам на суму 9 292,8 тис. грн, в тому числі: з державного бюджету – 2 300,0 тис. грн, з обласного бюджету – 6 414,6 тис. грн, з районних, сільських, селищних бюджетів – 578,2 тис. грн. З урахуванням кредитів, наданих у минулих роках, введено в експлуатацію 18 індивідуальних будинків.

За рахунок всіх джерел фінансування для виконання робіт з будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту об'єктів соціальної сфери та розвитку інфраструктури в 2023 році освоєно – 327,180 млн грн, з них коштів обласного бюджету 213,503 млн грн, субвенції з державного бюджету – 94,090 млн грн, субвенції з інших місцевих бюджетів – 19,587 млн грн.

Значимими проектами, реалізація яких розпочалася в 2023 році, є об'єкти, які після завершення будівельних робіт зможуть прийняти внутрішньо переміщених осіб – громадян України, що були вимушені покинути свої домівки через військову агресію російської федерації:

- капітальний ремонт приміщень будівлі 4, 5-а відділень КП „Обласний заклад з надання психіатричної допомоги” по вул. Медична, 1 в м. Полтаві для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб (до виконання залучено державні кошти), проект якого передбачає розміщення на першому та другому поверхах двоповерхової будівлі, що підлягає ремонту, відділення реабілітації для постраждалих внаслідок військових дій, а також внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб. Основним завданням відділення реабілітації є надання висококваліфікованої спеціалізованої медичної допомоги постраждалим внаслідок військових дій, забезпечення комплексними програмами відновлювального лікування з застосуванням реабілітаційних заходів;

- капітальний ремонт будівлі комунального закладу „Центр соціально - психологічної реабілітації дітей” Полтавської обласної ради в м. Гадяч, вул. Першотравнева, 23, Полтавської області, з облаштуванням частини будівлі для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб (до виконання залучено державні кошти);

- реконструкція будівлі роздягальні та благоустрій прилеглої території Гадяцької профільного ліцею імені Т.Г. Шевченка Полтавської обласної ради в м. Гадяч, вул. Шевченка, 19, Миргородського району, Полтавської області для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб;

- капітальний ремонт приміщень у гуртожитку Гадяцького фахового коледжу культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського в м. Гадяч по вул. Драгоманова, 16 для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб;

- капітальний ремонт будівлі гуртожитка для розміщення внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб по вул. Промислова, 19/2 в м. Глобине, Кременчуцького району, Полтавської області (до виконання залучено державні кошти);

- реконструкція громадського будинку, що знаходиться за адресою вул. Корчукова, буд. 2в, в с. Нехвороща, Полтавського району Полтавської області під багатоквартирний житловий будинок для облаштування місць проживання внутрішньо переміщених та евакуйованих осіб (до виконання залучено державні кошти).

Особлива увага приділялася роботі по капітальному ремонту укриттів в

зкладах освіти з залученням коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетом на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти у 2023 році по постанові Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 року № 419 „Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетом на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти”, в межах якої виконано роботи по 9 об’єктах в відповідності до вимог сучасності щодо об’єктів по облаштуванню укриття в загальній сумі: 56 971 470,78 грн, в тому числі обсяг коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетом – 48 576 461,50 грн, обсяг коштів місцевих бюджетів, виділених для реалізації проекту на умовах співфінансування – 8 395 009,28 грн.

На виконання пункту 4 напрямку діяльності Комплексної програми щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян та оборонної роботи на 2021 – 2027 роки організовано та введено в експлуатацію будівництво військових інженерно-технічних фортифікаційних споруд для потреб оборони в Полтавській області.

Проведена робота по проектуванню об’єктів будівництва, які забезпечать інженерними мережами земельні ділянки під будівництво житла та безпосередньо об’єктів будівництва житла, що допоможе врегулювати питання тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб – громадян, котрі втратили житло та виїхали з районів бойових дій. Ескізний проєкт „Нове будівництво багатоквартирних житлових будинків по вул. Лазурна в м. Полтава Полтавської області” був представлений та схвалений в Міністерстві розвитку громад, територій та інфраструктури України. Проєкт відповідає всім сучасним вимогам в сфері будівництва, враховує потреби комфортного проживання, захисту населення та доступності.

Продовжено розвиток проєкту „Реконструкції фізкультурно-спортивного, реабілітаційно-відновлювального комплексу „Колос” Полтавської обласної ради з благоустроєм прилеглої території за адресою: вул. Шевченка, 1, м. Решетилівка Полтавської області”, де роботи виконуються з залученням коштів Надзвичайної кредитної програми з відновлення України (далі – НКПВУ). Призначення даного спорткомплексу – реабілітація та спортивна підготовка людей з інвалідністю. Його подальша мета – стати потужним осередком Українського центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю „Інваспорт” в області, місцем, куди на змагання, тренування і відновлення приїжджатимуть українські та міжнародні атлети з інвалідністю. Проєктом передбачено реконструкцію гаража, побутового корпусу та зведення нового спортзалу. Всі роботи виконуються з дотриманням нових будівельних норм, за якими має бути забезпечений безбар’єрний простір.

Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України відібрано проекти, фінансування яких може здійснюватися за рахунок субвенції, за програмами „Надзвичайна кредитна програма для відновлення України” та „Програма з відновлення України” в рамках фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком ратифікованою Законом України від 22 квітня 2015 № 346-VIII „Про ратифікацію Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком (Проект „Надзвичайна кредитна програма для відновлення України”)”.

У рамках НКПВУ на території Полтавської області реалізовувалось 13 інфраструктурних проєктів загальною вартістю 714,1 млн грн.

Роботи на 5 об'єктах уже завершено:

1. Реконструкція будівлі Диканського навчально-виховного комплексу імені М.В. Гоголя „Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад” Диканської районної ради Полтавської області по вул. Шкільній, 2 а в смт Диканька Полтавської області.

2. Реконструкція нежитлового приміщення під житлові квартири (без зміни геометричних розмірів їхніх фундаментів у плані) за адресою: вул. Молодіжна, 5 в м. Кременчуці Полтавської області.

3. Реконструкція нежитлового приміщення під житлові квартири за адресою: вул. Східна, 20 в м. Кременчуці Полтавської області.

4. Реконструкція центру естетичного виховання в м. Миргород Полтавської області.

5. Реконструкція старої будівлі школи №1 під школу мистецтв в м. Миргород Полтавської області.

Також тривають роботи на об'єктах:

1. Реконструкція фізкультурно-спортивного, реабілітаційно-відновлювального комплексу „Колос” Полтавської обласної ради з благоустроєм прилеглої території за адресою: вул. Шевченка, 1 м. Решетилівка Полтавської області. Коригування.

2. Капітальний ремонт комплексу будівель Андріївської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату І-ІІ ступенів Новосанжарського району Полтавської обласної ради в селі Андріївка Новосанжарського району Полтавської області.

3. Капітальний ремонт будівлі опорного закладу „Шишацька спеціалізована школа ім. В. І. Вернадського Шишацької селищної ради Полтавської області” в смт Шишаки Полтавської області.

4. Реконструкція будівель стаціонару (літ. „А”) та госпблоку (літ. „Б, В”) „Шкірно-венерологічного диспансеру” під Кременчуцький міський Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів за адресою: вул. І. Приходька, 5, м. Кременчук, Полтавська область.

У 2023 році додатково відібрано для реалізації ще 4 проєкти територіальних громад орієнтовною вартістю 185 млн грн:

1. Реконструкція дитячого садка по вул. Генерала Манагарова, 5-А в м. Кременчуці (коригування).

2. Реконструкція Опорного закладу „Засульський ліцей Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області” за адресою вул. Молодіжна, 81-А, с. Засулля Лубенського району Полтавської області.

3. Реконструкція гуртожитку під центр надання адміністративних послуг на пл. Героїв Майдану, 2 в м. Пирятин Лубенського району Полтавської області.

4. Реконструкція будівлі поліклініки за адресою Гоголя, 173/2 в м. Миргород Полтавської області.

В рамках Програми з відновлення України у Полтавській області буде реалізовано 16 інфраструктурних проєктів: по 8 – у сфері охорони здоров'я та у сфері освіти.

Попередньо вартість проєктів становитиме близько 1,5 млрд грн.

Із 16 проєктів 8 – обласного рівня:

1. Реконструкція будівлі педіатричного відділення Комунального підприємства „Полтавська обласна дитяча клінічна лікарня Полтавської обласної ради” по вул. Європейська, 46-а в м. Полтава.

2. Реконструкція корпусу Комунального підприємства „Полтавський обласний клінічний медичний кардіоваскулярний центр Полтавської обласної ради” в м. Полтава по вул. Макаренка, 1А.

3. Реконструкція терапевтичного корпусу КП „ПОКЛ” ім. М.В. Скліфосовського ПОР” по вул. Шевченка 23, в м. Полтава.

4. Капітальний ремонт будівлі Божківського навчально-виховного комплексу Новоселівської сільської ради Полтавського району Полтавської області по вул. 40 років Перемоги, 1 в с. Божківське Полтавського району Полтавської області.

5. Реконструкція та впровадження енергозберігаючих та енергоефективних технологій в Пирятинському ліцеї, що знаходиться за адресою: вул. Визволення, 2а в м. Пирятин, Полтавської області.

6. Реконструкція навчального та спального корпусів КЗ „Кременчуцька спеціалізована школа-інтернат спортивного профілю I-III ступенів ім. І.М. Піддубного Полтавської обласної ради” за адресою: Полтавська область, м. Кременчук, вул. 3-х Космонавтів, 2.

7. Реконструкція будівлі під Градизький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради та благоустрій території за адресою: смт Градизьк, вул. Гвардійська, 81/81, Кременчуцький район, Полтавська область.

8. Реставрація будівлі консультативної поліклініки Комунального підприємства „Полтавська обласна дитяча клінічна лікарня Полтавської обласної ради” по вул. Шевченка, 34 в м. Полтаві.

Проекти територіальних громад:

9. Капітальний ремонт будівлі комунального некомерційного підприємства Лохвицька міська лікарня по вул. Незалежності, 4 в м. Лохвиця.

10. Будівництво Лубенського дошкільного навчального закладу комбінованого типу для дітей з проблемами опорно-рухового апарату та вадами мовлення на 12 груп, який знаходиться за адресою вул. Ватутіна, 39 м. Лубни.

11. Реконструкція будівлі Терешківського ліцею Терешківської сільської ради за адресою: вул. Шевченка 9А, с. Терешки. Коригування.

12. Капітальний ремонт будівлі Степенського дошкільного навчального закладу „Калинка”, за адресою вул. Центральна, 24, селище Степне (Коломацька територіальна громада).

13. Реконструкція комунального некомерційного підприємства „Миргородська лікарня інтенсивного лікування”.

14. Реконструкція головного корпусу КНП „Зіньківська міська центральна лікарня” Зіньківської міської ради Полтавської області” з облаштуванням приймального відділення, заміною мереж та внутрішнім оздобленням за адресою: 38100, Полтавська обл., м. Зіньків, вул. Івана Петровського, 21.

15. Реконструкція будівлі денного стаціонару КНП „Зіньківська міська центральна лікарня” Зіньківської міської ради Полтавської області під Зіньківську АЗПСМ в м. Зіньків, вул. Івана Петровського, 21.

16. Реконструкція будівлі закладу дошкільної освіти „Ромашка” в смт Котельва, вул. Чкалова, 19.

З державного бюджету до області спрямовано кошти субвенції для реалізації проєктів і заходів з проєктування, відновлення, будівництва, модернізації, облаштування, ремонту об’єктів будівництва громадського призначення, соціальної сфери, культурної спадщини, житлово-комунального господарства, інших об’єктів, що мають вплив на життєдіяльність населення у розмірі 137 659,88 тис. грн, за рахунок яких окрім 2 проєктів („Капітальний ремонт приміщень будівлі 4, 5-а відділень КП „Обласний заклад з надання психіатричної допомоги” по вул. Медична, 1 в м. Полтаві для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб”; „Капітальний ремонт будівлі комунального закладу „Центр соціально-психологічної реабілітації дітей” Полтавської обласної ради в м. Гадяч, вул. Першотравнева, 23, Полтавської області, з облаштуванням частини будівлі для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб”), розпочато реалізацію ще 4 проєктів:

- Реконструкція приміщення в закладі дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу Миргородської міської ради Полтавської області;

- Реконструкція будівлі комунального закладу Нехворощанського закладу дошкільної освіти ясла-садок „Сонечко” Нехворощанської сільської ради Полтавського району;

- Капітальний ремонт будівлі дитячого відділення комунального підприємства „Полтавська обласна клінічна інфекційна лікарня Полтавської обласної ради” по Першотравневому проспекту, 22 в м. Полтава;

- Реконструкція відділення судинної хірургії хірургічного корпусу КП „ПОКЛ ім. М.В.Скляфосовського ПОР” по вул. Шевченка, 23 в м. Полтава.

Також з метою забезпечення жителів міста Кременчук якісними та стабільними послугами з теплопостачання за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2023 році розпочато реалізацію 2 проєктів, орієнтовною вартістю 112,5 млн грн, завершення яких очікується у 2024 році.

Містобудівна діяльність.

Із внесенням змін і доповнень у містобудівне законодавство розпочалося інтенсивне оновлення містобудівної документації з приведенням її до нового формату в частині розроблення Комплексних планів просторового розвитку території територіальної громади (далі – Комплексний план).

На грудень 2023 року – 26 територіальних громад області розпочали роботу з розроблення Комплексних планів, з них:

Лохвицька міська ТГ виготовляє Комплексний план із використанням „Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад” наданої в 2021 році в розмірі 2 611,944 тис. грн;

4 територіальні громади, а саме Лубенська, Миргородська, Оржицька та Сенчанська, розпочали роботу з розроблення Комплексних планів із залученням міжнародної технічної допомоги від Проєкту USAID „Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування” („ГОВЕРЛА”);

21 територіальна громада області прийняли рішення про розроблення Комплексних планів.

Основною проблемою затримки розроблення Комплексних планів є: великий об’єм документації; значна вартість робіт; відсутність актуалізованої картографічної основи в цифровій формі у державній геодезичній системі координат УСК-2000; недостатня кількість проєктних організацій, які мають відповідні кваліфікаційні сертифікати.

За результатами моніторингу, оновленою містобудівною документацією, яка може бути використана при розробленні Комплексних планів, забезпечені 523 населені пункти, що становить 28,4% від загальної кількості населених пунктів області (1841).

До списку історичних населених місць України включено 13 населених пунктів Полтавщини, з яких – 12 історичних населених місць мають історико-архітектурні опорні плани (далі – ІАОП), для міста Хорол ІАОП розробляється.

У 2023 році відбулося 12 засідань архітектурно-містобудівної ради, на яких розглянуто 47 проєктів містобудівної документації, у тому числі: 13 генеральних планів (далі – ГП) із зонінгами та внесенням змін до них, 33 детальні плани територій, 1 ІАОП.

В постійному режимі проводиться збір містобудівної документації та оцифрування архіву для подальшої публікації на Порталі містобудівного кадастру. Станом на грудень 2023 року оцифровано:

166 ГП населених пунктів Кременчуцького району;

190 ГП населених пунктів Лубенського району;

127 ГП населених пунктів Миргородського району;

186 ГП населених пунктів Полтавського району.

Зібрано 464 генеральних планів та детальних планів територій.

Безбар'єрність.

За даними Державної служби статистики України чисельність постійного населення віком від 60 років і старше в Україні активно збільшується. З початком повномасштабної війни в Полтавській області ця статистика зросла в рази – до області прибула значна кількість вимушено переміщених осіб, з них: 44 200 ВПО похилого віку (60+); 10 000 осіб ВПО з інвалідністю. На кінець 2023 року на обліку служб соціального захисту перебувало 73 000 осіб з інвалідністю, з них: 6 228 осіб з інвалідністю внаслідок війни, з яких 1 800 захисників/захисниць України з інвалідністю. Реальна кількість травмованих з інвалідністю може бути значно більшою. За інформацією Міністерства соціальної політики України на початок 2024 року кількість військових з інвалідністю в Україні прогнозовано могла зрости до 3 млн осіб, з початку повномасштабного вторгнення від 20 до 50 тисяч українців вже мають ампутації кінцівок.

Ці дані яскраво демонструють мету: заради кого нині впроваджується безбар'єрність в оточуючому середовищі.

В області триває постійний моніторинг стану безбар'єрності об'єктів і доступності послуг закладів соціальної сфери – моніторингом охоплено понад 5 000 закладів. За участю територіальних громад досліджено стан доступності 1 509 об'єктів із 1 947 взятих на баланс громад. Моніторинг переконує у тому, що поліпшення стану доступності закладів освіти, культури, соціального захисту, ЦНАП, спортивних об'єктів, адміністративних і громадських будівель потребує дієвих заходів і додаткових цільових бюджетних витрат.

До реалізації завдань у сфері безбар'єрності залучено дорадчі органи, комітети з питань безбар'єрності, які утворені у 59 територіальних громадах із 60 (у Ланнівській територіальній громаді введено посаду радника з питань безбар'єрності).

Для кожної з територіальних громад ініційовано сформувати:

реєстри об'єктів, які потребують перебудов і пристосувань до потреб людей з інвалідністю – у такий спосіб оцінюються обсяги робіт і витрат, які будуть потрібні для досягнення остаточного результату, доступного простору;

реєстри захисних споруд цивільного захисту (далі – ЗСЦЗ) – забезпечуються гарантії цивільного захисту населення, створення фонду ЗСЦЗ, фіксується приналежність ЗСЦЗ, їх статус, оснащення, а також наміри власників і місцевих органів влади щодо заходів з приведення об'єктів та ЗСЦЗ у відповідність до будівельних вимог у частині безбар'єрності.

7. Цифровізація, розвиток мережі ЦНАП.

Розвиток цифровізації є одним із пріоритетних напрямків діяльності Полтавської обласної державної (військової) адміністрації. За індексом цифрової трансформації Міністерства цифрової трансформації України за підсумками 2023 року Полтавщина увійшла до трійки областей-лідерів.

Полтавська обласна державна (військова) адміністрація всебічно сприяє розвитку мережі точок доступу до публічних послуг. Протягом 2023 року утворено нові ЦНАП у 7 територіальних громадах: Великосорочинській, Драбинівській, Ланнівській, Лютенській, Мачухівській, Оболонській, Щербанівській. Окрім того, протягом 2023 року була розширена мережа точок доступу до надання адміністративних послуг новими 26 віддаленими робочими місцями.

Станом на 01.01.2024 в області центри надання адміністративних послуг функціонують в усіх 60 територіальних громадах. Крім того, на території області функціонує 3 територіальних підрозділи ЦНАП та 105 віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП. Загалом, в області створено 168 точок доступу до адміністративних послуг.

За 2023 рік центрами надання адміністративних послуг надано понад 726 тисяч адміністративних послуг. Найбільш популярні послуги, які отримували суб'єкти звернення:

- послуги з реєстрації місця проживання – понад 170 тисяч послуг, з них 113 тисяч – видача витягу з реєстру територіальних громад;

- соціальні послуги – близько 126 тисяч послуг, з них 13,3 тисяч – довідки ВПО;

- послуги пов'язані з державною реєстрацією нерухомого майна – близько 127,5 тисяч послуг.

Для забезпечення оперативного опрацювання документів спільно з Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні у 2023 році 26 ЦНАПів області передано 172 картридери для зчитування інформації з паспортів громадян України з безконтактним електронним носієм (ID-карток), що забезпечує доступ до всієї інформації, яка закодована на магнітному носії.

З метою доступності та обізнаності населення Полтавської області проведена робота зі створення вебсайтів ЦНАП. Забезпечено створення 50 офіційних сайтів центрів надання адміністративних послуг області.

Цифрова освіта є одним із базисів цифровізації регіону. В рамках Меморандуму між Полтавською обласною державною (військовою) адміністрацією та Фондом цивільних досліджень та розвитку США (CRDF Global) у 2023 році організовано та забезпечено проведення навчальних заходів у сфері кібербезпеки, медіаграмотності, зокрема:

- 220 працівників державних установ та органів місцевого самоврядування;

- 3 вищі навчальні заклади, а саме: Національний університет „Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Полтавський державний аграрний університет та Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського у рамках грантових угод провели навчання студентів;

- 93 вчителі з Полтавщини взяли участь в презентації онлайн-курсу „Основи кібербезпеки для школярів”;

- 3 079 школярів Полтавської області успішно завершили курс з

кібербезпеки;

500 учнів 5-11 класів взяли участь в онлайн-заході в межах Всеукраїнського проєкту „Вартові мережі”.

Національним координаційним центром кібербезпеки спільно з CRDF Global за підтримки Державного департаменту США та Полтавською обласною державною (військовою) адміністрацією проведено XX засідання Національного кластера кібербезпеки на тему: „Кібербезпека у провідних промислових галузях регіону” та перші регіональні командно-штабні навчання (ТТХ) з кібербезпеки. До обговорення актуальних регіональних потреб у сфері кібербезпеки долучилися близько 200 учасників.

Окрім цього, обласна державна (військова) адміністрація сприяє активному залученню населення до навчань на платформі „Дія.Освіта”, в тому числі по темі з кібербезпеки. За результатами моніторингу Міністерства цифрової трансформації України, у Полтавській області станом на 2023 рік пройшло навчання – 302 558 осіб. Варто зазначити, що Міністерством цифрової трансформації України у 2023 році визначено показник залучення населення області – 198 785, завдання виконано на 152%.

З метою розвитку цифрової освіти в регіоні всі заклади загальної середньої освіти та їх філії підключилися до освітніх інформаційних систем (електронні журнали), що значно спрощує освітній процес. Освітні інформаційні системи підвищують ефективність закладу освіти, дають можливість налагодити інтерактивний зв'язок між батьками і вчителями та повністю замінюють паперові шкільні журнали.

Полтавщина, як одна з провідних цифрових областей в Україні активно взяла участь у проєкті впровадження „Дія.QR, шеринг документів” (далі – Дія.QR), як одного із інструментів цифрового розвитку країни. В області Дія.QR впроваджено в усіх ЦНАП, медичних закладах, управліннях соціального захисту населення, в понад 50% закладів освіти. До проєкту Дія.QR долучились і районні державні (військові) адміністрації та органи місцевого самоврядування.

У 2023 році обласною державною (військовою) адміністрацією спільно з ІТ-командою NIX в рамках підписаного меморандуму про співпрацю забезпечено розроблення та оновлення офіційного вебпорталу Полтавської обласної державної (військової) адміністрації відповідно до вимог Міністерства цифрової трансформації України та з урахуванням вимог щодо інклюзивної доступності сайту.

В рамках розвитку цифрових рішень забезпечено розроблення програмного комплексу Реєстр соціальних послуг для забезпечення здійснення виплат за обласними програмами.

Обласна державна (військова) адміністрація також всебічно сприяє розвитку доступу до мережі інтернет. У межах співпраці Міністерства цифрової трансформації України, компаній „Nokia” й „Human”, громадських організацій

„Коліщата” та „Нові крила”, Вільнюської торгово-промислової та ремісничої палати Полтавська обласна державна (військова) адміністрація отримала вай-фай роутери. Зазначені девайси забезпечили потребу в підключенні укриттів закладів загальної середньої освіти та закладів освіти обласного підпорядкування до інтернету.

У рамках взаємодії спільноти кібербезпеки „Глобальний інформаційний простір” (Global information space) та Національного координаційного центру кібербезпеки при Раді національної безпеки і оборони України Полтавською обласною державною (військовою) адміністрацією отримано 33 мережеві комутатори Cisco Catalyst 2960x, які розподілені між Головним управлінням Національної поліції в Полтавській області та Головним управлінням Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Полтавській області.

З метою залучення громадян та організацій до державотворення та державного управління, а також до місцевого самоуправління шляхом широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій в області протягом 2023 року забезпечено впровадження базових інструментів електронної демократії:

електронні звернення впроваджені в 100% територіальних громад;

електронні петиції впроваджені в 100% територіальних громад;

електронні консультації впроваджені в 98% територіальних громад.

Крім того, Полтавська область рухається до цифровізації всього регіону шляхом впровадження програм інформатизації територіальних громад. На кінець 2023 року програми інформатизації розроблені у 26 територіальних громадах області, при тому що у 2022 році вони були наявні лише у 7 громадах. Решта громад працюють над розробкою та ухваленням місцевих програм інформатизації.

8. Розвиток інфраструктури.

В області сформована мережа автобусних маршрутів, яка постійно оновлюється в залежності від соціальних потреб населення. У 2023 році організовано та проведено 2 конкурси з перевезення пасажирів на 28 міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутах загального користування у Кременчуцькому, Лохвицькому, Лубенському та Гадяцькому напрямках.

Протягом року укладено 240 договорів про організацію перевезень пасажирів автомобільним транспортом між обласною державною (військовою) адміністрацією та автомобільними перевізниками.

З 01.12.2023 спільно з відповідальним бізнесом забезпечено зниження вартості проїзду на окремих міжміських автобусних маршрутах: Полтава-Миргород, Полтава-Лубни, Полтава-Кременчук, Полтава-Лохвиця (на 10 – 16 грн).

З метою недопущення зниження рівня соціального захисту окремих категорій громадян в області діє Порядок надання додаткової компенсації вартості проїзду автомобільним транспортом на міжміських та міжобласних

автобусних маршрутах загального користування окремим категоріям громадян за рахунок коштів обласного бюджету, затверджений рішенням пленарного засідання десятої позачергової сесії обласної ради восьмого скликання від 24.12.2021 № 367 „Про внесення змін та доповнень до Комплексної програми соціального захисту населення Полтавської області на 2021 – 2025 роки” (зі змінами). У 2023 році проведено 2597 компенсаційних виплат пільговим категоріям населення на суму 1,7 млн грн.

Крім цього, у касах автостанцій пільговим категоріям населення на міжобласних та міжміських автобусних маршрутах загального користування за 2023 рік реалізовано 11 029 квитків на загальну суму 1,3 млн грн.

Постійно здійснюється взаємодія з відділом державного нагляду (контролю) у Полтавській області Укртрансбезпеки, одним із пріоритетних завдань якого є збереження автомобільних доріг шляхом здійснення габаритно-вагового контролю. Протягом 2023 року зафіксовано 1 014 порушень габаритно-вагових норм системами автоматичної фіксації WIM на території області. Винесено 1 014 постанов на загальну суму 14,6 млн грн, з яких сплачено до Державного бюджету України 12,5 млн грн.

Іншим пріоритетним завданням Укртрансбезпеки є здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства на автомобільному, міському електричному, залізничному транспорті. За 2023 рік Укртрансбезпекою винесено 1751 постанову про застосування адміністративно господарського штрафу під час перевезень вантажів і пасажирів на загальну суму 22,8 млн грн та перераховано до бюджету 21,9 млн грн, що становить 96%.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.07.2023 № 633-р „Деякі питання здійснення координації та контролю за судноплавством на внутрішніх водних шляхах в умовах воєнного стану” шляхом прийняття спільного наказу Полтавської обласної військової адміністрації та Оперативно-тактичного угруповання „Суми” від 10.10.2023 № 22/159 врегульовано порядок отримання дозволу на вихід суден для проведення господарської діяльності на річці Дніпро в умовах правового режиму воєнного стану. За період дії спільного наказу відповідні дозволи щодо виходу для проведення господарської діяльності на річці Дніпро видано для 72 суден.

У зв'язку із закриттям повітряного простору України для виконання польотів цивільної авіації через військову агресію російської федерації та запровадження на території України воєнного стану, тобто через непередбачувані та непереборні події, які відбулися незалежно від волі й бажання підприємства, виконання більшої частини виробничих завдань та функцій ПОКП „Аеропорт-Полтава” за основним видом діяльності не здійснювалося.

В рамках реалізації Програми розвитку та підтримки ПOKП „Аеропорт-Полтава” на 2021 – 2023 роки у 2023 році фактично профінансовано з обласного бюджету видатки на виплату заробітної плати працівникам підприємства на суму 5 млн грн.

ПOKП „Аеропорт-Полтава” вжито низку антикризових заходів, зокрема запроваджено простій на підприємстві та знижено експлуатаційні витрати підприємства до мінімально можливого рівня. Також вжито заходів щодо погашення заборгованості за сплату послуг із постачання електричної енергії та зі сплати земельного податку.

Прийнято Програму розвитку та підтримки ПOKП „Аеропорт – Полтава” на 2024 – 2027 роки, що затверджена рішенням пленарного засідання двадцять восьмої позачергової сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 22.12.2023 № 730, якою передбачені видатки на виплату заробітної плати працівникам підприємства та реалізація інших заходів.

З метою підвищення рівня безпеки дорожнього руху, зниження кількості дорожньо-транспортних пригод, підвищення свідомості громадян в частині дотримання безпеки дорожнього руху на території Полтавської області протягом 2023 року реалізовувалися заходи обласної Програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху на 2021 – 2024 роки, затвердженої рішенням пленарного засідання другої сесії восьмого скликання від 29.12.2020 року № 34 (зі змінами).

Зокрема, проведено ряд просвітницьких заходів й тематичних лекцій для школярів і студентів. У шести громадах області (Полтавській, Гадяцькій, Лубенській, Горішньоплавнівській, Чорнухинській, Оржицькій) відбувся інтерактивний захід „Засвітісь – будь помітний на дорозі!”, який спрямований не тільки на підвищення рівня дотримання правил безпеки дорожнього руху серед населення, а і на покращення знань із невідкладної домедичної допомоги та поведіння при виявленні мінно-вибухових предметів.

Також розповсюджувалися інформаційні флаєри-пам’ятки та спеціальні світлоповертальні елементи у вигляді брелоків та браслетів, які можуть використовувати як діти, так і дорослі. Загалом протягом року було розповсюджено 6 тис. світлоповертальних елементів.

На умовах співфінансування 50/50 обласного і місцевих бюджетів, у Новогалящинській, Мачухівській, Терешківській та Глобинській громадах на дорогах місцевого значення облаштували безпекові майданчики: відновили дорожнє покриття, влаштували пішохідні доріжки, зупинкові майданчики та бар’єрне огороження, нанесли розмітку, встановили дорожні знаки, світлофори та автономне освітлення з використанням сонячних панелей.

Діяльність Державного підприємства „Агентство місцевих доріг Полтавської області” (далі – Агентство):

впродовж 2023 року Агентством виконано:

капітальний ремонт доріг – 18,053 км (у тому числі 8,693 км у верхніх шарах асфальтобетонного покриття);

виконувався капітальний ремонт на 5 мостах;
на км1+713 а/д Чорнухи – Лубни (замінено міст на металеві гофровані водопропускні труби, рух відкритий);

на км3+365 а/д Чорнухи – Лубни (відновлено конструктивні елементи, рух закрито, продовження ремонту у 2024 році);

на км17+593 а/д Чорнухи – Лубни (перенесено з моста інженерні комунікації – газопровід);

на км20+694 а/д Чорнухи – Лубни (виконано 90% робіт, відкрито рух);

на км30+732 а/д Чорнухи – Лубни (замінено міст на металеві гофровані водопропускні труби, рух відкрито);

поточний середній ремонт доріг – 3,586 км;

в межах експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення Агентством забезпечено:

ремонт 649 126,59 м² асфальтобетонного покриття (у 2022 році – 375 610,515 м²);

експлуатаційне утримання (аварійно-відновлювальні роботи) 12 штучних споруд (у тому числі 10 мостів);

встановлено та замінено 932 дорожніх знаків;

нанесено 291,51 км дорожньої розмітки (лінійна розмітка);

нанесено 2451 м² дорожньої розмітки (переходи та інше);

забезпечено виконання послуг на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення під час осінньо-зимового періоду.

Використано фінансування:

774,791 млн грн з Державного дорожнього фонду;

70,598 млн грн залишків минулих років;

45,987 млн грн обласного бюджету;

400,78 млн грн залучено співфінансування 55 територіальних громад області;

70,756 млн грн використано Департаментом фінансів Полтавської обласної державної (військової) адміністрації для погашення та обслуговування місцевого боргу (залучено для проведення капітального ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення).

9. Мале і середнє підприємництво.

В межах Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва на 2021 – 2023 роки плановий обсяг фінансування з обласного бюджету у 2023 році був передбачений у розмірі 650,0 тис. грн. Фактично профінансовано заходів на загальну суму 392,664 тис. грн, що становить 60,4% від запланованих обсягів.

Кошти спрямовані на сприяння розвитку бізнесу, виходу на нові ринки збуту, створення нових бізнес-моделей та популяризацію підприємництва.

Урядом запроваджено великий проєкт грантової безповоротної підтримки нових бізнесів під загальною назвою „єРобота”, основою якого є програми грантового фінансування, а саме: мікрогранти для запуску нового або розвитку діючого бізнесу, для аграріїв на створення або розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства, а також на створення або розвиток тепличного господарства, для створення й розвитку переробних підприємств, для створення або розвитку власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей.

Грантова програма була представлена 03 листопада 2023 року на бізнес форумі „PRO СИНТЕЗ бізнес 2.0”, який відбувся у місті Полтаві за ініціативи Полтавської асоціації бізнесу.

У 2023 році державною грантовою підтримкою за програмою „єРобота” скористалися за напрямками:

„Власна справа” – 444 особи, які отримали фінансування проєктів на суму 104,2 млн грн;

„Гранти для переробних підприємств” – 14 суб’єктів господарювання на загальну суму 46,155 млн грн;

„Грант для ветеранів та членів їхніх сімей” – 13 осіб на суму 4,5 млн грн;

„Грант на сад” – 4 суб’єкта господарювання на суму 8,1 млн грн;

„Грант на теплицю” – 1 суб’єкт господарювання на суму 7,0 млн грн.

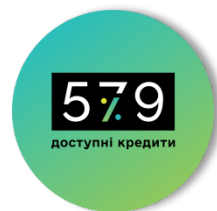
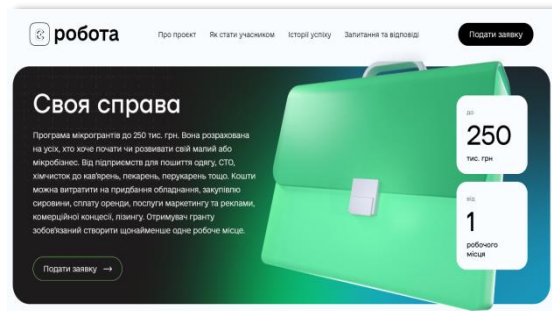
Активізовано роботу за державною програмою „Доступні кредити 5-7-9%”. На 15 грудня 2023 року з початку дії вказаної програми бізнесом Полтавщини залучено кредитних ресурсів на суму 12 323 млн грн, що є восьмим показником серед регіонів України.

З метою започаткування бізнесу ветеранами війни організовано проведення інтенсивів стосовно ведення бізнесу, створення власного вебсайту тощо.

До Дня підприємця відзначено 31 активних підприємців, які сприяють економічному та соціальному розвитку території.

Відзначено 17 провідних підприємств у галузі машинобудування, які на сьогодні мають змогу переорієнтувати свою діяльність на інші ринки відповідно до вимог часу.

Для жінок, які мають на меті започаткувати власну справу, реалізовано освітні програми за підтримки канадського проєкту „Крила”, в яких взяли участь 72 особи з Глобинської, Диканської, Полтавської та Шишацької територіальних громад. За результатами проведених конкурсів бізнес-планів визначено 43 переможниці, які отримали фінансову підтримку на відкриття власного бізнесу в середньому по 17 700 грн, загальна сума становить

763 917 грн. Бізнес-проекти стосувались відкриття швейної майстерні, кав'ярні, виготовлення сувенірів, виробництво сиру тощо.

З метою підтримки бізнес-ініціатив ветеранів війни та членів їхніх сімей проведено конкурс „Мій бізнес”. У конкурсі взяли участь 4 особи, які здійснюють діяльність у напрямку виготовлення продукції оборонного призначення. За підсумками конкурсу переможці отримали фінансову підтримку на реалізацію своїх бізнес-проектів.

Реалізація заходів Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2021 – 2023 роки дала можливість підтримати бізнес під час нових викликів, що створила війна. Вжиття комплексу дієвих заходів дало можливість відновити роботу бізнесу та підтримати саме галузі з високою доданою вартістю.

10. Управління об'єктами комунальної та державної власності.

Відповідно до Закону України „Про управління об'єктами державної власності” обласна державна адміністрація є суб'єктом управління об'єктами державної власності.

Необхідність ефективного управління цією галуззю обумовлюється тим, що переважна кількість підприємств та майна залишені у державній власності.

Забезпечення ефективного управління державною та комунальною власністю має на меті створення дієвого контролю за цільовим використанням державного і комунального майна, належним рівнем нарахування орендної плати та сплати обов'язкових платежів до бюджету.

В області протягом 2023 року відбулися аукціони з продажу по 17 об'єктам державної власності. Перераховано до державного бюджету – 140,5 млн грн (у 2022 році до державного бюджету надійшло 5,1 млн грн за 10 приватизованих об'єктів).

За 2023 рік з Регіональним відділенням Фонду державного майна України по Полтавській та Сумській областях укладено 75 договорів оренди державного майна (за аналогічний період 2022 року – 69), до державного бюджету від оренди надійшло коштів у сумі 8,0 млн грн (за 2022 рік – 22,0 млн грн). Всього на обліку знаходиться 478 договорів оренди державного майна.

За органом державної влади – Полтавська обласна державна (військова) адміністрація в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності обліковується 90 юридичних осіб, з яких кількість балансоутримувачів державного майна – 17 (в тому числі 8 структурних підрозділів обласної державної (військової) адміністрації та 4 районних державних (військових) адміністрацій). Детальний перелік державного майна складає 1408 одиниці (76 будівель, 1 228 інженерних споруд, 90 автомобілів, 14 земельних ділянок).

По державному підприємству „Агентство місцевих доріг Полтавської

області” у автоматизовану систему „Юридичні особи” внесено інформаційні дані про 4 826,012 км (430 одиниць) обласних автомобільних доріг та 2 969 км (782 одиниці) районних автомобільних доріг.

В області налічується 143 підприємства, установ та організацій, майно яких є спільною власністю територіальних громад сіл, селищ, міст Полтавської області, 131 з яких знаходиться в управлінні структурних підрозділів обласної державної (військової) адміністрації. Найбільша кількість суб'єктів спільної власності територіальних громад нараховується по галузях: охорони здоров'я – 35, освіти та науки – 33, соціального захисту населення – 18, культури і туризму – 15, сім'ї, молоді та спорту – 10.

11. Культура та туризм.

За 2023 рік працівниками закладів культури обласного підпорядкування реалізовано 27 культурно-мистецьких заходів з нагоди відзначення пам'ятних дат, тематичних, меморіальних заходів, професійних і державних свят; 16 обласних конкурсів; 18 всеукраїнських та обласних фестивалів.

Галузь культури Полтавщини проводить свою роботу за напрямками підтримки військовослужбовців, їх родин, ВПО, розвитку інклюзивного простору та цифрових технологій, а також налагодження міжнародної діяльності. Театральне та концертне мистецтво постало у новій інтерпретації з огляду на виклики сучасності. Презентовано 10 прем'єр у обласних театрах.

Обласними театрами проведено 1119 вистав, які переглянули 80,1 тис. глядачів. Постійно діє програма безкоштовного відвідування вистав військовими та членами їхніх родин. Вистави новорічної кампанії та діючого репертуару відвідало майже 500 осіб зазначених категорій.

Одним із важливих заходів для Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М.В. Гоголя став початок співпраці з Міжнародною громадською організацією „Перекладачів жестової мови та людей з інвалідністю „Міст”, у рамках якої до Міжнародного тижня глухих представлена вистава „Маруся Чурай” адаптована для глухих глядачів.

Полтавською обласною філармонією реалізовано 252 концертні програми, в тому числі 94 нових, які переглянули 28,6 тис. глядачів. В тому числі у 56 територіальних громадах Полтавської області (57 програм, понад 4800 глядачів).

Полтавським академічним симфонічним оркестром підготовлено 126 концертних програм, в тому числі 21 нова (14,5 тис. глядачів).

Полтавським фаховим коледжем мистецтв імені М.В. Лисенка до Дня святого Миколая для дітей із сімей ВПО презентовано 3 музичних дитячих вистави „Снігова королева”, які переглянули близько 350 глядачів. Здійснено збір коштів для потреб мобілізованих працівників-бійців ЗСУ.

У Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського запрацювала Цифрова лабораторія з оцифрування предметів державної частини Музейного фонду України, наразі оцифровано 816 музейних предметів.

Створення гідного інклюзивного простору – важливий напрямок діяльності культури у сьогоднішні. У Полтавській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. П. Котляревського відбулася презентація обладнання для друку шрифтом Брайля.

Міжнародна діяльність – одна з ключових у культурно-мистецькому напрямку роботи. Задля реалізації поставлених цілей у жовтні 2023 року проведено Фестивалі Європи у містах Вроцлав, Валбжих, Олесниця за участі артистів Полтавської обласної філармонії.

Підписано Протокол про наміри співпраці між Муніципалітетом Паневежеського району (Литва) та Полтавською обласною державною (військовою) адміністрацією.

З метою культурної інтеграції України у Європейській простір через українську національну пісню і музику Полтавським обласним Центром народної творчості та культурно-освітньої роботи у Польщі в громадах міст Венгожево, Гижицько, гміни Будри, гміни Венгельштин Вармінсько-Мазурського воєводства для ВПО та місцевих жителів проведено 6 благодійних концертів „Уроки добра у Венгожево” та „Разом до Перемоги!”.

Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського взяв участь у Міжнародному виставковому українсько-шведському проєкті „Швеція-Україна: перехрестя історії (1000 років)” у місті Стокгольмі.

Обласним центром народної творчості та культурно-освітньої роботи впродовж 2023 року проведено: 11 регіональних та обласних конкурсів (875 колективів, 11787 учасників, 117 закладів); концертів – 41 (з них 24 благодійних у Польщі); майстер-класів – 19 (318 учасників); засідань журі обласних конкурсів – 3; онлайн-конференцій – 14; обласних семінарів – 2 (135 учасників). 8 аматорським колективам присвоєно звання: 7 „народний”, 1 – „сразковий”.

Протягом 2023 року було подано 19 проєктів на отримання грантової підтримки, отримали позитивне підтвердження 3 проєкти, 1 – успішно реалізований та презентований – „Шаманка” Центру охорони та досліджень пам'яток археології та Українського культурного фонду.

Бібліотечними закладами обласного підпорядкування було організовано і проведено 1 907 соціокультурних заходів, в яких взяли участь 32 322 особи.

В Полтавській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. П. Котляревського і Полтавській обласній бібліотеці для юнацтва ім. Олеся Гончара проведено актуалізацію бібліотечних фондів. Вилучено з фондів Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського 64 433 примірників документів, що становить 388% від запланованого; з фондів Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Олеся Гончара – 26 424 примірників, що становить 330% від запланованого.

Оцифровано 1 150 примірників документів бібліотечного фонду, з них оприлюднено на сайті бібліотеки – 1 017 примірників повнотекстових документів.

Проведено роботу з питань охорони культурної спадщини:

до Державного реєстру нерухомих пам'яток України занесено 2 пам'ятки місцевого значення;

до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини внесено 12 об'єктів Полтавської області;

погоджено 16 охоронних договорів на об'єкти та пам'ятки культурної спадщини;

укладено з територіальними громадами області охоронні договори на 85 об'єктів і пам'яток культурної спадщини;

проведено 9 засідань консультативної ради, на яких опрацьовано та розглянуто облікову документацію на 28 об'єктів культурної спадщини;

через центр надання адміністративних послуг надано 25 адміністративних послуг, з них зареєстровано 16 дозволів Міністерства культури та інформаційної політики України на проведення археологічних розкопок, розвідок; надано 9 погоджень на передачу в оренду, користування об'єктів культурної спадщини;

через Єдину державну електронну систему у сфері будівництва розглянуто 13 звернень щодо погодження проєктної документації на роботи на пам'ятках культурної спадщини, з них надано погодження на 9 проєктів;

надано 1 дозвіл на проведення робіт на пам'ятці культурної спадщини.

Проведено 82 реєстраційні дії в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань щодо релігійних організацій, підготовлено 8 розпоряджень начальника обласної військової адміністрації, якими зареєстровано статuti 21 релігійної громади.

Відбувся обласний молитовний сніданок та 2 молитовних сніданки у районах області.

Туризм.

У рамках виконання Плану роботи Департаменту культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації затверджено Перелік туристичних заходів на 2023 рік. Так, протягом 2023 року було реалізовано наступні проєкти.

Проведено курси підвищення кваліфікації з питання музейної справи для фахівців галузі та представників територіальних громад області, у якому прийняли участь музейні фахівці з 48 територіальних громад області, спікери з міста Києва, Харкова, Львова. Слухачам були надані сертифікати про підвищення кваліфікації.

З нагоди Міжнародного дня музеїв у внутрішньому дворі Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського проведено професійне свято та представлено напрацювання музейників області, відзначено кращих фахівців нагородами.

Протягом 2023 року відбулось 4 засідання Координаційної ради з питань розвитку туризму та курортів при Полтавській облдержадміністрації.

Спільно з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю в Україні в Полтавській області проведено навчальний курс „Комунікативні принципи для забезпечення безбар'єрності. Перспективи від покращення надання послуг для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в закладах туристичної галузі”. Серед слухачів: готельєри, представники сільського зеленого туризму, керівники підприємств, установ і організацій, що мають статус підвідомчих Департаменту культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації. Загальна кількість учасників – 44 особи, серед спікерів – фахівці з маломобільності, перекладачі жестової мови, керівники реабілітаційних центрів.

Створено та делеговано представництво від Полтавської області для участі у туристичному економічному форумі міста Умань „Туризм в Україні: вимоги сьогодення”. Проте, терористичний акт з боку російської федерації не дав змогу провести даний форум. Делегація повернулася до Полтавщини у день жалоби за загиблими в Умані.

У квітні 2023 року прийнято участь у профільному грантовому Проєкті USAID „Підвищення ефективності роботи та підзвітності органів місцевого самоврядування (ГОВЕРЛА)” стосовно створення інклюзивних туристичних просторів в Україні.

Спільно з Агенцією регіонального розвитку Полтавської області „Офіс євроінтеграції” та „Центром підтримки підприємців Дія.Бізнес Полтава” проведено тренінг „Грантова підтримка розвитку культурного та туристичного напрямків Полтавської області”. Кожен слухач написав грант з розвитку установи, що представляє 80% грантів, що подані грантодавцям на розгляд.

Представлено туристичний маршрут м. Гадяч – с. Броварки – с. Книшівка – с. Плішивець. Встановлено туристичне ознакування на 2 пам'ятки археології національного значення.

У липні 2023 року спільно з громадською організацією „Вело Полтава” презентовано велосипедний маршрут м. Полтава – с. Ковалівка.

Представлено туристичний маршрут м. Полтава – с. Біївці (Новооржицька ТГ) з презентацією видавництва збірки творів Василя Симоненка. Партнерами виступило видавництво „Фоліо”.

У рамках соціально-відповідального туризму здійснено 4 туристичні маршрути. У квітні 2023 року – маршрут м. Полтава – смт. Диканька – с. Гоголеве для ВПО. У травні 2023 року – маршрут м. Полтава – с. Великі Сорочинці для родин АТО у рамках їх профільного форуму. У липні 2023 року – маршрут для родин безвісти зниклих під час АТО за маршрутом м. Полтава – с. Гоголеве. У серпні 2023 року – маршрут м. Полтава – м. Київ для родин безвісти зниклих за особливих обставин в умовах війни спільно з Уповноваженим з питань безвісти зниклих.

У рамках розвитку шкільного туризму у травні 2023 року було проведено у Софії Київській виставку фото робіт Анни Сенік із залученням вокально-хорової студії „Домінус”. Останні також були представлені львівській публіці у Львівському національному університеті з нагоди Дня незалежності України та під час проведення Сорочинського ярмарку, що проходив у м. Львів.

Сорочинський ярмарок представив кращих крафтових виробників та творчі колективи західному регіону України.

Створено проєкт „Війна впритул” на подвір’ї Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського.

Розроблений презентаційний буклет про туристичні магніти Полтавщини на українській та англійській мовах.

З нагоди Всесвітнього дня туризму проведено презентацію сироварні Блонських (Миргородський район), які у 2020 році виграли грант Департаменту культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації для підтримки садиб сільського зеленого туризму (сума – 100 тис. грн). На садибі також відбулося засідання Координаційної ради з питань розвитку туризму та курортів при Полтавській обласній державній адміністрації.

Реалізовано проєкт „Школа сільського зеленого туризму на Полтавщині” та круглий стіл з представниками територіальних громад Полтавської області за участю понад 90 осіб з 9 регіонів України.

12. Охорона здоров’я.

Пріоритетом галузі охорони здоров’я був і залишається розвиток мережі надавачів первинної медичної допомоги, покращення доступності медичної допомоги сільському населенню.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 р. № 174 „Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров’я”, після погодження Робочою групою Міністерства охорони здоров’я України з питань щодо спроможної мережі закладів охорони здоров’я та проєктів планів розвитку госпітальних округів, видано розпорядження начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 01.08.2023 № 518 „Про затвердження Спроможної мережі закладів охорони здоров’я Полтавського госпітального округу та Плану розвитку Полтавського госпітального округу на 2023 – 2025 роки”.

Медична допомога надавалась в 112 закладах охорони здоров’я. В 2023 році відкрилось 2 нових центра первинної медико-санітарної допомоги. Сформовано ефективну мережу лікарень інтенсивного лікування внаслідок проведених розрахунків Департаментом охорони здоров’я обласної державної (військової) адміністрації спільно з міжнародними експертами (проєкти USAID, Delloite, The World Bank).

До мешканців віддалених населених пунктів проводились виїзди мобільних бригад у рамках Україно-Швейцарського проєкту „Діємо для здоров’я”. Із квітня 2023 року розпочалися виїзні медичні огляди мешканців в рамках пілотного Субпроєкту „Запровадження інноваційної моделі системи надання послуг хворим на артеріальну гіпертензію у Полтавській області”.

Для збільшення масштабів вакцинації від ВООЗ, за підтримки Європейського Союзу передано два автобуси, на яких мобільні бригади виїжджають у віддалені населені пункти для проведення вакцинації проти інфекційних захворювань та COVID-19. За минулий рік введено понад 219 тис.

доз вакцин дорослому та дитячому населенню. В області продовжується загальнонаціональна кампанія з „наздоганяючої вакцинації”, яка розпочалася з липня 2023 року. Catch-up кампанія розрахована на дітей, які пропустили вакцинацію за Національним календарем щеплень.

У 20 закладах первинної медичної допомоги завдяки гуманітарній організації Corus International впроваджується найбільш масштабний на сьогодні в державі проєкт для забезпечення від інфекції. Заклади отримали обладнання для водопостачання, санітарії та гігієни на понад 6 млн грн.

Здійснюються заходи в межах Програми гуманітарного реагування „Інтеграція гендерно-орієнтованого охоплення осіб з інвалідністю у гуманітарну допомогу в Україні”. За підтримки UNFPA, фонду ООН у галузі народонаселення та UNPRPD Партнерства ООН із захисту прав людей з інвалідністю та Благодійного фонду „Здоров’я жінки і планування сім’ї” в місті Полтава запрацювало чотири гінекологічні кабінети безбар’єрного доступу.

У Комунальному підприємстві „Полтавський перинатальний центр II рівня Полтавської міської ради” запрацював цілодобовий кабінет для збереження репродуктивного здоров’я – перший в області, в Україні таких – 7. Кабінет обладнано в рамках спільного проєкту Благодійного фонду „Здоров’я жінки і планування сім’ї” та Міжнародної федерації планування сім’ї (IPPF) за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ, у справах Співдружності та Розвитку Великої Британії (FCDO). Також запрацював кабінет катамнестичного спостереження для догляду за малюками, які народились передчасно, перехворіли під час періоду новонародженості або мають певні проблеми у періоді адаптації.

У Центрі спеціалізованої педіатричної допомоги Комунального підприємства „Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради” та у двох перинатальних центрах міста Полтави та Кременчука відкрили три „вікна життя”.

Область є лідером за проведенням коронарних втручань при гострому коронарному синдромі та гострому інфаркту міокарда. Застосування таких технологій дає змогу зменшити смертність майже вдвічі.

Фахівці Комунального підприємства „Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради” разом із колегами з Інституту серця Міністерства охорони здоров’я України провели дві надскладні кардіохірургічні операції – трансплантацію серця, що дало шанс двом людям жити.

Медики Комунального підприємства „Полтавський обласний клінічний медичний кардіоваскулярний центр Полтавської обласної ради” з колегами із Інституту серцево-судинної хірургії імені Амосова провели операцію на відкритому серці.

У спеціально обладнаній лабораторії Комунального підприємства „Полтавське обласне патологоанатомічне бюро Полтавської обласної ради” розпочали забір тканин для біотрансплантації.

З метою впровадження високотехнологічної променевої терапії сучасного рівня в лікуванні онкохворих області, забезпечення доступності та підвищення якості спеціалізованої радіотерапевтичної допомоги у відповідності до рівня міжнародних стандартів в Комунальному підприємстві „Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер Полтавської обласної ради” запрацював новий лінійний прискорювач Halcyon, що дозволив розширити спектр радіотерапевтичного лікування злоякісних пухлин різних локалізацій без істотних променевих ускладнень. Придбано 64 зрізовий комп’ютерний томограф для планування променевої терапії. Показник летальності онкохворих до одного року зменшився з 27,3% (2022 рік) до 23,9% (2023 рік). Загальна занедбаність злоякісних захворювань (III стадія візуальні + IV стадія всі захворювання) зменшилась з 32,2% (2022 рік) до 30,4% (2023 рік). Розроблена стратегія розвитку онкологічної служби області та дорожня карта впровадження сучасних медичних технологій в процес лікування та діагностики пацієнтів з онкологічними захворюваннями.

Для центру реабілітаційної медицини Комунального підприємства „Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В.Скلیфосовського Полтавської обласної ради” за кошти донорів United24 придбали новий тренажер вертикалізатор-балансир та антигравітаційну бігову доріжку (за кошти обласного бюджету), яка допомагає при деформованих артрозах, травмах, після поранень, лікує хвороби чи патології опорно-рухової та нервової системи в середовищі невагомості. Для відділення щелепно-лицьової хірургії за кошти обласного бюджету придбали ендоскопічно-артроскопічну апаратуру для проведення високотехнологічних операцій. Таке обладнання є лише в 3 медичних закладах України. У консультативній поліклініці цього закладу для гінекологічного кабінету придбаний новий сучасний гістероскоп для малоінвазивної, але точної діагностики внутрішніх органів.

За кошти державного бюджету для Комунального підприємства „Лубенська лікарня інтенсивного лікування” Лубенської міської ради закуплений сучасний ангіограф, який дозволив оперативно й достовірно діагностувати захворювання серцево-судинної системи, та швидко надавати допомогу в разі інсульту чи інфаркту. Для відділення невідкладних станів Комунального некомерційного підприємства „Хорольська міська лікарня” Міністерством охорони здоров’я України закуплено сучасний апарат ультразвукової діагностики, що дасть можливість здійснювати обстеження хворих оперативніше та якісніше. У Комунальному підприємстві „4-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради ім. Л. Куроєдова” відкрили рентгенологічний кабінет з новітньою цифровою системою, яка виявляє

патологію на ранніх стадіях, прискорює діагностику та підвищує якість обстеження.

Комунальне підприємство „Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф” отримало 29 сучасних автомобілів швидкої допомоги від Міністерства охорони здоров'я України та 3 сучасні автомобілі для транспортування хворих та поранених від Всесвітньої організації охорони здоров'я.

В місті Лубни розпочало роботу нове відділення гемодіалізу №3 Центру нефрології та діалізу Лубенської філії Комунального підприємства „Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В.Скляфосовського Полтавської обласної ради”. Відкрилося перше в області відділення малоінвазивної хірургії на базі Комунального підприємства „2-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради”. У Комунальному некомерційному підприємстві „Глобинська міська лікарня” Глобинської міської ради відкрили сучасне реабілітаційне відділення, яке допомагає людям одужати після травм, а також продовжити лікування після неврологічних захворювань. В смт Опішня відкрили оновлене після капітального ремонту інфекційне відділення.

В межах програми Recoveri триває реконструкція терапевтичного корпусу колишнього Полтавського обласного госпіталю для ветеранів війни, де в 2024 році планують облаштувати реабілітаційний центр.

З 2019 року на теренах Полтавської області працює проєкт Агентства США з міжнародного розвитку РАТН „Підтримка зусиль у протидії туберкульозу в Україні” за ініціативи Міністерства охорони здоров'я України, метою якого є зменшення тягаря туберкульозу шляхом профілактики, раннього виявлення захворювання та належного лікування хворих на туберкульоз, хіміорезистентний туберкульоз і ко-інфекцію ТБ/ВІЛ.

Епідемічна ситуація по туберкульозу в області, як і в державі, залишається напруженою і такою, що потребує постійного контролю. Захворюваність на всі форми туберкульозу включно з рецидивами збільшилась з 51,6 на 100 тис. населення (2022 рік) до 58,3 на 100 тис. населення (2023 рік). Показник смертності знизився з 4,0 на 100 тис. населення (2022 рік) до 3,7 на 100 тис. населення (2023 рік). Охоплено антиретровірусною терапією 96,5% хворих з ТБ/ВІЛ (2022 рік – 95%). Профілактичне лікування котримоксалозом отримувало 95% пацієнтів (2022 рік – 86,6%).

Для Комунального підприємства „Полтавський обласний клінічний протитуберкульозний диспансер Полтавської обласної ради” Міністерство охорони здоров'я України розподілило рентгенівську систему виробника EcoRay. Її придбали за кошти програми Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні.

Захворюваність на ВІЛ-інфекцію знизилась з 21,6 на 100 тис. населення (2022 рік) до 20,4 на 100 тис. населення (2023 рік).

За 12 місяців 2023 року в області народилось 6244 малюків, за аналогічний період минулого року – 7681 дитина.

Станом на 01.01.2024 укладено декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги з 1 207,271 тис. осіб (1201,409 тис. осіб станом на 01.12.2023).

В рамках Україно – Швейцарського проекту „Діємо для здоров'я” у Центрі із неінфекційних хвороб на базі Комунального підприємства „Полтавський обласний центр громадського здоров'я Полтавської обласної ради” проведені тренінги з питань профілактики неінфекційних захворювань, збереження психічного здоров'я, надання домедичної допомоги для працівників територіальних громад області, практичних психологів, педагогів, співробітників соціальних служб, неурядових організацій.

Продовжує надходити гуманітарна допомога від благодійних фондів ЮНІСЕФ, ВООЗ, Міжнародного Комітету Червоного Хреста, урядів Канади і Німеччини та інших.

13. Освіта.

Дошкільна освіта.

Станом на 01.01.2024 у Полтавській області продовжують роботу 584 (198 закладів у міській місцевості, 386 – у сільській) заклади та підрозділи дошкільної освіти усіх типів та форм власності, у яких отримують освіту близько 32 тис. дітей, з них – 1 959 дітей з числа внутрішньо переміщених осіб, та працює 4500 педпрацівників, з них 87 ВПО.

Щодо показника охоплення дітей закладами дошкільної освіти по області, то частка вихованців становить 69%, в тому числі у сільській місцевості – 70%, у міській – 67%.

В області функціонують 134 заклади дошкільної освіти з інклюзивними групами, в яких навчаються та виховуються відповідно 392 дітей з особливими освітніми потребами. Інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти – 220.

Відновлено роботу дошкільного підрозділу Ковалевської філії Великорублівського опорного закладу загальної середньої освіти I-III ступеню у Великорублівській територіальній громаді. Двом юридичним особам з м. Кременчука, видано ліцензії на право провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти: приватна організація (установа, заклад) „Приватний заклад дошкільної освіти „ЛЬОН & ДРІМ КІНДІ”, ФОП Тимошенко Світлана Анатоліївна.

Із загальної кількості вихованців закладів дошкільної освіти за межами держави перебуває 1 400 дітей. Протягом поточного року на Полтавщину повернувся 771 дошкільник. У закладах освіти з інклюзивним навчанням створені команди психолого-педагогічного супроводу та реалізується Індивідуальна програма розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для дітей з

особливими освітніми потребами у закладах дошкільної освіти забезпечують відповідно 190 асистентів вихователя, асистентів дитини у ЗДО – 8.

Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в дошкільних закладах освіти Полтавської області здійснюють: практичні психологи, вчителі-логопеди, соціальні педагоги, вчителі-реабілітологи, сурдопедагоги, тифлопедагоги, олігофренопедагоги.

Загальна середня та позашкільна освіта.

Мережа закладів загальної середньої освіти області налічує 503 заклади (юридичних осіб), де здобувають освіту 135,7 тис. учнів. Освітній процес у закладах загальної середньої освіти забезпечують 14 114 педагогічних працівників. Сформована мережа опорних шкіл, яка налічує 96 закладів (юридичних осіб), у структурі яких є 69 філій. За оперативними даними органів управління освітою територіальних громад у 2023 – 2024 навчальному році в області функціонує 330 закладів загальної середньої освіти, в яких навчається 1 922 дітей з особливими освітніми потребами. Інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти – 1 316. Освітній процес для учнів з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти у 2023 – 2024 навчальному році забезпечує 1 231 асистент вчителя.

Функціонують 30 інклюзивно-ресурсних центрів.

Надання позашкільної освіти забезпечують 52 заклади (в тому числі 3 приватні) та 18 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, підпорядкованих Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної (військової) адміністрації. Позашкільною освітою охоплено 60 134 дітей, 32 324 з них навчаються у вищезазначених закладах позашкільної освіти, частина дітей здобувають позашкільну освіту в мережі гуртків. Загалом позашкільною освітою охоплено близько 50% від загальної кількості дітей області.

У Полтавській академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського протягом 2023 року курси підвищення кваліфікації пройшли 6 293 педагогічні працівники області.

У 2023 році Академія продовжувала підготовку педагогічних працівників області до впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти в рамках реформи Нової української школи (далі – НУШ). Загалом, навчання з впровадження принципів НУШ у 5-6 класах пройшли 2 161 учитель освітніх галузей (у 2022 році – 1 389 осіб) та 1 080 керівників закладів загальної середньої освіти.

Школи області є активними учасниками всеукраїнського проєкту зі створення „Класів безпеки”, мета якого вивчення правил пожежної, мінної безпеки та цивільного захисту, ознайомлення з алгоритмом дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій, формування у учнів навичок надання домедичної допомоги. Наразі у закладах загальної середньої освіти діють 133 класи безпеки, що є інтерактивними осередками, технічне

оснащення яких дозволяє забезпечити освітній процес та постійну активну взаємодію всіх його учасників.

Заклади загальної середньої освіти Полтавської області долучилися до проєкту „Економічна грамотність для всіх”. Із 01 вересня 2023/2024 навчального року 5 285 школярів 8-9 класів вивчають у школах економіку. Базові економічні знання – складова повноцінної освіти наших дітей. Дисципліна вивчається у 110 закладах освіти 42 громад Полтавщини. Це стало можливим завдяки спільним зусиллям місцевого бізнесу, громадських організацій у межах проєкту „Економічна грамотність для всіх”. У серпні в Полтаві для вчителів економіки провели триденний тренінг. Педагогів навчали не просто розкривати базові економічні поняття, а вчити підлітків самостійно розпоряджатися грошима, робити виважений вибір у житті та впевнено крокувати в успішне майбутнє.

Розпочав роботу з 01.09.2023 новостворений Полтавський лицей з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Віталія Грицаєнка Полтавської обласної ради. Збільшення кількості таких закладів (всього в області діють 2) дає можливість створити належні умови для розвитку дітей, що мають бажання здобувати військові професії, підготуватися до державної служби, як військового так і цивільного спрямування, до служби у лавах Збройних Сил України, забезпечивши вмотивований з юнацьких років військовий кадровий потенціал. Заклад забезпечує здобуття освіти військового профілю дітьми, у тому числі дітьми-сиротами, дітьми загиблих (померлих) захисників України, якісну підготовку кандидатів для подальшого вступу до закладів вищої освіти у сфері безпеки та оборони, що є вимогою сьогодення.

Полтавською академією неперервної освіти ім. М.В. Остроградського у 2023 році проведено 310 заходів, а саме 6 науково-практичних конференцій; 84 науково-практичні семінари/семінари-практикуми/вебінари/інтервізії; 108 тренінгів, з них 54 з актуальних питань НУШ; 21 інструктивно-методична нарада; 52 форуми/круглі столи/майстер-класи/фестивалі/педагогічні та мистецькі студії.

В умовах війни важливим є питання психологічної підтримки учасників освітнього процесу. Упродовж 2023 року проведено 39 заходів, орієнтованих на розвиток професійної компетентності працівників психологічної служби та розвиток психологічної компетентності педпрацівників, у яких взяли участь 921 педагогічний працівник.

У 2022/2023 навчальному році, незважаючи на всі виклики часу, відбувся IV етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії. Олімпіаду було проведено з 25 по 27 квітня 2023 року в м. Полтаві на базі Полтавської академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського. Учасниками олімпіади стали 22 учнівські команди (136 учнів).

Значна кількість учнів та педагогічних працівників потребують підвезення до закладів освіти. Станом на 01.01.2024 року 403 шкільних автобуси довозять до шкіл 19 820 дітей з

віддалених населених пунктів. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 р. № 418 „Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів” було здійснено закупівлю 33 шкільних автобусів для 25 громад області, які забезпечили співфінансування в обсязі 50%, що дало можливість збільшити на 1000 кількість учнів, які користуються послугою підвезення.

Доцільно відзначити державну підтримку закладів освіти області в частині фінансування робіт по облаштуванню укриттів. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 р. № 419 „Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти” Полтавській області було направлено кошти у сумі 54 996,0 тис. грн.

На виконання зазначеної постанови були проведені ремонтні роботи у 9-ти протирадіаційних укриттях. Загалом для забезпечення закладів загальної середньої освіти укриттями спрямовано фінансовий ресурс 335 917,0 тис. грн з бюджетів усіх рівнів.

У рамках впровадження Швейцарсько-українського проєкту „DECIDE” гранти на облаштування укриття та створення на його базі освітнього хабу (меблі, оргтехніка, обладнання тощо) до 3,8 млн грн спрямовано Решетилівській та Терешківській громадам; до 2,2 млн грн – Великобудушанській, Миргородській, Полтавській громадам.

З метою забезпечення різноманітного, збалансованого та якісного харчування в закладах освіти, сприяння соціальному захисту вразливих груп населення та формування навичок здорового харчування у дітей і дорослих, створено кулінарний хаб на базі Регіонального центру професійно-технічної освіти № 1 м. Кременчука. Пілотний проєкт реалізується в рамках реформи шкільного харчування, спільно з Громадською організацією „Культ Фуд” і Громадською організацією „Національна асоціація громадського харчування” за підтримки Посольства Швейцарії та Швейцарської агенції розвитку та співробітництва.

Підготовлено 22 „Агенти змін”, які з лютого 2024 року розпочали навчання для шкільних кухарів за каскадним методом. Застосування каскадного методу підготовки працівників харчоблоків: ті, хто пройшли тренінг (тренери) далі можуть навчати інших на базі кулінарного хабу. До 2027 року всі кухарі закладів освіти пройдуть навчання.

Ключові напрямки Стратегії реформи шкільного харчування на період до 2027 року будуть реалізовуватись шляхом внесення змін та доповнень до вже діючої Регіональної програми „Дітям Полтавщини – якісне харчування” на 2021 – 2024 роки та її продовженням до 2027 року.

Професійно-технічна освіта.

Для забезпечення регіонального ринку праці робітничими кадрами в області функціонують 33 державні заклади професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О). 24 заклади мають право надавати повну загальну середню освіту (73% мережі), 9 – проводять навчання лише за програмами професійної підготовки, у тому числі 4 заклади при установах виконання покарань.

Для громадського харчування підготовка кваліфікованих робітників здійснюється у 23 освітніх закладах, промисловості – 19, транспорту – 18, сільського господарства – 13, будівельної галузі – 13, сфери обслуговування – 9.

Робітничі кваліфікації здобувачі освіти здобувають за 121 професією, 109 з яких є інтегрованими, та 5 спеціальностями за освітньо-професійним рівнем „фаховий молодший бакалавр”. Загальний контингент здобувачів освіти становить 9 243 особи. Майже 90% юнаків і дівчат здобували дві і більше професій, що підвищує соціальний захист молоді на сучасному ринку праці. Серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О 264 дитини учасників бойових дій, 298 внутрішньо переміщені особи, 36 дітей загиблих захисників України.

У ЗП(ПТ)О області реалізуються права на освіту дітей з особливими освітніми потребами. Так, на базі освітніх закладів, в яких створені всі необхідні умов для навчання та проживання у гуртожитках зазначеної категорії осіб, сформовані спеціальні групи. 135 дітей із спеціальними потребами отримують конкурентоспроможні на регіональному ринку праці професії будівельної галузі, сфери обслуговування та громадського харчування. Окрім того, 23 здобувача освіти охоплено інклюзивним навчанням.

Незважаючи на складну економічну ситуацію внаслідок збройної агресії російської федерації, вдалося не тільки зберегти, а й розширити мережу ЗП(ПТ)О, які здійснюють навчання за дуальною формою. Вказану форму здобуття освіти впроваджують 7 ЗП(ПТ)О, у яких здобувають робітничі професії 197 учнів, що на 89 осіб більше ніж минулого року.

Освітній процес забезпечують 1 356 педагогічних працівників, з яких 566 викладачів та 637 майстрів виробничого навчання. При цьому 15 працівників, з яких 8 педагогічних, перебувають за кордоном. Водночас до ЗП(ПТ)О було працевлаштовано 22 особи із числа внутрішньо переміщених осіб.

Функціонують 13 навчально-практичних центрів, які забезпечені сучасною технікою, обладнанням, можливостями підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників, із них: 2 – швейного профілю, 3 – будівельного, 1 – автомобільного транспорту, 1 – громадського харчування, 6 – машинобудування.

Розпочато капітальний ремонт гуртожитку № 2 Державного навчального закладу „Решетилівський професійний аграрний ліцей ім. І.Г. Боровенського” за сприяння Управління Верховного Комісара Організації Об’єднаних Націй у справах біженців.

Взято участь в інвестиційному проєкті „Професійна освіта в Україні/Skills4Recovery”, який фінансується Федеральним міністерством розвитку співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ). У рамках цього проєкту Вищим професійним гірничо-будівельним училищем та Професійно-технічним училищем № 26 м. Кременчука отримано обладнання та устаткування для удосконалення підготовки за професіями „Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів”, „Слюсар з механоскладальних робіт”, „Слюсар-ремонтник”, а також комп’ютерну техніку.

Започатковано проєкт „Швидкі навички до працевлаштування в рамках програми GIZ Skills4Recovery” у партнерстві з німецьким Товариством sequa gGmbH. Учасниками проєкту є Вище професійне училище № 7 м. Кременчука, Професійно-технічне училище № 26 м. Кременчука, Кременчуцький професійний ліцей імені А.С. Макаренка, Вище професійне гірничо-будівельне училище, Державний навчальний заклад Полтавський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості.

Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) з метою сприяння енергонезалежності для 17 ЗП(ПТ)О Полтавщини придбано додаткові джерела резервного живлення (генератори потужністю 7 кВт) для облаштування укриттів та організації безперервного освітнього процесу.

Однією з ключових цілей реформування профтехосвіти є оптимізація та діджиталізація всіх освітніх та організаційних процесів професійної освіти. Тож, у співпраці з EU4Skills для вчителів та керівників ЗП(ПТ)О організовано навчання з цифрових компетенцій, онлайн курси, сприяння у встановленні сучасного програмного забезпечення. Польським Фондом міжнародної солідарності закуплено 28 ноутбуків для Державного навчального закладу „Гадяцьке вище професійне аграрне училище” та Державного професійно-технічного навчального закладу „Професійний аграрний ліцей” м. Кобеляки.

Реалізовано програму Європейського Союзу „EU4Skills: Кращі навички для сучасної України”. Завдяки участі у Програмі, відбулася модернізація інфраструктури та обладнання Державного навчального закладу „Решетилівський професійний аграрний ліцей ім. І.Г. Боровенського” та Професійно-технічного училища № 44 м. Миргорода з підготовки за професією „Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва”. У рамках проєкту отримано сучасну сільськогосподарську техніку, яка стане основою для ефективної підготовки майбутніх кваліфікованих робітничих кадрів сільськогосподарського напрямку. Розпочато капітальний ремонт майстерень токарної, фрезерної справи та верстатів з програмним керуванням у Вищому професійному училищі № 7 м. Кременчука та закупівля обладнання для підготовки за професіями „Верстатник широкого профілю”, „Фрезерувальник” та „Оператор верстатів з програмним керуванням”.

Реалізовано пілотний проєкт для навчання дорослого населення „Програма короткострокових курсів із подальшим стажуванням та працевлаштуванням” за сприяння Програми розвитку ООН в Україні в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки уряду Німеччини через GIZ. Навчання на короткострокових курсах здійснювалося на базі 6 ЗП(ПТ)О з

отриманням часткових кваліфікацій з професій кухаря, слюсаря з ремонту сільськогосподарської техніки, слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів, кравця, токаря, швачки. У рамках цього проекту робітничі навички здобули 57 осіб.

Вища освіта.

Визначальну роль в науковій сфері області відіграють заклади вищої освіти, наукова діяльність яких спрямована на дослідження проблемних питань, що входять до пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки. Нині науково-інноваційні дослідження здійснюють 7 закладів вищої освіти області: Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Національний університет „Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Полтавський державний аграрний університет, Полтавський державний медичний університет, Полтавський університет економіки і торгівлі, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського та обласний коледж „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С. Макаренка” Полтавської обласної ради.

Окрім того, на території області функціонують 4 заклади вищої освіти, а саме: Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Полтавський інститут бізнесу Заклад вищої освіти „Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая”, Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти „Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” Полтавський інститут економіки і права, Придніпровський інститут Приватного акціонерного товариства „Вищий навчальний заклад” Міжрегіональна Академія управління персоналом”.

До Полтавської області наразі переміщено Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” разом з усіма своїми структурними підрозділами.

Окрім того, в області діють 7 наукових установ, які у період з 2019 по 2022 роки пройшли державну атестацію як наукові установи: Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція імені М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України, Державне підприємство „Український науково-дослідний інститут вагобудування”, Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України, Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України, Відділення керамології Інституту народознавства Національної академії наук України, Державне підприємство „Український науково-дослідний інститут вагобудування” Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України.

Полтавська область має значний науковий потенціал: більше 1,8 тисяч науково-педагогічних працівників, з них докторів наук – 340 осіб, кандидатів наук – 1 243, професорів – 265, аспірантів – 644 та докторантів – 27.

14. Фізична культура, спорт та реалізація державної молодіжної політики.

У 2023 році Управління молоді та спорту Полтавської обласної державної адміністрації співпрацювало з обласними організаціями фізкультурно-спортивних товариств, Полтавським обласним відділенням НОК України, федераціями з видів спорту. Робота була спрямована на створення належних умов для занять фізичною культурою та спортом, підготовку спортсменів Полтавщини до всеукраїнських та міжнародних змагань.

В області створено штатну спортивну команду резервного спорту, до складу якої у 2023 році включено 27 спортсменів з олімпійських видів спорту віком до 23 років. З обласного бюджету було здійснено фінансування на суму 2 452,2 тис. грн (2022 рік – 1 957,7 тис. грн).

У 2023 році забезпечено виплати стипендій голови обласної державної (військової) адміністрації для підтримки 50 перспективних спортсменів області на суму 7 852,4 тис. грн (2022 рік – 36 спортсменів, сума – 5 659,2 тис. грн).

У 2023 році 34 спортсмени області – переможці всеукраїнських змагань з олімпійських та неолімпійських видів спорту та їх тренери отримали винагороди у сумі 336,75 тис. грн (олімпійські – 237,75 тис. грн, неолімпійські – 99,0 тис. грн).

14 спортсменів – переможці та призери міжнародних змагань з олімпійських видів спорту та їх тренери отримали грошову винагороду у сумі 663,250 тис. грн.

7 спортсменів з неолімпійських видів спорту та їх тренери отримали винагороду у сумі 162,695 тис. грн.

Відповідно до календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів Полтавської області на 2023 рік в області проведено заходи з олімпійських видів спорту: 132 змагання обласного рівня (2022 рік – 55 змагань), 45 навчально-тренувальних зборів по підготовці до всеукраїнських змагань (2022 рік – 45 навчально-тренувальних зборів), збірні команди області з видів спорту взяли участь у 243 змаганнях всеукраїнського рівня (2022 рік – 95 змагань). З обласного бюджету використано коштів у сумі 22 662,8 тис. грн (2022 рік – 13 348,6 тис. грн).

З неолімпійських видів спорту в області проведено 62 змагання обласного рівня (2022 рік – 20 змагань), 60 навчально-тренувальних зборів по підготовці до всеукраїнських змагань (2022 рік – 15 навчально-тренувальних зборів),

збірні команди області з видів спорту взяли участь у 105 змаганнях всеукраїнського рівня (2022 рік – 27 змагань). З обласного бюджету використано коштів у сумі 5 769,1 тис. грн (2022 рік – 2 346,0 тис. грн).

З метою підтримки та розвитку олімпійського, неолімпійського, паралімпійського та дефлімпійського руху в області забезпечено функціонування комунальної установи Полтавської обласної ради „Центр спортивної підготовки”, комунальних закладів „Спортивний центр Полтавщини” та „Спортивний комплекс міста Гребінка”.

В області у 2023 році свою діяльність здійснювали 42 дитячо-юнацькі спортивні школи, у тому числі 3 спеціалізовані та Полтавська обласна школа вищої спортивної майстерності з відділеннями боксу, дзюдо, веслування на байдарках і каное, велосипедного спорту маунтенбайку, легкої атлетики, плавання, вільної боротьби, греко-римської боротьби.

З метою забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до спортивних споруд, проведення на них спортивних заходів ведеться реконструкція філії Полтавської обласної дитячо-юнацької спортивної школи інвалідів „Фізкультурно-спортивний, реабілітаційно-відновлювальний комплекс „Колос” Полтавської обласної ради у м. Решетилівка.

15. Соціальний захист; служба у справах дітей.

Виконання державних програм соціального захисту населення.

Органами соціального захисту населення області забезпечено своєчасне і в повному обсязі виконання державних соціальних програм. Щомісячно державні соціальні допомоги отримують близько 90 тис. сімей з дітьми, малозабезпечених сімей, осіб з інвалідністю, інших категорій населення. У 2023 році на зазначені цілі спрямовано з державного бюджету 2,3 млрд грн.

У 2023 році в області натуральну допомогу „пакунок малюка” отримали 1955 сімей, 4643 сім'ям призначено та виплачено одноразову грошову компенсацію його вартості на загальну суму 31,6 млн грн.

На реалізацію державної програми соціального захисту громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, у 2023 році спрямовано 46,8 млн. грн (щомісячний контингент одержувачів становить 9,1 тис. осіб).

На виконання Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 р. № 1353-р, в області з листопада 2023 року впроваджена в промислову експлуатацію Єдина інформаційна система соціальної сфери (далі – ЄІССС) в частині призначення та виплати шести видів державних допомог (малозабезпеченим сім'ям, на дітей одиноким матерям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, на дітей над якими встановлено опіку чи піклування, на догляд за тяжкохворими дітьми, яким не встановлено інвалідність, при усиновленні дитини) 29 тис. одержувачів.

Полтавська область увійшла в першу четвірку областей, які в ЄІССС забезпечили виплату шести видів державних соціальних допомог у повному обсязі.

З метою доступності та спрощення механізму звернення громадян за отриманням соціальних гарантій з вересня 2023 року на державному рівні реалізована можливість звернення через портал „Дія” за призначенням державної допомоги при усиновленні дитини, по догляду за тяжкохворою дитиною, якій не встановлено інвалідність, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю та допомоги на дитину одиноким матерям. Також, на порталі „Дія” для батьків новонароджених дітей доступна комплексна послуга „єМалятко”.

Крім того, через електронний сервіс Мінсоцполітики або інтегровані з ним системи, можливо подати електронну заяву на отримання допомоги при народженні дитини. У 2023 році через електронні сервіси подано 5,7 тис. заяв на призначення вказаних допомог.

Станом на 31.12.2023 року в Полтавській області на обліку перебувало 9205 багатодітних сімей (у них – 30 779 дітей), які мають право на користування державними пільгами, з них: 70% сімей, у яких виховується троє дітей, 30% – сім’ї, у яких виховується четверо і більше дітей.

Надання соціальних послуг особам/сім’ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Соціальні та реабілітаційні послуги в 60 територіальних громадах надавали 19 територіальних центрів соціального обслуговування, 36 центрів надання соціальних послуг, 11 центрів соціальних служб, 5 центрів комплексної реабілітації дітей з інвалідністю.

Соціальними послугами охоплено 90,1 тис. громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, 11,8 тис. сімей вразливих груп населення.

В рамках проекту дитячого Фонду ООН (UNICEF) з квітня 2023 року на базі Пирятинського центру надання соціальних послуг Пирятинської міської ради запроваджено соціальну послугу денного догляду дітей з інвалідністю з метою додаткової підтримки сімей, в яких виховуються діти з інвалідністю. Протягом 2023 року послугою охоплено 10 дітей з інвалідністю.

Для здійснення комплексної реабілітації, соціальної адаптації дітей з інвалідністю, а також дітей віком до 3 років, які мають ризик отримати інвалідність, у системі соціального захисту населення Полтавської області функціонують 5 центрів комплексної реабілітації дітей/осіб з інвалідністю (міста Кременчук, Полтава, Лубни, Миргород, Гадяч) та відділення „Реабілітаційний центр для дітей з інвалідністю” Центру надання соціальних послуг Шишацької селищної ради.

Протягом 2023 року реабілітаційні послуги надано 1 293 дітям з інвалідністю, 156 дітям віком до 3 років, які належать до групи ризику щодо

отримання інвалідності, в тому числі 110 дітям, які мають статус внутрішньо переміщених.

Забезпечено стабільну роботу 14 будинків-інтернатів системи соціального захисту населення, на повному державному утриманні перебували 2 тис. підопічних/вихованців. Видатки на утримання інтернатних установ (закладів) склали 515,1 млн грн.

Реалізація державної політики у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

З метою реалізації конкретних заходів, спрямованих на покращення стану рівних прав для жінок і чоловіків, забезпечення безпеки та попередження насильства в області 06 березня 2023 року затверджений оновлений „Обласний план заходів щодо виконання в області Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 „Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року”. Розпорядженням начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 02 травня 2023 року № 240 затверджений „Обласний план заходів щодо виконання в області операційного плану з реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період 2023 – 2024 років”.

Обласні стратегічні плани орієнтовані на виконання важливих завдань та ініціатив у сфері гендерної рівності, запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

В області забезпечено розширення мережі загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі комунальної власності, які, у тому числі, надають допомогу постраждалим особам: 11 центрів соціальних служб, 2 центри соціально-психологічної реабілітації дітей, 36 центрів надання соціальних послуг, 40 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги, 5 служб первинного соціально-психологічного консультування, 6 денних центрів соціально-психологічної допомоги з кризовими кімнатами. Послуги надано 3 356 особам.

Функціонує три притулки для потерпілих від домашнього насильства: Полтавський обласний центр матері і дитини, до якого безкоштовно направляються особи (жінки з малолітніми дітьми), які постраждали від домашнього насильства, зазначеним особам надаються соціальні послуги за потреби (протягом року в центрі перебувало 26 жінок та 34 дитини); притулок Благодійної організації „Світло надії” для жінок, які постраждали від домашнього насильства, та „REFUGE” – прихисток для матерів з дітьми, які постраждали від домашнього насильства, створений за підтримки Міжнародного благодійного фонду „АІСМ Україна”.

Крім того, з державного бюджету Полтавській області виділено 3 607 тис. грн, які спрямовано Лубенській міській територіальній громаді для

облаштування притулку для осіб, що постраждали від домашнього насильства за ознакою статі. Кошти використані в повному обсязі.

З питань попередження проявів домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми проведено 270 групових заходів (з них 70 навчальних семінарів) для 6,2 тис. представників громадськості, батьків, дільничних інспекторів, соціальних працівників, посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Забезпечено системне надання практичної та методичної допомоги громадам щодо забезпечення реалізації державної політики у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству на місцевому рівні.

Реалізація обласної Комплексної програми соціального захисту населення Полтавської області на 2021 – 2025 роки.

Поряд з державними програмами в області реалізується Комплексна програма соціального захисту населення, яка затверджена рішенням пленарного засідання другої сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 29 грудня 2020 року № 38 (зі змінами), як дієвий інструмент підтримки уразливих категорій населення.

Програма реалізується за 47 напрямками, на виконання заходів Програми у 2023 році з обласного бюджету спрямовано 135,7 млн грн.

У пріоритеті Програми залишається соціальна підтримка Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України. Комплекс заходів включає виплату одноразової допомоги сім'ям загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України у розмірі 50 тис. грн на сім'ю.

624 дитини загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України щомісячно отримують допомогу з обласного бюджету у розмірі прожиткового мінімуму (у 2023 році – 2 589 грн). З 2023 року запроваджено додаткову щомісячну допомогу дітям загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України із багатодітних сімей, які продовжують здобувати освіту, у розмірі 2 тис. грн.

Особи, які отримали поранення під час захисту України отримують допомогу на лікування у розмірі до 20 тис. грн.

В рамках Програми у 2023 році щорічну грошову допомогу згідно з встановленими статусами у розмірі 4 тис. грн отримали 5,9 тис. осіб (члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, учасників бойових дій на території інших держав, вдови учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, сім'ї, в яких виховуються діти з інвалідністю підгрупи А, діти з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи та сім'ї внутрішньо переміщених осіб з дітьми з інвалідністю) на загальну суму 23,8 млн грн.

З обласного бюджету у 2023 році, за рішенням Комісії з розгляду питань з надання матеріальної допомоги населенню з обласного бюджету, надано матеріальну допомогу 2 074 онкохворим особам та дітям на суму 19,6 млн грн

(дітям до 100 тис. грн, дорослим до 20 тис. грн) та 2 087 особам, які опинилися у складних життєвих обставинах (у розмірі до 10 тис. грн) на суму 5,8 млн грн.

Відпрацьовано механізм невідкладного інформування на рівні територіальних громад цивільного населення, яке постраждало внаслідок збройної агресії російської федерації, та впроваджено єдиний підхід щодо надання своєчасної соціальної підтримки. Для роботи з населенням розроблено пам'ятку з вичерпною інформацією щодо порядку першочергових дій та способів отримання компенсації за ушкоджене здоров'я та втрачене житло.

120 сімей, у яких пошкоджено житло, отримали грошову допомогу за рахунок коштів обласного бюджету на суму 3,6 млн грн, 5 сімей загиблих цивільних осіб отримали допомогу по 50 тис. грн, 40 цивільним особам надана допомога у зв'язку з ушкодженням здоров'я у розмірі до 20 тис. грн.

У минулому році 266 осіб з числа членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, осіб з інвалідністю внаслідок війни отримали послуги з оздоровлення. Також, за рахунок коштів обласного бюджету санаторно-курортним лікуванням охоплено 421 постраждалого внаслідок аварії на ЧАЕС. Загалом на вказані цілі з обласного бюджету спрямовано 7,9 млн грн.

Щодо підтримки ветеранів та членів їх сімей.

У Полтавській області з 2014 року системно реалізуються заходи соціальної підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України та брали безпосередню участь в антитерористичній операції та у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях, та членів їх сімей.

Комплексною програмою реабілітації, інтеграції та соціального захисту Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих Полтавської області на 2023 – 2025 роки, затвердженою рішенням пленарного засідання двадцять п'ятої позачергової сесії обласної ради восьмого скликання від 28.07.2023 № 655, за рахунок коштів обласного бюджету передбачено проведення заходів із соціального відновлення осіб з інвалідністю внаслідок війни, які брали участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та членів їх сімей шляхом надання оздоровчих послуг.

Обсяг видатків, передбачених програмою у 2023 році на здійснення заходів соціального відновлення для осіб з інвалідністю внаслідок війни – 2,5 млн грн.

Послугу із соціального відновлення у 2023 році отримали 216 осіб, загальна вартість укладених договорів – 2,1 млн грн.

Реалізація державних програм забезпечення житлом ветеранів війни та членів їх сімей, шляхом виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення.

У 2023 році відповідними розпорядженнями Кабінету Міністрів України для Полтавської області з державного бюджету на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення затверджено субвенцію в загальному обсязі 132,6 млн грн, з яких:

- 11 млн грн для виплати компенсації особам з інвалідністю внаслідок війни I та II груп з числа учасників бойових дій на території інших держав, виплату проведено 6 заявникам;

- 57,2 млн грн для виплати грошової компенсації особам з інвалідністю внаслідок війни I та II груп з числа учасників АТО/ООС, осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць, виплату проведено 29 заявникам;

- 22,7 млн грн для виплати компенсації учасникам бойових дій та особам з інвалідністю внаслідок війни III групи з числа учасників АТО/ООС, які набули статус внутрішньо переміщеної особи в період до 24.02.2022 року, виплату проведено 15 заявникам;

- 41,7 млн грн для виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення учасникам АТО/ООС, які мають статус учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни III групи з числа внутрішньо переміщених осіб, яким була призначена та не виплачена грошова компенсація на території, на якій ведуться бойові дії, і які на даний час стали на облік як внутрішньо переміщені особи в Полтавській області, виплату проведено 15 заявникам.

За державною програмою професійної адаптації ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України для Полтавської області у 2023 році затверджено видатки 1,8 млн грн. Заходи із професійного навчання у 2023 році отримали 172 особи.

В центрі ветеранського розвитку на базі Національного університету „Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка” за спеціально розробленою навчальною програмою підготовлено перші 9 помічників ветерана – у межах реалізації експериментального проєкту Міністерства у справах ветеранів України (визначеного постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2023 р. № 652 „Про реалізацію експериментального проєкту щодо запровадження інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя”).

З жовтня 2023 року Полтавську область включено до участі в пілотному проєкті Міністерства у справах ветеранів України щодо запровадження інституту помічника ветерана.

Захист внутрішньо переміщених осіб.

Станом на 31.12.2023 у Полтавській області за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб на обліку перебувають 197,6 тис. внутрішньо переміщених осіб (з них 176,8 тис. ВПО

перемістилися в область після 24.02.2022), з них 102,1 тис. працездатних осіб, 43,5 тис. дітей, 10,6 тис. осіб з інвалідністю та 41,4 тис. пенсіонерів.

В області проводиться системна робота з призначення допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам. У 2023 році допомогу на проживання нараховано та виплачено 114,3 тис. сімей (з урахуванням дітей) на загальну суму 4,5 млрд грн.

В містах області розміщено 65% внутрішньо переміщених осіб, в сільській місцевості – 35%. Найбільша кількість внутрішньо переміщених осіб проживає у містах Полтава та Кременчук (43%).

З метою підвищення ефективності підтримки внутрішньо переміщених осіб, сприяння їх інтеграції та соціалізації прийнято обласну Комплексну програму підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2023 – 2024 роки, яка затверджена рішенням пленарного засідання двадцятої позачергової сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 23 грудня 2022 року № 518 (зі змінами). Загальний обсяг фінансування Програми з обласного бюджету становить 280,3 млн грн.

Одночасно в області діє Комплексна програма соціального захисту населення Полтавської області на 2021 – 2025 роки, окремим напрямком якої передбачено надання одноразової матеріальної допомоги онкохворим громадянам з числа внутрішньо переміщених осіб у розмірі до 20 тис. грн дорослим та до 100 тис. грн дітям. У 2023 році матеріальну допомогу отримала 121 особа. Із метою надання додаткових соціальних гарантій сім'ям внутрішньо переміщених осіб, які виховують дітей з інвалідністю, в межах заходів Програми до Дня захисту дітей проведено виплату разової адресної допомоги. Таку допомогу отримали 608 сімей у розмірі по 4 тис. грн на загальну суму 2,4 млн грн з обласного бюджету.

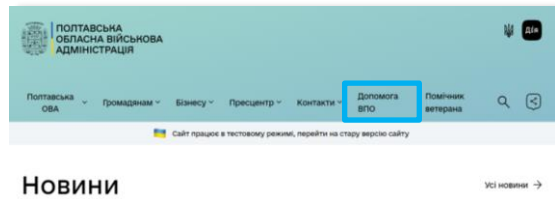
У 60 територіальних громадах області реалізуються місцеві соціальні програми, які передбачають надання соціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам. Програми розроблені відповідно до потреб осіб, які тимчасово перебувають на території громад. У місцевих бюджетах на поточний рік на заходи таких програм передбачено кошти у сумі 140,1 млн грн.

Для забезпечення надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам, які потребують сторонньої допомоги та підтримки, в області функціонують 19 територіальних центрів соціального обслуговування, 36 центрів надання соціальних послуг. Протягом 2023 року соціальні послуги надано 5,5 тис. внутрішньо переміщеним особам.

Для надання соціальної послуги стаціонарного догляду у 10 територіальних громадах функціонують 11 відділень стаціонарного догляду територіальних центрів соціального обслуговування, центрів надання соціальних послуг. З початку введення воєнного стану до вказаних відділень влаштовано 70 осіб, які потребували постійного стороннього догляду.

Реабілітаційні послуги у 5 Центрах комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та відділенні „Реабілітаційний центр дітей з інвалідністю” Центру надання соціальних послуг Шишацької селищної ради отримали 110 внутрішньо переміщених дітей з інвалідністю.

Із метою інформування внутрішньо переміщених осіб на офіційному вебпорталі обласної державної (військової) адміністрації розроблено та розміщено окремий розділ „Допомога ВПО”, де внутрішньо переміщені особи можуть отримати інформацію у сферах соціального захисту, працевлаштування, медицини, освітніх послуг, психологічної допомоги, житлових питань, гуманітарної допомоги, а також розміщено довідник „гарячих” телефонних ліній на рівні області та територіальних громад для внутрішньо переміщених осіб.

У межах ініціативи „Прихисток” в області забезпечено тимчасовим житлом 19 207 внутрішньо переміщених осіб.

У 2023 році надано медичних послуг 112 990 внутрішньо переміщеним особам, зокрема на первинному рівні – 31 451 особам, вторинному та спеціалізованому – 81 359 особам. Гуманітарну допомогу (медичні комплекти) отримали 22 784 особи, регулярно отримують гуманітарну допомогу (медичні комплекти) 1 689 осіб.

Медобслуговування внутрішньо переміщених осіб у місцях компактного поселення здійснюється мобільними клініками UK-Med за програмою первинної медико-санітарної допомоги. Програма фінансується Міжнародною організацією з міграції.

Служба у справах дітей.

Станом на 31.12.2023 на первинному обліку перебувало 1990 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, в службах у справах дітей виконавчих органів міських, сільських та селищних рад територіальних громад. З метою забезпечення реалізації права дитини на виховання у сім’ї в області проводиться ефективна робота щодо охоплення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, сімейними формами виховання, даний показник по області становить 94,2%, який значно вище середнього показника по країні.

З метою забезпечення права дитини на виховання в сім’ї та належного розвитку, захисту прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у поточному році встановлено опіку (піклування) над 220 дітьми. Загалом під опікою, піклуванням виховується 1 443 дитини, що становить 72,5% від загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Станом на 31.12.2023 в Полтавській області 431 дитина-сирота, дитина, позбавлена батьківського піклування, особи з їх числа виховуються у 37 дитячих будинках сімейного типу та 103 прийомних сім’ях. Загалом у 2023 році створено 9 прийомних сімей, 3 дитячих будинки сімейного типу.

У 2023 році проводилася ефективна робота щодо влаштування дітей, які втратили батьківське піклування, в сім’ї громадян України – на усиновлення:

протягом 2023 року громадянами України усиновлено 28 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

В області розвивається інститут патронатних вихователів для подолання дитиною та її батьками складних життєвих обставин. В регіоні у 2023 році діяло 14 сімей патронатних вихователів, тимчасовий догляд, виховання та реабілітація дитини в таких родинах дозволяє уникнути інституалізації дітей. У таких сім'ях станом на 31.12.2023 забезпечено соціально-педагогічну підтримку та сприяння медичній, психологічній і соціальній реабілітації 23 дітям, які опинилися в складних життєвих обставинах. У 2023 році створено 4 нових сім'ї патронатних вихователів.

16. Гуманітарна допомога.

Станом на 23.02.2024 відділом забезпечення гуманітарною допомогою Полтавського обласного центру соціальних служб було забезпечено безперебійну роботу 2-х складів з надання гуманітарної допомоги населенню, якими отримано 3914,5 тонн гуманітарної допомоги, з них розподілено та видано 3122,1 тонн.

Передача гуманітарної допомоги (за основними категоріями: продукти харчування, засоби гігієни, одяг, речі, предмети та техніка побутового вжитку) здійснювалася для підтримки ВПО, які тимчасово перебувають у:

- 60 територіальних громадах Полтавської області;
- 53 закладах освіти, з яких 38 – це заклади освіти обласного підпорядкування; 15 закладів професійно - технічної освіти;
- 14 закладах соціального захисту населення обласного підпорядкування (психоневрологічні, геріатричні, дитячі будинки-інтернати).

Крім того, гуманітарна допомога, за необхідності, надавалась за потребами:

- військових частин Збройних Сил України;
- закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування;
- окремих категорій громадян, що потрапили у надскладні життєві обставини.

Для залучення допомоги у 2023 році відпрацьовано механізм взаємодії із 5 потужними міжнародними неурядовими організаціями: Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН), Офіс ООН з координації гуманітарних питань (ОСНА), Дитячий фонд ООН (UNICEF), Міжнародна організація з міграції (МОМ/ОМ), Міжнародний Комітет Червоного Хреста Україна.

Крім того, налагоджено партнерську взаємодію із вітчизняними благодійними організаціями та соціально відповідальним бізнесом. На сьогодні до партнерської взаємодії у сфері гуманітарної допомоги залучено більше 32 організацій.

З метою подолання наслідків катастрофи техногенного характеру, спричиненої підривом військами російської федерації Каховської ГЕС, та для

допомоги постраждалому населенню Херсонської області було надано в якості гуманітарної допомоги:

- 440 тонн питної бутильованої води;
- рятівне спорядження (15 бронежилетів, 16 рятувальних жилетів, 37 страхових жилетів, 16 мотопомп з рукавами, 16 надувних човнів, 4 мотори для човнів, 10 рятувальних кругів, 31 рукав для pomp, 10 упаковок моторної оливи, 10 тонн пального, 36 комплектів рятувального одягу (комбінезони, чоботи заброди), сокири, пилки, лопати, мішки, відра, сантехнічне обладнання для ремонту приміщень тощо);
- 2000 л бензину А95;
- 3500 л дизельного палива.

За період з 17.06.2023 по 31.08.2023 було проведено 5 ротаций бригад працівників від Полтавської області, загальною кількістю 224 особи.

В червні 2023 року до Херсонської області було направлено 21 одиницю спеціальної техніки (бульдозери, трактори, самоскиди, навантажувачі, аварійні машини водоканалу, крематорій-утилізатор біологічних відходів, автомобіль канал промивний, водовіз, автовишка для ремонту електромереж).

З метою формування регіонального продовольчого резерву здійснено тендерні закупівлі на суму 13,2 млн грн. Закуплена продукція передана визначеним територіальним громадам.

З метою створення продовольчого резерву в умовах воєнного стану закуплено зерно пшениці в обсязі 3,5 тис. тонн загальною вартістю 29,7 млн грн, яке знаходилося на відповідальному зберіганні в одного із підприємств області.

Без залучення додаткових коштів, організовано переробку зерна пшениці, закупленого до регіонального резерву за кошти державного бюджету. В результаті переробки зерна отримано 1680 тонн борошна та 49 тонн манної крупи. Борошно та манна крупа були передані Луганській та Херсонській областям, а також Полтавському обласному центру соціальних служб для забезпечення внутрішньо переміщених осіб області.

17. Зайнятість та ринок праці; грошові доходи населення та пенсійне забезпечення.

Протягом 2023 року чисельність безробітних, які перебували на обліку в обласній службі зайнятості зменшилась на 24,7 тис. осіб (на 50,7%) у порівнянні з 2022 роком і становила 24,0 тис. осіб.

На зменшення реєстрованого ринку праці вплинули міграційні процеси, які відбулися через війну, проведення мобілізаційних заходів (частка безробітних чоловічої статі скоротилась з 42,6% у 2022 році до 26,4% у 2023 році) та зміни в

законодавстві в частині обмеження терміну виплат безробітним під час воєнного стану та визначення поняття підходящої роботи.

Одночасно кількість пропозицій роботи, які надійшли від роботодавців до обласної служби зайнятості зменшилась у порівнянні з 2022 роком на 26,2% до 15,7 тисяч одиниць.

За участю обласної державної (військової) адміністрації реалізуються різноманітні програми та проєкти, що сприяють підвищенню рівня зайнятості населення, зокрема, яке потребує додаткового захисту та не є конкурентним на ринку праці, а також стимулюють до створення/розвитку власного бізнесу.

Протягом 2023 року працевлаштовано 11,9 тис. осіб (восьмий показник в країні) проти 16,8 тис. осіб у 2022 році, водночас рівень працевлаштування осіб зріс на 6,8 в.п. до 36,3%.

Переважна більшість громадян (2,3 тис. осіб або 19,4%) працевлаштовані в сільськогосподарській сфері, зокрема на великі агропідприємства, такі як ТОВ „Астарт Прихоролля” (107 осіб), ТОВ „Чиста криниця” (102 особи), ТОВ „Агрофірма ім. Довженка” (82 особи), ТОВ „Востокстройгаз” (60 осіб), ТОВ „Компанія Фармко” (47 осіб), ТОВ „Елеватор Чиста криниця” (39 осіб) та інші.

На підприємства переробної промисловості працевлаштовано 1,8 тис. осіб (15,2%) (ТОВ „Пирятинський делікатес” – 172 особи, ТОВ „Глобинський м'ясокомбінат” – 148 осіб, ТОВ „Таланпром” – 83 особи, ТОВ „Пирятинський сирзавод” – 75 осіб, ПрАТ „Карлівський машинобудівний завод” – 68 осіб, ПрАТ „Кременчукм'ясо” – 49 осіб, цукрові заводи – 63 особи).

Крім того, 2,5 тис. осіб забезпечено тимчасовою зайнятістю шляхом залучення до громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру (другий показник в країні). Фінансування громадських робіт склало 15 940,9 тис. грн (Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття – 4 712,3 тис. грн, місцеві бюджети – 11 228,6 тис. грн).

В рамках урядового проєкту „Армія відновлення” видано 8,9 тис. результативних направлень на виконання суспільно корисних робіт (третій показник серед регіонів), зокрема це облаштування укриттів та пунктів надання медичної допомоги в установах соціальної інфраструктури, підсобні роботи на ремонті приміщень для потреб ЗСУ, надання соціальних послуг у Пунктах незламності, розвантаження та фасування гуманітарної допомоги, заготівля дров для військових та населення, допомога самотнім особам похилого віку та сім'ям військових.

За рахунок надання роботодавцям компенсацій витрат єдиного соціального внеску/фактичних витрат на оплату праці працевлаштовано 302 безробітні особи.

Для зменшення професійного дисбалансу та забезпечення роботодавців кваліфікованими кадрами професійним навчанням охоплено майже 2,0 тис. безробітних (сьомий показник в країні) та понад 1,4 тис. осіб отримали ваучер для підвищення конкурентоздатності (другий показник в країні).

В рамках реалізації урядової програми стимулювання роботодавців шляхом надання компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб до 318 роботодавців регіону працевлаштовано 809 внутрішньо переміщених осіб.

Протягом 2023 року 22 підприємства області отримали допомогу по частковому безробіттю на суму 45,6 млн грн, що забезпечило збереження понад 3,8 тис. робочих місць, зокрема це такі підприємства як ПАТ „Крюківський вагонобудівний завод”, ТОВ „Інструментальний завод”, ПАТ „Кременчуцький завод технічного вуглецю”, ТОВ „Термастіл”.

В рамках урядової програми щодо підтримки самореалізації обмежено придатних громадян „Робота без бар’єрів” 18 роботодавців регіону отримали компенсацію фактичних витрат за облаштування (розумне пристосування) робочого місця працевлаштованої особи з інвалідністю на суму 862,1 тис. грн. За даним напрямком Полтавщина є лідером серед регіонів.

У 2023 році область активно долучилась до реалізації експериментального проєкту щодо професійного навчання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни, зокрема 61 ветеран війни навчався на базі Полтавського центру професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості (перший показник в державі).

Гострими залишаються питання професійно-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці та втрата людського капіталу, що ускладнюють укомплектування вакансій кваліфікованими працівниками.

Найбільший попит у роботодавців спостерігається на кваліфікованих працівників робітничих професій. Водночас, серед зареєстрованих безробітних станом на 01.01.2024 майже 42% мають вищу освіту, при цьому кількість безробітних з числа колишніх керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців майже втричі перевищує кількість відповідних вакансій.

Створення нових робочих місць та збільшення можливостей для самореалізації громадян області залишається одним із головних пріоритетів державної (військової) адміністрації на 2024 рік. Зокрема передбачається реалізація активних програм зайнятості щодо надання компенсації роботодавцям за працевлаштування окремих категорій громадян, які можуть мати труднощі під час пошуку роботи, подальша підтримка роботодавців у збереженні робочих місць, сприяння оперативному вирішенню найгостріших проблем громад, зокрема шляхом організації громадських та суспільно корисних робіт.

Пенсійне забезпечення.

Функції, які покладаються на фахівців пенсійної галузі, у минулому році суттєво розширилися. У числі основних – пенсійне забезпечення громадян, надання страхових виплат і соціальних послуг, нарахування і виплата житлових субсидій і пільг.

У рамках обслуговування в регіоні функціонують 31 сервісний центр Пенсійного фонду. За принципом екстериторіальності люди можуть звернутися за вирішенням питань, що належать до компетенції Пенсійного фонду, до будь-

якого з них, незалежно від місця проживання. Окрім того, весь спектр послуг можна одержати на віддалених робочих місцях. Упродовж 2023 року діяло 47 таких осередків в територіальних громадах, центрах надання адміністративних послуг, виконавчих органах сільських рад, підприємствах та установах. Як свідчить статистика, за рік фахівці сервісних центрів надали на віддалених робочих місцях майже 4,4 тис. послуг, а в цілому мешканці області та внутрішньо переміщені особи одержали 407,2 тис. послуг.

Для поліпшення контролю за якістю прийому громадян у сервісних центрах Пенсійного фонду функціонує централізована система відеоспостереження та електронних черг.

На кінець 2023 року різного виду соціальними виплатами на Полтавщині було охоплено понад 580 тис. осіб, що становить третину населення області. До соціально вразливих категорій належать 410,2 тис. пенсіонерів із середньою пенсією 5 561 грн, 113,8 тис. одержувачів субсидій (середній розмір субсидії – 1 699 грн), 54,9 тис. пільговиків, які отримують у середньому 1 497 грн. Близько 4,5 тис. осіб забезпечені страховими виплатами в середньому на суму 4 525 грн.

Упродовж року проведені всі заплановані перерахунки, відбулася індексація пенсій на 19,7%, підвищені розміри мінімальних пенсій та мінімальних пенсійних виплат.

Середній розмір трудової пенсії в області упродовж року зріс на 686 грн, або на 15%, і на 01 січня 2024 року склав 5 192 грн. Середня виплата колишнім військовослужбовцям досягла 11 670 грн.

Під час березневої індексації були перераховані пенсійні виплати 407 тисяч мешканців Полтавщини, тобто майже всіх одержувачів. Особливістю минулорічної індексації стало те, що вперше відбулася індексація найнижчих пенсій. Раніше такі виплати збільшувалися не під час індексації, а лише у зв'язку з підвищенням прожиткового мінімуму, який зростає більш повільними темпами.

Також з 01 березня були збільшені розміри мінімальних пенсійних виплат особам з інвалідністю із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, виходячи із середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески та яка враховується для обчислення пенсії, за 2022 рік. Відтоді, мінімальний розмір пенсійної виплати чорнобильцям I категорії не може бути нижчим 13 376,21 грн (до 01.03.2023 – 12 993,56 грн).

Від 01 квітня 2023 року в автоматичному режимі, після подання страхувальниками звітності за I квартал 2023 року та надходження відомостей про сплату єдиного внеску за цей період, перерахували пенсії громадян, які продовжують працювати. Нині на Полтавщині у числі одержувачів пенсійних виплат налічується 103 тис. громадян що працюють.

На виконання урядової постанови від 21 липня 2023 року у серпні – вересні Пенсійний фонд здійснив виплату грошової допомоги до Дня незалежності України для 31,4 тис. ветеранів області. Сума фінансової підтримки склала майже 40 млн грн.

Загальна сума коштів, спрямованих з початку року на виплату пенсій у нашій області, досягла 25,4 млрд грн. У формі житлових субсидій і пільг мешканці Полтавщини одержали від держави 1,9 млрд грн. Сума соціальних страхових виплат за рік склала 849,8 млн грн.

Пенсіонерам іноземних держав, що проживають на території області, забезпечена виплата пенсій на загальну суму 14,1 млн грн.

Як свідчить аналіз, в банківських установах регіону обслуговується 78,3% одержувачів пенсійних виплат, що дозволило за рік заощадити на доставці соціальних гарантій майже 367 млн грн бюджетних коштів.

У рамках функціонування сервісу вебпорталу Пенсійного фонду України „Електронна трудова книжка” за 2023 рік фахівці Головного управління Пенсійного фонду Полтавської області за принципом екстериторіальності опрацювали 80,8 тис. трудових книжок, що забезпечує 100% виконання планових завдань і перевищує здобутки попереднього року майже на 12%.

Продовжувалося також оцифрування паперових пенсійних справ. У цілому в області переведено в електронний формат 259,4 тис. паперових документів, що складає 72% від загальної кількості.

Доходи пенсійного бюджету Полтавської області упродовж року склали 13 393 млн грн, що на 575,2 млн грн, або на 104,5% більше доведених планових показників і на 26% перевищує суму, яка була акумульована в області упродовж 2022 року.

Наповнюють бюджет Пенсійного фонду надходження від сплати частки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також платежів, адміністрування яких здійснює Пенсійний фонд. За результатами аналізу показника надходження власних коштів на пенсійне страхування область стала лідером в Україні серед регіональних управлінь Пенсійного фонду.

Головним чинником зростання доходів залишаються грошові виплати військовим і поступове відновлення росту середніх зарплат по економіці.

18. Житлово-комунальне господарство та енергоефективність.

В умовах військової агресії актуальним стало питання децентралізації та диверсифікації галузі теплопостачання, модернізація джерел генерації теплової енергії з врахуванням можливості переходу на альтернативні види палива та оснащення об'єктів соціальної інфраструктури модульними транспортабельними котельнями.

В 2023 році в м. Кременчук проводилися роботи по встановленню десяти модульних транспортабельних котелень загальною тепловою потужністю 40 МВт. Модульні котельні працюватимуть на природному газі і також передбачено резервний вид палива – дизельне паливо.

В рамках підготовки до опалювального сезону 2023/2024 років проведено планові роботи по реконструкції 7 котелень, а саме:

відновилися роботи з впровадження 2 етапу проєкту з реконструкції будівлі центральної опалювальної котельні з встановленням котла на біопаливі потужністю 7 МВт зі зміною геометричних розмірів та будівництво складу палива в м. Горішні Плавні із залученням коштів іноземних інвесторів та міського бюджету. Впровадження проєкту призведе до зниження викидів CO₂ на 13,4 т/рік та заміщення природного газу на 6534 тис. м³/рік. Значна затримка виконання робіт відбулася по причині воєнного стану в країні;

реконструкція 2-ох котельнь ПOKBПТГ „Полтаватеплоенерго” в м. Полтава з переведенням їх у автоматизований режим роботи, без обслуговуючого персоналу;

4-ох котельнь OKBПТГ „Лубнитеплоенерго” в м. Лубни.

З огляду на критичну ситуацію, що склалася, та можливе здійснення подальших ракетних атак на об'єкти енергетичної інфраструктури України єдиним варіантом безперебійної роботи підприємств житлово-комунального господарства в опалювальному сезоні 2023/2024 року залишається забезпечення їх резервними джерелами енергопостачання (генераторами).

Станом на 31.01.2024 із 352 критично важливих об'єктів підприємств водопровідно-каналізаційного та теплового господарства забезпечені генераторами 310 об'єктів, що становить 80%. Наразі є потреба ще в 85 генераторах різної потужності.

Централізоване водопостачання споживачів здійснюється в основному з водоносних горизонтів підземних джерел. В області налічується 67 водозаборів та 937 артезіанських свердловин. Міста Кременчук і Горішні Плавні забезпечуються питною водою з поверхневих джерел водопостачання водосховищ р. Дніпро.

Полтавська область має розвинуту водопровідну мережу: 4 723,93 км, з них аварійні – 40,0%. Втрати води за рахунок зношеності мереж – 30%, що на 2% більше ніж у минулому році через недостатнє фінансування робіт з ремонту та реконструкції водопроводів.

Централізованим водовідведенням забезпечені всі міста і на 85% селища, села – на 2,0%. Комунальними підприємствами області експлуатується 1198 км каналізаційних мереж, з яких 45,6% (546,7 км) ветхі та аварійні.

У 2023 році фінансування заходів обласної програми „Питна вода Полтавщини” не проводилося.

11.08.2023 було організовано проведення практичних навчань щодо вивчення порядку монтажу та використання матеріально-технічних засобів на об'єктах тепло-, водопостачання та водовідведення, для належної організації здійснення взаємоузгодженого комплексу організаційних та практичних заходів по виконанню „Порядку використання матеріально-технічних засобів на об'єктах тепло-, водопостачання та водовідведення для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків”, затвердженого спільним наказом

Міністерства розвитку громад та територій України та Міністерства внутрішніх справ України від 23.12.2022 № 276/842.

За результатами проведених 26 – 27.09.2023 командно-штабних навчань на тему: „Відпрацювання порядку використання матеріально-технічних засобів на об'єктах тепло-, водопостачання та водовідведення для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків” були виявлені недоліки, сформовані та направлені Мінінфраструктури пропозиції щодо їх усунення.

Станом на 01.01.2024 в області наявні 9 полігонів твердих побутових відходів в містах Кременчук, Горішні Плавні, Гребінка, Решетилівка, Заводське, селища Котельва, Шишаки, Велика Багачка та в селі Зачепилівка Полтавського району. Всі полігони мають санітарно-технічні паспорти.

Під час проведення на території Полтавської області щорічної всеукраїнської акції „За чисте довкілля” в 2023 році було ліквідовано 914 стихійних сміттєзвалищ.

Станом на 01.01.2024 в області функціонує 996 ОСББ, що обслуговують будинки загальною площею 2471,5 тис. м² (14,6% від загальної кількості багатоквартирних будинків), кількість багатоквартирних будинків, управління якими здійснюється управителем, обраним співвласниками самостійно – 1893 (29,8% від загальної кількості багатоквартирних будинків).

В 2023 році було проведено три засідання територіальної Комісії з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах, на яких для теплопостачальних підприємств області було узгоджено заборгованість з різниці в тарифах на суму 123,2 млн грн.

Узгоджена та невідшкодована заборгованість з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, що вироблялися, транспортувалися та постачалися відповідним категоріям споживачів становить 687,5 млн грн, на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення 38,6 млн грн.

Важливим фактором підвищення рівнів енергетичної та екологічної безпеки регіону, залучення інвестицій для повоєнного відновлення держави є освоєння нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії.

Динаміка розвитку сонячної електроенергетики у приватних господарствах населення є найбільшою серед відновлювальних джерел енергії в області. Станом на 31.01.2024 кількість генеруючих установок приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання становить 1202 штук (приріст складає 152 установки за період з початку 2023 року). Їх загальна встановлена потужність становить 29 839 кВт (приріст – 2 556,7 кВт в порівнянні з 01.01.2023).

За рахунок популяризації та проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи в Полтавській області у державній програмі енергомодернізації багатоповерхових будинків „Енергодім” у 2023 році прийняли участь

6 проєктів ОСББ по енергомодернізації будинків, які знаходяться на різних стадіях реалізації.

Відповідно до розпорядження начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 01.08.2023 № 512 „Про систему енергетичного моніторингу будівель організацій (установ, закладів), підпорядкованих структурним підрозділам обласної державної (військової) адміністрації, фінансування діяльності яких здійснюється з обласного бюджету”, з 20.09.2023 впроваджено експериментальний пілотний проєкт – автоматизована система щоденного енергомоніторингу використання енергії/енергетичних ресурсів на основі веб-сервісу „АІС: Енергосервіс: облік, контроль, економія” у структурних підрозділах ОВА, якою охоплено 125 будівель 22 закладів освіти, охорони здоров’я, соціального захисту населення та спорту.

В області продовжується запровадження комерційного обліку теплової енергії та водопостачання відповідно до Закону України від 22.06.2017 № 2119 „Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”, оскільки, встановлення засобів обліку енергії – один із найперших кроків, який потрібно зробити перед подальшою реалізацією енергоефективних заходів. Станом на 01.01.2024 оснащеність багатоквартирних житлових будинків засобами комерційного обліку теплової енергії становить 88,7% до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню (станом на 01.01.2023 цей показник становив 86,3%).

19. Екологічна безпека та природні ресурси.

Підґрунтям досягнення збалансованого розвитку є забезпечення раціонального використання природних ресурсів.

Станом на 01.01.2024 природно-заповідний фонд (далі – ПЗФ) Полтавської області налічує 400 територій та об’єктів загальною площею 144 180,3613 га, що складає 5,01% від загальної площі області, з них 30 об’єктів загальнодержавного значення (станом на 01.01.2023 ПЗФ Полтавської області налічував 396 територій та об’єктів загальною площею 142 853,3175 га, що складало 4,97% від загальної площі області).

Впродовж 2023 року проведено фінансування природоохоронних заходів з фонду охорони навколишнього природного середовища Полтавської області (далі – Фонд). За звітний період опрацьовано 92 запити на суму 937,7 млн грн тис. грн. Плановий розмір Фонду становив 48,07 млн грн. Затверджено перелік природоохоронних заходів для фінансування з фонду охорони навколишнього природного середовища Полтавської області в 2023 році (далі – Перелік) на загальну суму 48,0 млн грн. Загалом у 2023 році профінансовано 9 природоохоронних заходів, використання коштів Фонду становить 43% (у 2022 році розмір Фонду становив 42,6 млн грн, використання коштів склало 92,1%).

Відповідно до Переліку у 2023 році фактично профінансовано природоохоронні заходи по таких напрямках:

заходи з охорони і раціонального використання водних ресурсів – на суму 5,4 млн грн (36,4%);

заходи з раціонального використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів – на суму 0,7 млн грн (24,8%);

заходи з охорони і раціонального використання земель – на суму 8,5 млн грн (100%);

заходи з іншої діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища, в тому числі проведення наукових досліджень, заходів з екологічної освіти та пропаганди, профінансовано на суму 6,0 млн грн (67,7%).

За рахунок цих коштів:

розпочато реконструкцію аварійної ділянки каналізаційного колектора Д 1200 мм, що йде вздовж ставків мікрорайону „Сади” в місті Полтава;

скориговано кошторисну частину робочого проєкту та експертизу проєкту „Берегоукріплювальні заходи на Кременчуцькому водосховищі в районі с. Мозоліївка Глобинського району І черга. Коригування”;

проведено берегоукріплювальні заходи на Кременчуцькому водосховищі в районі с. Мозоліївка Глобинського району І черга. Коригування;

проведено коригування проєктно-кошторисної документації по об’єкту з реконструкції каналізаційної насосної станції в м. Кременчук;

проведено стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2024 рік;

здійснено фінансування проєктів-переможців Конкурсу екологічних ініціатив Полтавської області 2023 року;

на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 2023 року № 25 „Про реалізацію експериментального проєкту щодо створення сприятливих умов для забезпечення ефективного споживання електричної енергії в Україні” проведено роботу із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення та утилізації ламп розжарювання – відвантажено для подальшої утилізації 953 165 штук.

Здійснено повноваження у сфері видачі документів дозвільного характеру, зокрема за звітний період:

видано 187 дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (у 2022 році видано 90 дозволів), анульовано 79 дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (у 2022 році анульовано 9 дозволів);

видано 16 висновків з оцінки впливу на довкілля, здійснено 20 громадських обговорень (у 2022 році видано 12 висновків з оцінки впливу на довкілля, здійснено 17 громадських обговорень);

надано 105 зауважень та пропозицій щодо визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, 87 зауважень і пропозицій до проєкту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку (у 2022 році – 26 зауважень та пропозицій щодо визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, 31 зауважень і пропозицій до проєкту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку).

Серед головних досягнень у 2023 році можна виокремити:

підписання Меморандуму про співпрацю та партнерство між Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Полтавською обласною державною (військовою) адміністрацією, Полтавською, Кременчуцькою, Лубенською, Кобеляцькою міськими радами;

розроблення та затвердження технічного завдання інвестиційного проєкту будівництва сміттепереробних заводів „Участь регіональних та місцевих органів влади в впровадженні законодавства ЄС у сферах захисту навколишнього середовища в частині формування належної системи управління відходами та розвитку інфраструктурних проєктів у Полтавській області”;

розширення меж уже існуючих заповідних об’єктів місцевого значення заповідного урочища „Келебердянське”, гідрологічного заказника „Артополот”, орнітологічного заказника „Будникове”, ботанічного заказника „Великий ліс”, ландшафтного заказника „Новосанжарський” та регіонального ландшафтного парку „Диканський”;

оголошення 4 нових заповідних об’єктів місцевого значення: ботанічного заказника „Гришків ліс”, ландшафтних заказників „Нелюбівський”, „Федорівський” та „Ковалівський”.

20. Оборонна робота, безпека та цивільний захист.

В Полтавській області діє Комплексна програма щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян та оборонної роботи на 2021 – 2027 роки (далі – Комплексна програма), затверджена рішенням першого пленарного засідання четвертої сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 23 лютого 2021 року № 131 (зі змінами), відповідно до якої здійснюється додаткове матеріально-технічне забезпечення сил безпеки, підрозділів Збройних Сил України та Національної гвардії України.

На 2023 рік плановий обсяг фінансування з обласного бюджету передбачено у розмірі 10 170,0 тис. грн (2022 рік – 10 090,0 тис. грн), але в зв’язку зі збройною агресією РФ проти України фінансування з обласного бюджету було збільшено.

Протягом 2023 року відповідно до наданих пропозицій учасниками Комплексної програми було заплановано фінансування в розмірі 255 324,350 тис. грн (2022 рік – 195 339,0 тис. грн), фактично профінансовано 197 407,81 тис. грн (2022 рік – 133 767,1 тис. грн).

У 2023 році особлива увага приділялась підвищенню обороноздатності держави, здійсненню заходів щодо територіальної оборони, профілактиці та протидії злочинності, удосконаленню методів боротьби з тероризмом, контрабандою та корупцією.

Головне управління Національної поліції в Полтавській області отримало субвенцію в розмірі 10 000,00 тис. грн, які використано для придбання

автотранспортних засобів, паливно-мастильних матеріалів, побудування системи цифрового зв'язку та інше.

Управлінню Служби безпеки України виділено субвенцію на загальну суму 17 500,0 тис. грн, які використано для придбання автотранспортних засобів, паливно-мастильних матеріалів, проведення капітального ремонту об'єктів.

Державна установа „Машівська виправна колонія № 9” отримала субвенцію в розмірі 506,0 тис. грн на ремонт даху будівлі; „Кременчуцька виховна колонія” в розмірі 449,82 тис. грн – на реконструкцію огорож та комунікацій периметру установи.

Державне підприємство „Агентство місцевих доріг Полтавської області” отримало субвенцію в розмірі 84 869,4 тис. грн на облаштування фортифікаційного обладнання.

Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр отримав субвенцію в розмірі 5 000,0 тис. грн, які використано для придбання аналітичного обладнання.

Управління патрульної поліції в Полтавській області Департаменту патрульної поліції Національної поліції України використало субвенцію 6 198,0 тис. грн на придбання 6 автомобілів марки Renault Duster.

Територіальне управління Державної судової адміністрації в Полтавській області використали кошти субвенції в розмірі 1 599,85 тис. грн на облаштування укриття.

Територіальному управлінню Державного бюро розслідування виділено субвенцію в розмірі 2 000,0 тис. грн, кошти спрямовані на проведення проектних та ремонтних робіт в службових приміщеннях.

Полтавській обласній прокуратурі виділено субвенцію в розмірі 10 165,0 тис. грн, які використано для придбання комп'ютерної та оргтехніки, поточний ремонт споруди подвійного призначення (найпростіше укриття), придбання автономних генераторів та інше.

Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації виділено субвенцію в розмірі 2 000,0 тис. грн – для покращення матеріально-технічного забезпечення та облаштування робочих місць в найпростіших укриттях.

Управлінню Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України в Полтавській області виділено субвенцію в розмірі 660,0 тис. грн для будівництва волоконно-оптичних ліній зв'язку спеціального призначення в місті Полтава.

Головному сервісному центру МВС Регіональний сервісний центр ГСЦ МВС в Полтавській області (філія ГСЦ МВС) (РСЦ ГСЦ МВС в Полтавській області) виділено субвенцію в розмірі 750,0 тис. грн на придбання легкового автомобіля спеціального призначення на забезпечення процесу прийому практичних іспитів на категорію „В” громадянами регіону.

Бюро економічної безпеки України Територіальне управління БЕБ у Полтавській області виділено субвенцію в розмірі 5 000,0 тис. грн, кошти спрямовані на створення захищених каналів зв'язку для функціонування

доступу до інформаційно-комунікаційних систем, внутрішньої мережі, придбання програмного забезпечення тощо.

Центру спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів 5 управління (Міжвідомчий центр спеціальної підготовки) Служби безпеки України виділено субвенцію в розмірі 14 500,0 тис. грн – придбання спеціалізованого автотранспорту для забезпечення виконання службових завдань.

Кременчуцькому льотному коледжу Харківського національного університету внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України виділено субвенцію в розмірі 5 500,0 тис. грн – для відновлення державних закладів і установ, що зруйновані внаслідок російської агресії.

Підтримка Збройних Сил України: за 2023 рік на потреби Збройних Сил України фактично надано підтримку у сумі 54 118,45 тис. грн.

За рахунок коштів обласного бюджету покращили матеріально-технічну базу військових частин, чим забезпечили якісне виконання поставлених задач в умовах воєнного стану. Загалом на суму 49 520,0 тис. грн закуплено запасні частини та послуги для проведення ремонту та обслуговування техніки, проведено поточний ремонт та технічне обслуговування автомобілів, придбано вироби спеціального призначення (БПЛА, тепловізори, прилади нічного бачення і інше), засоби зв'язку, в тому числі мобільного, та пристрої для підсилення радіозв'язку, майно для інженерної служби, майно для служб тилового забезпечення (спальні мішки, термоса, засоби приготування їжі, засоби обігріву на рідкому паливі і інше), матеріально-технічні засоби для забезпечення побутових потреб особового складу; вогнегасники, сейфи, ліжка польові, маскувальні сітки, медичні засоби, колючий дріт типу „Єгоза”, твердопаливний котел КТК-50, генератори, обігрівачі, насосні станції, пиломатеріали, будівельні матеріали; закуплено стелажі, офісні меблі, монітори, МФУ, устаткування та приладдя до комп'ютерної техніки, телекомунікаційне обладнання; виготовлено проектно-кошторисну документацію для проведення робіт з капітального ремонту будівель; проведено ремонт будівель казармених приміщень, їдальні, підведення комунікацій, ремонт інфекційного відділення, головного корпусу госпіталю тощо.

Полтавському зональному відділу Військової служби правопорядку: в розмірі 1 670,0 тис. грн – придбання спеціалізованих автомобілів марки Renault Duster.

Територіальна підсистема єдиної державної системи цивільного захисту Полтавської області функціонує у режимі роботи в особливий період.

Основні зусилля органів управління та сил цивільного захисту у 2023 році в умовах військової агресії російської федерації проти України були спрямовані на забезпечення захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій (у т.ч. воєнного характеру) шляхом запобігання таким ситуаціям, оперативного реагування та ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалому населенню.

Робота територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Полтавської області проводилась згідно з Планом основних заходів цивільного захисту Полтавської області на 2023 рік, координація діяльності територіальної підсистеми та її ланок забезпечувалася регіональною та місцевими комісіями з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій. В минулому році регіональною комісією з питань ТЕБ і НС області проведено 10 засідань, розглянуто 24 питання та надано відповідні протокольні доручення. Контроль за виконанням доручень постійно здійснювався секретаріатом комісії.

Відповідно до „Державного класифікатору надзвичайних ситуацій ДК 019-2010”, Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368 та наказу МВС України від 06.08.2018 № 658 „Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій” у 2023 році на території області сталися 3 надзвичайні ситуації, зокрема:

надзвичайна ситуація природного характеру місцевого рівня, пов'язана з епізоотією а саме: захворюваності на африканську чуму свиней на території Полтавського, Кременчуцького та Лубенського районів;

надзвичайна ситуація техногенного характеру місцевого рівня, а саме: унаслідок пожежі у приватному житловому будинку в Полтавському районі, під час якої загинуло 3 людей, з них 1 дитина;

надзвичайна ситуація техногенного характеру об'єктового рівня, а саме: унаслідок аварії на транспорті з викиданням небезпечної хімічної речовини „азотна кислота” у Кременчуцькому районі.

У звітному році надзвичайних ситуацій сталося на 50% більше, ніж у 2022 році (2 надзвичайні ситуації).

Крім того, продовжувалась надзвичайна ситуація державного рівня, яка виникла у 2022 році, пов'язана з військовою агресією російської федерації проти України, внаслідок якої у 2023 році загинуло 3 людей та постраждало 70 людей.

Загалом, внаслідок надзвичайних ситуацій загинуло 10 людей (з них 1 дитина), що на 63% менше показника попереднього року (27 осіб), постраждало 70 людей (з них 9 дітей), що на 32% менше показника попереднього року (104 людини).

Крім того, у 2023 році виникло 3 804 небезпечні події, що на 7,8% більше показника попереднього року (у 2022 році – 3 529 подій).

Внаслідок небезпечних подій:

- загинуло 295 людей, з них 22 дитини (2022 рік – 228 людей, з них 10 дітей);

- постраждали 1 524 людини, з них 238 дітей (2022 рік – 1 239 людей, з них 202 дитини);

- врятовано 172 людини (2022 рік – 264 людини).

На території Полтавської області загальний фонд захисних споруд цивільного захисту становить 2 471 об'єкт, з них 1 383 захисних споруд цивільного захисту (215 сховищ, 1 168 протирадіаційних укриттів),

1 086 найпростіших укриттів та 2 споруди подвійного призначення. Протягом 2023 року взято на облік 101 найпростіше укриття.

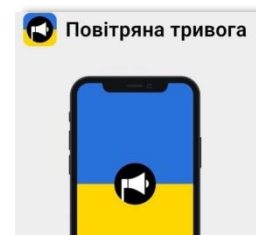
Поповнення фонду захисних споруд цивільного захисту здійснюється шляхом обстеження та постановки на облік найпростіших укриттів. Органами місцевого самоврядування та суб'єктам господарювання постійно проводиться робота з обстеження відповідних об'єктів на своїй території з метою визначення можливості їх використання та взяття на облік як найпростіших укриттів.

Існуюча територіальна автоматизована система централізованого оповіщення забезпечує інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, у т.ч. пов'язаних з ракетними та ударами БПЛА з боку російської федерації.

Протягом року забезпечувалось експлуатаційно-технічне обслуговування апаратури централізованого оповіщення.

В області у працездатному стані перебувають понад 400 сирен централізованого та автономного запуску. З початку повномасштабного вторгнення відремонтовано понад 130 сирен (у 2023 році – понад 30 сирен).

За допомогою встановленого додатку оперативний черговий Департаменту з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами обласної державної (військової) адміністрації у цілодобовому режимі забезпечує передачу сигналів оповіщення у телеграм каналі „Полтава сирена” та на мобільний додаток „Тривога”.

Встановлено обладнання загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення, яке станом на кінець 2023 року перебувало в дослідній експлуатації, а також сучасної територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення на регіональному рівні.

Побудовано та забезпечено функціонування новітньої місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення (далі – МАСЦО) в Горішньоплавнівській територіальній громаді.

Органами місцевого самоврядування проводяться заходи щодо побудови сучасних МАСЦО, зокрема: готуються рішення для побудови систем оповіщення, вносяться зміни до місцевих програм з метою здійснення необхідного фінансування, відпрацьовуються вихідні параметри та технічні завдання для замовлення проєктів:

виготовлення проєктної документації щодо побудови МАСЦО виконано 26 територіальними громадами (2022 рік – 4 громади, 2023 рік – 22 громади);

замовили проєктну документацію 34 територіальні громади (2022 рік – 4 громади, 2023 рік – 30 громад).

Протягом 2023 року пройшли функціональне навчання 1 755 осіб, що становить 112% до планових показників (2022 рік – 1 742 особи) керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту, з них:

за державним замовленням – 779 осіб (100% виконання плану);

за контрактом – 976 осіб (125% до планових показників).

Для навчання непрацюючого населення функціонує 271 консультаційний пункт при районних державних (військових) адміністраціях та територіальних громадах Полтавської області.

На випадок виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з порушенням роботи систем життєзабезпечення, з 2022 року в області розгорнута мережа пунктів незламності.

На даний час функціонують 590 пунктів незламності, з яких 438 організовано органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, 50 – ГУ ДСНС України у Полтавській області, 7 – АТ „Укрзалізниця”, 95 – відповідальним бізнесом. Протягом 2023 року додатково створено 27 пунктів незламності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2022 р. № 1401 „Питання організації та функціонування пунктів незламності”, пункти незламності укомплектовані та забезпечені засобами освітлення, засобами автономного опалення, дровами, запасами питної води, технічними засобами доступу до Інтернету за допомогою підключення до місцевих операторів електронних комунікацій або через термінали супутникового зв'язку Starlink, аптечками для надання домедичної допомоги, куточками матері та дитини, засобами приготування гарячих напоїв, інформаційними матеріалами, засобами пожежогасіння та засобами для санітарної обробки приміщень.

В кожному пункті незламності передбачено запаси пально-мастильних матеріалів для забезпечення безперебійної роботи генераторів під час роботи пунктів незламності в осінньо-зимовий період.

Протягом 2023 року підключено 343 пункти незламності до фіксованого інтернет доступу за пасивною технологією PON та 45 пунктів незламності забезпечені станціями супутникового зв'язку Starlink.

Наразі 558 пунктів забезпечені доступом до мережі Інтернет за різними технологіями підключення, з них 425 пунктів підключені до інтернету за пасивною технологією PON.

Інформація про місця розташування пунктів незламності розміщена на порталі Полтавської обласної державної (військової) адміністрації „Пункт незламності” (nezlamnist.gov.ua), у мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг Дія.

З метою вирішення комплексу завдань щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та небезпечних подій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру, зниження рівня їх негативного впливу на території області, забезпечення високого рівня готовності органів управління та сил цивільного захисту до реагування на можливі надзвичайні ситуації і небезпечні події, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та надання допомоги постраждалому населенню в області діє регіональна Програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню на 2021 – 2027 роки.

Протягом 2023 року на виконання заходів, передбачених Програмою, з обласного бюджету виділено 131 578,2 тис. грн, що складає 52,5% до планового показника (2022 рік – 31 363,4 тис. грн, що склало 24,4% від запланованих обсягів фінансування).

Кошти спрямовано на забезпечення своєчасного повного та якісного експлуатаційно-технічного обслуговування апаратури та інших технічних засобів оповіщення і зв'язку, доукомплектування та забезпечення функціонування об'єктів цивільного захисту обласної державної (військової) адміністрації, виготовлення та розповсюдження соціальної реклами, утримання та поповнення регіонального матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, моніторингу обстановки в районах можливого виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та небезпечних подій, відшкодування витрат, понесених підприємствами на проживання та харчування евакуйованого населення, тимчасово переміщених осіб із місцевостей, де ведуться бойові дії, та інших громадян, що постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації. Також кошти спрямовувались Головному управлінню ДСНС України у Полтавській області на створення громадського простору для реалізації завдань у сфері цивільного захисту, навчальних та соціально-психологічних проєктів, програм домедичної підготовки, супроводження та проведення психологічної реабілітації персоналу рятувальних, піротехнічних та пожежно-рятувальних підрозділів; Державному архіву Полтавської області для забезпечення створення страхового фонду документації Полтавської області та інші заходи.

З метою запобігання виникненню нещасних випадків, створення умов для безпечного і організованого відпочинку населення на водних об'єктах області та підвищення рівня оснащення вододозів Комунальної установи „Рятувально-вододозна служба” Полтавської обласної ради в області діє регіональна Програма заходів з організації рятування людей на водних об'єктах Полтавської області на 2021–2025 роки. На 2023 рік передбачено фінансування заходів програми з обласного бюджету у розмірі 8 680,7 тис. грн. Фактично з обласного бюджету виділено асигнувань на суму 6 615,4 тис. грн, з яких освоєно 4 414,6 тис. грн, що становить 50,8% планового показника.

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 31.05.2023 № 351 врегульовано порядок виїзду водіїв за межі України в умовах правового режиму воєнного стану, а саме: створено Робочу групу з розгляду питань про виїзд за межі України водіїв, що здійснюють перевезення медичних вантажів, вантажів гуманітарної допомоги автомобільними транспортними засобами для потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також населення.

Протягом 2023 року Полтавською обласною державною (військовою) адміністрацією прийнято рішення про виїзд 56 водіїв, які організували та забезпечили ввезення на територію України транспортних засобів, автомобільних двигунів та двигунів для човнів, а також квадрокоптерів та інших вантажів для потреб Збройних Сил України.

З першого дня повномасштабного воєнного вторгнення російської федерації в Україну автомобільні перевізники на безкоштовній основі долучалися до забезпечення військових потреб, зокрема у 2023 році залучено 12 автомобільних перевізників до забезпечення військових потреб у перевезенні військовослужбовців та 23 автомобільних перевізника для забезпечення транспортом під час поховання героїчно загиблих захисників України. Протягом 2023 року здійснено понад 140 таких рейсів.

21. Збройна агресія російської федерації.

Від 24 лютого 2022 року триває масштабна агресія російської федерації проти України. Не досягнувши поставлених цілей, російська федерація тероризує мирне населення, в тому числі і Полтавської області, щоденними ракетними обстрілами та атаками БПЛА.

Станом на 01.01.2024 в області було пошкоджено/зруйновано 402 цивільні об'єкти в 15 територіальних громадах (Кременчуцький район – 333, Полтавський район – 43, Миргородський район – 26), з яких:

житлові будинки (приватні та багатоповерхові) – 234;

об'єкти комерційного призначення та об'єкти на промислових та інших підприємствах – 76;

заклади соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, спорт, культура, ЦНАП) – 29;

об'єкти життєзабезпечення – 10;

дороги та мости – 10;

приватні виробничі та господарські будівлі, гаражі, інші – 43.

Офісом Президента України впроваджено Систему обліку руйнувань, статусу відновлення та фінансування об'єктів, пошкоджених/зруйнованих внаслідок збройної агресії російської федерації (далі – Система). На основі внесених параметрів пошкоджених/зруйнованих об'єктів по Полтавській області системою автоматично обраховано суму завданих збитків, яка орієнтовно складає 96,1 млрд грн.

Відповідно до Закону України „Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України”, який набрав чинності 22.05.2023, та постанови Кабінету Міністрів України від 13 червня 2023 р. № 624 „Деякі питання забезпечення функціонування Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України” відповідальними посадовими особами органів місцевого самоврядування області до Реєстру пошкодженого та знищеного майна (далі – РПЗМ) вноситься інформація про пошкоджені/зруйновані об'єкти на території відповідної територіальної громади. Станом на 01.01.2024 до РПЗМ внесено

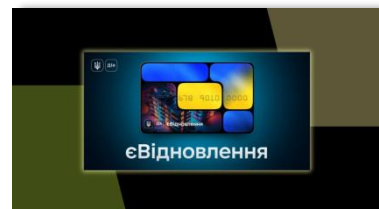
інформацію про 280 таких об'єктів на території області. Також опрацьовано 347 інформаційних повідомлень про пошкоджені/зруйновані об'єкти, поданих громадянами через застосунок Дія.

В області триває активна робота щодо відновлення об'єктів інфраструктури, пошкоджених внаслідок збройної агресії з боку російської федерації. Наразі відновлено 278 об'єктів цивільної інфраструктури, в тому числі житлової.

Для відбудови зруйнованої системи централізованого теплопостачання у м. Кременчуці отримано фінансування з фонду ліквідації наслідків збройної агресії – 215,5 млн грн.

З обласного бюджету в рамках Комплексної програми соціального захисту населення Полтавської області на 2021-2025 роки та з місцевих бюджетів громадянам, житло яких постраждало від ворожих обстрілів та зазнало руйнувань, надано матеріальної допомоги на суму 5,9 млн грн.

В області активно реалізується програма «Відновлення». В усіх територіальних громадах області створено Комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені/знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України. У 2023 році громадянами подано 66 заяв на отримання компенсації за пошкоджені/знищені об'єкти нерухомого майна, з яких 28 – задоволені: громадянами отримана компенсація на суму 2685,776 тис. грн.

Також наша область у 2023 році брала участь у проєкті Офісу Президента України „Пліч-о-пліч”, в рамках якої була визначена як область-патрон для проведення робіт з відновлення житла, зруйнованого внаслідок збройної агресії російської федерації та окупації територій, у 6 населених пунктах Херсонської області. Станом на 01.01.2024 з обласного та місцевих бюджетів на проведення будівельних робіт та закупівлю необхідних матеріалів виділено 50,8 млн грн (20,0 млн грн з обласного бюджету та 30,8 млн грн з місцевих бюджетів 33 територіальних громад). За ці кошти відновлено 156 домогосподарств у 2 населених пунктах Херсонської області.

Крім того, з місцевих бюджетів Полтавської області спрямовано 17,6 млн грн на відновлення інших деокупованих населених пунктів Херсонської області у 7 територіальних громадах, що не знаходились під патронатом нашої області.

Державним архівом Полтавської області організовано роботу щодо збору документів про героїчну відсіч українців російській збройній агресії та формування „Колекції документів про перебіг подій на Полтавщині під час широкомасштабного російського вторгнення в Україну”. Упродовж 2023 року зібрано 201 одиницю зберігання фотодокументів, 35 одиниць обліку

відеодокументів, 1 667 паперових документів та 201 одиницю зберігання в електронній формі, які стануть важливою частиною національної пам'яті та складовою Національного архівного фонду України.

22. Розбудова інформаційного суспільства та посилення взаємодії з громадськістю.

В області зареєстровано 484 друкованих засобів масової інформації (медіа). З них найбільш тиражними газетами є обласні: „Вечірня Полтава”, Обласне рекламно-інформаційне видання „Вісник”, „Зоря Полтавщини”, „Село полтавське”, Інформаційний тижневик „Голос громади”, „Полтавський вісник”, „Вісті” (Полтавська ТГ та Полтавський район), „Новини Великосорочинської громади” (Великосорочинська ТГ), „Рідний край” (Великобагачанська ТГ), „Базар Медіа в Україні” (Гадяцька ТГ та Миргородський район), „Гадяцький вісник”, „Рідний край. Газета Гадяцького земства” (Гадяцька ТГ), „Зоря Придніпров'я” (Глобинська ТГ), „Телеекспрес”, „Гірник” (Горішньоплавнівська ТГ), „Гребінчин край” (Гребінківська ТГ), „Трудова слава” (Диканська ТГ), „Голос Зіньківщини”, „Зіньківська громада” (Зіньківська ТГ), „Життя і слово” (Карлівська ТГ), „Козельщинські вісті” (Козельщинська ТГ), „Народна трибуна” (Котелевська ТГ), „Колос” (Кобеляцька ТГ), Інформаційно-реklamний тижневик „ЕХО” (Кобеляцька ТГ), „Для дому і сім'ї”, „Кремень”, „Кременчуцька газета – нагально, актуально, оперативно”, „Кременчуцький ТелеграфЪ” (Кременчуцький район), „Лохвицький край”, „Зоря” (Лохвицька ТГ), „Промінь” (Машівська ТГ), „Прапор перемоги”, Регіональна корпоративна інформаційна газета „Вісник Прихоролля” (Миргородська ТГ), „Світлиця” (Новосанжарська ТГ), „Оржицькі вісті” (Оржицька ТГ), „Пирятинські вісті” (Пирятинська ТГ), „Нова година”, „Решетилівський вісник” (Решетилівська ТГ), Громадсько-інформаційна газета „Вісник Семенівщини” (Семенівська ТГ), „Вісті Хорольщини”, Комунальна установа „Редакція газети Наш Хорол” (Хорольська ТГ), „Нова праця” (Чорнухинська ТГ), „Сільські новини” (Чутівська ТГ), „Сільське життя” (Шишацька ТГ), „Хроніки тижня” (ПП „Монітор Н'юз”), „Громадський запит” (ГО „Громадський запит”); журнали: „Bride Ukraine”, Літературно-мистецький журнал „Полтавська криниця” Полтавської обласної організації Національної спілки письменників України, журнал „Діє-Слово. Полтавська літературна криничка для дітей та юнацтва”.

Функціонує близько 100 Інтернет-видань. З них найбільш тиражними за кількістю підписників є Інтернет-агенція „Полтавщина”, „Кременчуцький ТелеграфЪ”, „Кременчуцька газета”, OKIA „Новини Полтавщини”, „Полтавська хвиля”, „Зміст”.

На Полтавщині зареєстровано 14 організацій цифрового мовлення та телеканалів у кабельних мережах. З них найбільш популярні телеканали: „Суспільне: Полтава”, „Місто+”, „РТV”, „ІРТ-Полтава”, „Poltavske.tv”, „ПТ „Візит”, „Телерадіокомпанія „ГОК”, „МТ „Миргород”, „Кременчуцька міська телерадіокомпанія”.

В області зареєстровано понад 3 300 громадських об'єднань, 52 професійні спілки, 2 512 організаційних ланок профспілок, Полтавська обласна рада професійних спілок, 14 організацій роботодавців і 1 об'єднання організацій роботодавців. Протягом 2023 року зареєстровано понад 150 нових громадських об'єднань різного спрямування.

Діють 75 організацій учасників АТО/ООС, які нині є найбільш впливовими громадськими організаціями, та 6 громадських організацій внутрішньо переміщених осіб, які співпрацюють з органами влади щодо реалізації статутних завдань.

Для координації дій та напрацювання спільних рішень при Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації діють такі консультативно-дорадчі органи як Громадська рада, Консультативна рада у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України, Координаційна рада з питань сприяння розвитку громадянського суспільства, в яких представлено більше 50 інститутів громадянського суспільства. Також громадські ради функціонують при всіх районних державних (військових) адміністраціях, а Лубенська, Миргородська та Полтавська районні державні (військові) адміністрації мають консультативні ради у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України.

В області наявні формалізовані та неформалізовані громадські об'єднання, окремі активні громадяни, які здійснюють волонтерську діяльність різного спрямування, тісно співпрацюють із владою у забезпеченні потреб внутрішньо переміщених осіб, Збройних сил України та територіальної оборони. Розгорнули діяльність понад 100 волонтерських організацій.

Протягом року реалізовувалася державна політика за напрямками комунікацій влади з громадськістю та медіа – державна інформаційна політика у сфері розповсюдження інформації про діяльність органів виконавчої влади, реалізація ідеології державотворення, забезпечення взаємодії з інститутами громадянського суспільства. Інструментом реалізації цих напрямків слугувала Комплексна програма комунікацій влади з громадськістю та розвитку інформаційної сфери в Полтавській області на 2021 – 2023 роки, затверджена рішенням пленарного засідання другої сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 29.12.2020 № 40. Обсяг видатків на рік по даній програмі заплановано у сумі 12 566,0 тис. грн, виділено та використано – 10 546,281 тис. грн.

Протягом року на засіданнях постійної комісії з питань регламенту, депутатської діяльності, цифрового розвитку, інформаційної сфери, зв'язків з громадськістю та дотримання прав учасників АТО Полтавської обласної ради розглянуто 8 питань.

Протягом року забезпечено на території області реалізацію Закону України „Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії”. Протягом звітнього та попереднього років в області перейменовано 2028 урбанонімів у населених пунктах (понад 72%). 772 урбаноніми органами місцевого самоврядування визначені як такі, які належить перейменувати у 2024 році, проте триває процес громадських

обговорень, відповідними робочими групами опрацьовуються варіанти назв. Демонтовано 54 пам'ятники, погруддя, пам'ятні знаки, пам'ятні дошки, написи тощо (23,1%). Належить прибрати з публічного простору або провести реконструкцію ще 180 об'єктів.

Важливим напрямом роботи є забезпечення інформування громадськості через сучасні канали та соціальні мережі Facebook, Instagram, Telegram, WhatsAp.

На офіційному сайті обласної державної (військової) адміністрації оприлюднено 5 646 публікацій. На Facebook-сторінці опубліковано 5 600 постів. На Телеграм-каналі начальника обласної державної (військової) адміністрації оприлюднено 1 827 постів; 510 публікацій оприлюднено у створеному у жовтні 2023 року WhatsAp - каналі начальника обласної державної (військової) адміністрації.

Здійснено запрошення журналістів на 256 заходів обласної державної (військової) адміністрації, які проводилися за участю керівництва обласної державної (військової) адміністрації та обласної ради.

В рамках реалізації державної та регіональної інформаційної політики взято участь у реалізації 83 тематичних інформаційних кампаній. Інформаційно підтримувалися загальноукраїнські проекти, широко поширювалася інформація про функціонування медіаплатформ, забезпечено сприяння в поширенні соціальної реклами. Забезпечено виготовлення та розповсюдження соціальної реклами у кількості 9 529 примірників продукції. Зокрема, друк та розміщення бордів – 621 од.; сіті-лайтів – 241 од.; плакатів – 8 386 од.; банерів – 116 од., банерів з конструкцією – 17 од.; банерів з конструкцією слайдер – 14 од.; постерів, афіш – 89 од.; табличок – 45 од.

Регіональними інформаційними ресурсами здійснювалося широке інформування ВПО щодо дії в області гарячих телефонних ліній, роботи центрів надання гуманітарної допомоги та соціальних послуг, в тому числі волонтерських осередків надання гуманітарної допомоги.

Власними телекомунікаційними каналами забезпечено регулярне оприлюднення звернень Президента України, Головнокомандуючого ЗСУ, Прем'єр-міністра України, Верховної ради України, Генерального штабу ЗСУ.

З метою найширшого поширення важливої інформації в межах програми укладено договори щодо співпраці з регіональними ЗМІ – телеканалами: ТОВ „ТРК” ІРТ-Полтава”, ТОВ „Полтавське телебачення”, ПП „Полтава ТВ”; газетами: „Зоря Полтавщини”, „Полтавський вісник”, „Вісті+”, „Зоря Придніпров'я”, „Лубенщина”, „Прапор Перемоги”; інтернет-виданнями: ІВ „0532.ua”, ІВ „Коло”, ІВ „Кременчуцька газета”, „Кременчуцький телеграфЪ”, ТОВ „Регіональні новини”.

Регіональними телеканалами протягом року здійснено зйомку та трансляцію понад 180 відеоінформаційних матеріалів, поширено близько 200 відео- та аудіороликів; через Інтернет-видання поширено понад 250 новин, в друкованих ЗМІ розміщено понад 160 інформаційних матеріалів.

Запроваджений Telegram-канал начальника обласної державної (військової) адміністрації наразі є головним інформаційним джерелом про події

регіону, як для жителів області, так і для журналістів. Нині він має понад 101,5 тис. підписників. Середній щомісячний показник охоплення каналу становить понад 12 мільйонів читачів.

Системно проводиться робота зі створення власних відеосюжетів про діяльність обласної державної (військової) адміністрації. Створено 191 таких відео.

Реалізовувалася також державна політики у сфері книгодруку та книгорозповсюдження. Так, разом з видавничими організаціями проведено 32 презентації книжкових видань. Організовано проведення III Універсальної книжкової виставки-ярмарку „ПОШУК” (вересень 2023 року), у межах якої загалом здійснено 21 захід у семи локаціях.

Прийнято та виконано рішення обласної ради від 30.05.2023 № 636 „Про внесення змін до рішення обласної ради від 24 березня 2023 року № 587 „Про реорганізацію Видавництва „Полтавський літератор” Полтавської обласної ради, шляхом приєднання до Науково-редакційного підрозділу – центру по дослідженню історії Полтавщини Полтавської обласної ради”.

Забезпечено високий рівень комунікацій органів влади з інститутами громадянського суспільства. Протягом 2023 року структурними підрозділами обласної державної (військової) адміністрації проведено загалом 248 консультацій з громадськістю.

Надано сприяння у проведенні засідань консультативно-дорадчих органів при обласній державній (військовій) адміністрації: Консультативної ради у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України та її органів (8 засідань ради та її органів), Громадської ради та її органів (4 засідання ради та 12 засідань Секретаріату, робочих груп та комісій).

Організовано зустрічі керівництва області з громадськими об'єднаннями: з активом Полтавської обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану 14.02.2023; з майбутніми державними управлінцями – студентами Національного університету „Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Полтавського державного аграрного університету, Полтавського державного медичного університету 10.05.2023; з матерями громадської організації „Союз матерів „Захист” з усієї України 14.05.2023; з ветеранськими громадськими організаціями, учасниками бойових дій в російсько-українській війні 16.05.2023; з волонтерами області 05.12.2023. Надано сприяння у проведенні зустрічі з волонтерами області з питань дотримання процедур реєстрації в реєстрі волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, а також питань, що виникають при перетині волонтерами державного кордону (05.07.2023).

Надано сприяння у проведенні обласного футбольного турніру серед учнів (студентів) закладів освіти на приз Героя України Андрія Конопльова (18.05.2023).

Забезпечено проведення наради у форматі „круглого столу” з питань розвитку ветеранської політики в області за участі Віце-прем'єр-міністра

України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірини Верещук (22.07.2023).

Забезпечено участь представників громадських об'єднань області у VI Міжнародному ветеранському форумі „Україна. Захисники. Майбутнє” (22.08.2023, м. Київ).

Організовано заходи з відзначення в області 22-х державних свят і пам'ятних дат із залученням громадськості.

Здійснювався щоденний моніторинг діяльності партійних та громадських організацій. Для інформування Офісу Президента України підготовлено 260 щоденних моніторингових звітів. Для керівництва обласної державної (військової) адміністрації підготовлено 260 щоденних моніторингових звітів медіапростору області.

Також в грудні 2023 року проведено опитування громадської думки щодо підтримки суспільством європейської інтеграції України.

Архівна справа.

В умовах повномасштабного російського вторгнення на територію України головне завдання архівів – збереження інформаційних ресурсів держави.

Переведення архівної інформації на електронні носії залишалось пріоритетним напрямком роботи державного архіву. Оцифрування архівних документів проводилось, як і у минулі роки, власними силами та у співпраці із американською генеалогічною корпорацією FamiliSearch International із американського штату Юта, яка розпочалася ще 30.05.2021.

Протягом 2023 року оцифровано 141 632 одиниці зберігання, 4 193 364 аркуші архівних документів (минулорічний показник – 136 360 одиниць зберігання, 3 339 978 аркушів). А загалом у співпраці з генеалогічною корпорацією FamiliSearch International та власними силами державного архіву за два з половиною роки оцифровано біля 400 тисяч одиниць зберігання, більше 9 млн аркушів, що складає 80% від кількості документів генеалогічного характеру і майже 30% від загальної кількості справ, що перебувають на обліку у державному архіві. Оцифровані найбільш затребувані архівні документи: метричні записи православних церков Полтавщини; формулярні списки рекрутів; книги реєстрації актових записів по 1946 рік; фільтраційні справи та листи громадян, вивезених до Німеччини в роки Другої світової війни на примусові роботи; трофейні справи військовополонених радянської армії; судові кримінальні справи радянських репресивних органів тощо. Таким чином державний архів у 2023 році упевнено утримував лідерські позиції серед державних архівів щодо темпів сканування документів на паперових носіях.

У 2023 році державний архів доєднався до міжархівного пошукового порталу „Єдине вікно доступу до цифрових ресурсів українських архівів”, створеного на платформі ARCHIUM. Цифровий архів у смартфоні став

реальністю. У вільному доступі подані документи 16 фондів, 1 216 одиниць зберігання документів репресивних радянських органів та документів періоду нацистської окупації.

На платформі генеалогічної корпорації FamiliSearch International оприлюднено 40% сканованих документів генеалогічного характеру.

Майже у 1,5 рази зріс обсяг сканованих аркушів описів справ, які щомісяця оприлюднюються на вебсайті державного архіву в рубриці „Науково довідковий апарат”. Користувачі вже успішно послуговуються результатами роботи державного архіву, опрацьовуючи у зручний для себе час описи фондів на вебсайті у розділі „Архівні ресурси електронні”.

**Тимчасово виконувач обов’язків
директора Департаменту економічного
розвитку, торгівлі та залучення
інвестицій Полтавської обласної
державної (військової) адміністрації**

Ярослав КАСЯНОВ